17 haziran cumartesinden itibaren
SES KRALİÇESİ
HAMİYET YÜCESES
Taksim PANORAMA
Bahçesinde
Seanslarına başlıyacaktır. Her akşam Bestekâr Salâhaddin Pınar, Kemanî Nubar Tekyay ve arkadaşları seanslarına devam ediyorlar.

Cumhuriyet

Onaltıncı yıl sayı: 5420

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366 Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Perşembe 15 Haziran 1939

Haftanın en güzel ve yeni resimlerini, en olgun ve faydalı yazılarını veren
YENİ MECMUA
Yarın çıkacak olan 7 inci sayısile Türk matbuatına eşsiz ve rakibsiz bir mecmua kazandırmış oluyor.
36 Sahife 10 kurus

Millî Şef dün Rumen Hariciye Nazırını kabul etti

Cumhur Reisimiz, Gafenko ve Şükrü Saracoğlu ile görüşüyor. Aşağıda: Misafirimiz, Milli Şefin nezdine gitmek üzere otomobilden çıkarken

Neşredilen resmî tebliğ

«Bu ziyaret, Türk - Rumen milletleri arasında mevcud sadık ve derin dostluğu bir kere daha bütün kıymetile tebarüz ettirmiştir»

Gafenkoyu uğurlarken

Birkaç gündenberi memleketimizin misafirini bulunan Rumanya Hariciye Nazırı Grigori Gafenko dün Yalovada Cumhur Reisimiz tarafından kabul edildikten sonra, seyahatine devam etmek üzere Atinaya hareket etti.

Muhterem Nazır Gafenko'nun Ankarayı ziyareti, siyaset dünyası tarafından merakla bekleniyordu. Avrupayı sıkı bir surette sarmış olan müphem ve bulanık hava karşısında Balkan Antantına mensub iki devletin sesi, uzak yakın bütün komşularımızı alâkalandırmasın, olamazdı.

Sevinerek söylüyoruz ki, dost Nazırın bu defaki Ankara ziyareti en müşkülpesend meraklıları bile tatmin edecek kadar açık ve samimî bir hava içinde geçmiştir. Mahir bir devlet adamı olduğu kadar iyi bir gazeteci de olan muhterem Gafenko, temaslarını yalnız resmî makamlarımıza inhisar ettirmemiş, matbuata beyanat vermek, radyoda konuşma yapmak suretile, temsil ettiği Rumen milletinin samimî duygularını doğrudan doğruya Türk halkına ulaştırmaya muvaffak olmuştur.

Bütün dünyanın gözü önünde geçen bu temasın bize verdiği intıbalar açıktır: Balkan Antantının iki mühim uzvu olan Türk ve Rumen milletleri arasındaki dostluk, antant fikrinin temellerinden biri olmak itibarile esalıdır ve canlıdır. Evvelki gün radyoda halkımıza hitab eden muhterem Gafenko bu noktayı güzel sözlerle tebarüz ettirmişti:

— Aranızda, diyordu dost Nazır, gördüğüm kardeşçe hüsnü kabulden dolayı sizlere derin surette medyunu şükranım. Bu hüsnü kabul, siyasî yaklaşma eserimizi üzerine iptina ettirdiğimiz temellerin ne derece derin ve sağlam olduğunu bana ispat etmiştir. Devletlerimizi birbirine bağlayan rabıtalar, milletlerimizi birbirine

NADİR NADİ

[Arkası Sa. 7 sütun 1 de]

Ankarada bulunmakta olan dost Rumanya Hariciye Nazırı ekselâns Gafenko dün sabah saat 8 de hususî bir trenle refakatinde, Madam Gafenko, Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu ve refikası, Rumanyanın Ankara büyük elçisi, Büyükres büyük elçimiz, Hamdullah Suphi Tanrıöver, ve refikası, Hariciye Vekâleti protokol şeflerinden Fikret, Rumanya Matbuat umum müdürü Dragu, Rumen gazetecileri ve diğer zevat olduğu halde Pendik istasyonuna gelmiştir.

Misafirlerimiz istasyonda Vali namına, İstanbul Polis Müdürü, Kartal kaymakamı ve Pendik belediye reisi tarafından karşılanmışlardır. Bir polis müfrezemiz selâm resmini ifa etmiştir.

Rumanya Hariciye Nazırı, istasyon meydanını dolduran halk kütlesinin coşkun tezahürleri arasında vagondan inmiş ve polis müfrezemizi teftiş etmiştir. Buradan yaya olarak Pendik vapur iskelesine gidilmiştir. Yolda caddenin her iki tarafını dolduran Pendikliler, dost memleketin kıymetli Hariciye Nazırını alkışlamışlardır.

Misafirlerimiz ve yanındakiler saat 8,30 da Pendik iskelesinden Ülev vapurile Yalovaya hareket etmişlerdir. Ülev, saat 9,40 ta Yalova iskelesine yanaşmıştır. Misafirimizi burada, İstanbul Valisi

[Arkası Sa. 7 sütun 1 de]

YENİ ROMANIMIZ:
Uçurumda bir genc kız
Yazan: *SERVER BEDİ*
İlk gününden itibaren heyecanlı bir alâka ile okuyacağınız bu cazib aşk ve macera romanını
Yarından itibaren
Tefrikaya başlıyoruz.

Nafıa Vekilinin beyanatı

Gr. Ali Fuat müessese ve mektebleri gezdi

Yüksek Mühendis ve Fen mektebi imtihanlarında bulunan Vekil, talebenin mesaisinden memnun olduğunu söylüyor

Nafıa Vekili General Ali Fuad, Fen mektebindeki tetkikleri esnasında

Şehrimizde bulunan Nafıa Vekili General Ali Fuad Cebesoy Nafıa müesseseleri ve mektebleri teftişle meşgul bulunmaktadır. Evvelki gün Yüksek Mühendis mektebine giden Vekil dün de Teknik okulunu ziyaret ederek burada yapılan yeni binayı; mektebin bu sene verdiği ilk mezunlar tarafından açılan ve muhtelif maket ve projelerden ibaret bulunan sergiyi gezmiş; bütün sınıfların imtihanlarında hazır bulunmuş; talebeden bazılarına imtihan sırasında sualler sormuş ve öğle yemeğini mektebde yedikten sonra ayrılmıştır.

General Ali Fuad Cebesoy bu tetkikleri hakkındaki intıbalarını soran bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— İstanbula Nafıa müessese ve mek-

[Arkası Sa. 7 sütun 5 te]

Barem müzakereleri

Meclisin altı saat süren dünkü içtimaında ancak bir madde kabul edildi, kaymakam ve muallimlerin vaziyetleri münakaşalara yol açtı

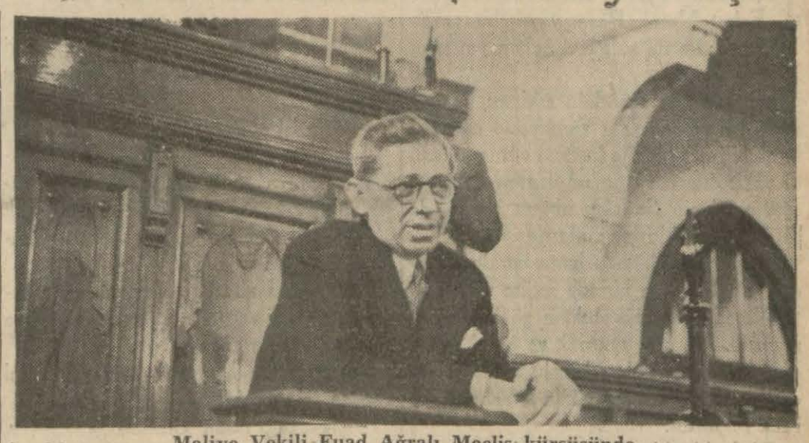

Maliye Vekili Fuad Ağralı Meclis kürsüsünde

Müzakerelere cumaya devam edilecek

Muhtelif hatiblerin yaptıkları itirazlar üzerine, Maliye, Dahiliye ve Sıhhat Vekilleri izahat verdiler

Ankara 14 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugünkü toplantısında devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair kanun lâyihasının müzakeresine devam etti. Müzakereler saat 20 ye kadar sürdü, hararetli münakaşalar oldu. Lâyihanın heyeti umumiyesi

[Arkası Sa. 9 sütun 1 de]

Türk - Fransız müşterek beyannamesi

Vesikaların pazartesi günü neşri muhtemel

Ankara, 14 (Telefonla) — Türk - Fransız müzakerelerinin tam bir anlaşma ile nihayet bulduğu ve Hatayın bu günlerde Anavatana kat'i olarak iltihakının tes'id edileceği dünkü Parti Grupunda Başvekilimiz Dr. Refik Saydam tarafından tebşir olunmuştu. Bu hususdaki anlaşmanın cumartesi günü toplanacak Parti Grupunda millet vekillerine bildirilmesi ihtimali vardır. Gene tahminlere göre bu hususdaki beyanat, Türk ve Fransız parlâmentolarında ayni günde yapılacaktır. Türk - Fransız müşterek beyannamesinin önümüzdeki pazartesiye neşri muhtemeldir.

Pariste ve Ankarada imzalanacak vesikalar

Paris, 14 (a.a.) — Hariciye Nazırı Bone ile Suad Davaz, dün Sancak davasının başlıca ihtilâflı meselelerini görüşmüşlerdir. Tam bir itilâfa varılmasını müteakib iki ayrı vesika imza edilecektir. Bunlardan biri Ankarada Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ile Fransanın Ankara sefiri arasında İskenderun Sancağı hakkında bir itilâf, diğeri Pariste Bone ile Suad Davaz arasında şarkî Akdenizde müşterek bir mütekabil yardım beyannamesidir.

Moskova müzakerelerine başlanıyor

Rumanya, Sovyet garantisini kabul ederse, Almanya tarafından düşman telâkki edilecek

Berlin; İngiliz garantisinin yeniden gözden geçirilmesi için Bükreş hükûmetini tazyik ediyor

Sovyet Başvekili Molotof

Berlin 14 (a.a.) — Emin bir membadan öğrenildiğine göre, Sovyetler Birliğile İngiltere arasında bir itilâf akdedildiği takdirde Rumanyanın İngiliz garantisini yeniden gözden geçirmesi için Almanya, Bükreş hükûmetini tazyik etmektedir.

Siyasî Alman mahfilleri, Rumanya, bu suretle bilvasıta Sovyetler tarafından garanti edilmiş olacağından Almanya - nın Rumanyayı muhtemel bir düşman addetmek mecburiyetinde kalacağını ehemmiyetle kaydeylemektedir.

İngiliz fevkalâde murahhası Moskovada

Moskova 14 (a.a.) — Strang, saat 11,20 de Buraya gelmiştir.

Londra 14 (Hususî) — Moskovadan alınan malûmata göre, İngiliz fevkalâde murahhası M. Strang bugün İngiliz büyük elçisi Sir William Seed ve Fransa

[Arkası Sa. 9 sütun 4 te]

Tarihî bir hatıra

Ankarada bulunan İngiliz meb'usları, Napolyon zamanından kalma, Türk-İngiliz dostluğu nişanlarını Meclis Reisimize takdim ettiler.

Ankara, 14 (Telefonla) — Napoleon Bonapart, Mısır seferini yaparak şarkta tâ Hindistana kadar uzanan büyük malihülyalara giriştiği zaman Türkiye ile İngiltere arasında müşterek düşmana karşı bir ittifak yapılmış olduğu malûmdur ki Napoleon'un bu Mısır seferi Akkâ hezimetile akamete uğradıktan sonra müttefikler (yani İngiltere ile Türkiye) Fransız donanmasını tahrib etmişlerdir; diğer taraftan Napoleon da artık neticesizliğine kendisinin de kani olduğu bu Mısır seferinden firar suretile kurtulabilmişti. Türkiye, o zaman ayni düşmana karşı Rusya ile ittifak etmiş, bu suretle ittifaklar üçüzlü bir mahiyet almıştı.

Şehrimize gelen iki İngiliz meb'usu o zaman cedlerinin bu ittifak mevzuundaki hizmetlerine karşılık olarak üçüncü Sultan Selim tarafından kendilerine verilmiş ve ailelerinde nesilden nesle şimdiye kadar saklanmış olan iki altın

[Arkası Sa. 7 sütun 4 te]

Havayolları umum müdürünün beyanatı

İngiliz, Fransız ve Yunan Havayolları idarelerile de müzakereler yapılıyor. Yeni yolcu tayyareleri alınacak, şehirler arası seferleri artırılacak

Devlet Havayolları Umum müdürü Ankaraya dönmek üzere dün Yeşilköyde tayyareye binerken

(Yazısı 7 nci sahifemizde)

Adliyede bir kadın iki kişiyi birden vurdu

Bir başka kadının da etekliği altından bir balta çıktı

İstanbul Adliye dairesinde dün öğle tatili sırasında bir hâdise olmuş, bir kadın bir erkekle karısını yaralamıştır. Hâdise, çingeneler arasındadır ve yaralamaya Sultanahmed üçüncü sulhceza mahkemesinde bakılan bir meşhud suç davası takaddüm etmiştir.

Yaralama suçlusu Ayşe isminde «Çingene güzeli» denilen on dokuz yaşında bir kadındır. Kırkçeşmede Çinilihamam odalarında oturan kırk Çingene ailesinden birini de bu Ayşe ile genc kocası Ali teşkil

[Arkası Sa. 3 sütun 6 da]

MAHFİRUZ Sultan

Tarihî roman: 54 Yazan: Kadircan Kaflı

Çakır Ali bir gün, Torosların başları bulutlu tepeleri arasında, sarp bir yamaçta durdu. Burada bir han vardı

— Allah, Allah, illâllah, baş üryan! sine püryan! kılıc al kan! bu meydanda nice başlar kesilir; hiç soran olmaz!...

Ayni gün akşama doğru Kayış Mehmed Gebzeye gelmişti. Kasabanın biricik hanında birkaç defa kaldığı için sahibi Çolak Ahmedi tanıyordu. Evvelâ yaralanması, sonra da karların yolları kapamış olması onu geciktirmişti. Bu yüzden sarıkçının azarlayacağına şüphesi yoktu. Fakat Nasuh Paşa, yazılı bir cevab vermemişti ama şu güzel haberi yollamış bulunuyordu:

«Önce bana Anadolu eşkiyası üzerine serdarlık veresin. Az zamanda eşkiyayi temizlerim ve bütün kuvveti elime alırım. O vakit dilersen İstanbul üzerine dahi yürürüm. Senin Sadrâzamlığını benim de serdarlığımı kimseler alamaz.»

Akşam kızıllığında hanın cadde üstündeki odalarından birinde sedire uzanmıştı. Neredeyse yorgunluktan gözleri kapanıyordu. Hemen uyumak ve ertesi sabah dinc bir halde yola çıkarak, dinc bir vücud ve dinlenmiş bir yüzle İstanbula girmek istiyordu.

Birdenbire birçok ve sert nal sesleri duydu, yıldırım hızile yaklaştı ve hanın kapısında kesildi. Kayış Mehmed doğruldu; küçük ve demir kafesli pencereden dışarı baktı. Orada sırma külâhlı bir saray kapıcıbaşısı ve on kadar bostancı atlarından iniyorlardı. Kapıcıbaşıyı tanıdı. Bu, otuz beş yaşlarında, çok sert, insafsız bir Hırvattı; Hüsrev Ağa...

Kayış Mehmed dışarı çıktı; hanın alt katındaki geniş sofaya bakan merdiven başında durdu. Hüsrev Ağa ile adamlarının girdiklerini gördü. Uşaklardan birine işaret ederek hancıyı çağırdı. Sordu:

— Kimlerdir, ne isterler ?

— Kapıcıbaşılardan Hüsrev Ağadır. Yenişehire gidermiş!

— Niçin?

— Bilmem... Belki Sancakbeyine vezirlik fermanı götürür; belki de idam fermanı...

— Sarıkçı Paşa mı göndermiş?

— Yok kardeşim; sana söylemeyi unutmuşum. Sarıkçı Paşayı iki gün önce divanı humayunda idam eylediler.

Kayış Mehmedin yüzü bembeyaz kesildi; sonra sarardı ve kızardı; birkaç saniye kapıya bakarak ensesini kaşıdı; çekilip giden hancının arkasından koştu:

— Atımı çabuk hazırlat, ben gidiyorum.

— 27 —

Valide sultandan üstün...

Dört gün sonra Yenişehir Sancakbeyinin, Subaşının ve kethüdanın başları çarşının en kalabalık yerindeki bir ağacın dallarına asılmıştı. Başsız gövdeler ayaklarına birer urgan bağlı olduğu halde yerde ve toztoprak içinde yatıyordu.

Hüsrev Ağa Kayış Mehmedi de aradı, fakat onun yirmi gün kadar önce oradan ayrılmış olduğunu öğrendi. Yeni Sancakbeyinin tayini hakkında isim yeri boş olarak getirmiş olduğu fermana Sipahi Ağası Bali'nin adını yazdı, kadıya bıraktı ve İstanbula döndü.

Bu sırada bir Kapıcıbaşı da Bilecik boğazlarından Eskişehir ovasına iniyor; Haleb valisi Nasuh Paşaya, Anadolu eşkiyası üzerine serdarlık fermanını götürüyordu. Çünkü Nasuh Paşa çok zengin, cesur, silâh kullanmakta pek usta bir adamdı. Anadolu Beylerbeyi Gencdehan Ali Paşa da Nasuh Paşanın kumandasına girecekti.

Çakır Ali bir gün, Torosların başları bulutlu tepeleri arasında, sarp bir yamaçta durdu. Burada bir han vardı. Yaklaştığı zaman kapıdaki hasırın üstünde bağdaş kurmuş olan palabıyıklı bir adamla ayni kılıkta iki adam gördü. Bunlar delikanlıyı baştan ayağa kadar süzdüler. Palabıyıklısı onu selâmladı:

— Merhaba, evlâd!...

— Merhaba... Ağam...

— Nereden gelir, nereye gidersin?

— Gurbetten gelir, gurbete giderim.

— Mecnun olup Leylâyı mı ararsın?

— Leylâmdan önce dedemin ve ocağımın öcünü almak isterim.

— Kime güvenirsin?

— Kendime ve silâhlarıma!...

— Onları kullanmakta usta mısın?

— Elbet...

— Görelim. Şu dalı kılıcınla bir vuruşta kes!

— Belimdeki balta değildir.

Adam gülümsedi:

— Okunla şu ağacdan bir çam kozalağı düşür!

— Külâhını karşıki kayanın üstüne koy da nişa nalıp vurayım!

Adam hemen külâhını çıkardı; yanındakilerden birine verdi ve Alinin istediği yere bıraktırdı. Ali okunu yaya koydu, gerdi, gerdi ve birden koyverdi. Bir ıslık duyuldu, sonra külâh bir taraftan öte tarafına doğru delinerek aşağı yuvarlandı.

Palabıyıklı adam yerinden fırladı. Delikanlının sırtını okşadı:

— Yaman kemankeş olacaksın! Benim yanımda kal.Öcünü de beraber alırız.

Hancı ve birkaç yolcu demindenberi onlara dikkatle bakıyorlar; konuşmalarını dinliyorlardı.

Ali kabul etmedi:

— Yolcu yolunda gerek... Şimdi zamanı değil... Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur; bir gün karşılaşırsak bu dileğini gene konuşuruz, Ağam. Şimdi hoşça kalın!

Hana girdi; torbasından çıkardığı ekmekle zeytini yemeğe başladı. Hancı ona üç dört yumurta getirmişti.

— Evlâd, Kaya Hasanın dediğini yapsan iyi edersin!

— Kaya Hasan kimdir?

— Kapı önündeki sipahi... Nasuh Paşanın kapıcılarındandır. Sözü sayılır bir yiğittir. Sana destek olur! Mademki garibsin, gurbete gidiyorsun, sana bir babalık lâzımdır.

Çakır Ali bir iki dakika düşündü. Kaya Hasan herhalde Kayış Mehmedi tanıyordu. Belki de dostu idi ve bir gün onun yanında bulunduğu sırada Kayış Mehmedle yüzyüze gelmiş olsa ne yapacaktı.

O, iş başında tam manasile hür olmak istiyordu. Hancıyı savdı. Biraz sonra da atının üstünde, tek başına, Torosların kıvrıla kıvrıla inen çamlı, yalçın ve korkunc yollarına atıldı. Bu sırada karşılıklı iki ses daracık vadinin ortasında aksetti:

— Uğurola evlâd!

— Hoşça kal, ağam...

— Zamanı gelince beni bul!..

— Başüstüne Ağam; sağol !...

Kaya Hasan bir aydanberi burada bulunuyordu.

O sırada Anada tarafları ne kadar gürültüsüz ve rahatsa Karaman tarafları o kadar karışık ve mustaribdi. Çünkü buralarda «Uzun Halil» ismindeki eşkiya reisinin kumandasındaki on bin kadar eşkiya hüküm sürüyordu. Kaya Hasan Anadolu yaylasından Çukurovaya inilen tek yolun ağzında, saraydan ve Uzun Halilden gelip giden haberleri avlıyordu.

Ertesi gün vezir Tatar ağası göründü. Kaya Hasan onun yolculuğunun sebebini anlayamadı. Her ihtimale karşı Nasuh Paşaya daha erken varmak için gece ahırı açtı ; atları dağlara doğru kamçıladı ve Çukurovaya doğru yollandı.

Manisa ve Aydın taraflarının hali daha berbaddı: Kalenderoğlu ve Kara Said, Saçlı adındaki üçüncü bir haydudla birlikte bu zengin ülkeyi yağma ediyorlardı. Üveys Paşa oğlu Mehmed Paşa padişahın hocası Mustafa Efendiye bir mektub yazdı:

— Eğer bana vezirlik verilirse, eşkiyayi kendi başıma yok ederim.

Böyle bir pazarlık ne padişahın, ne de kubbe vezirlerinin hoşlarına gitmedi. Hele Mahfiruz çok kızdı:

— Eğer elinden geliyorsa eşkiyayı yok etmek için bir gün beklemesi suçtur. Vezir ve serdar yapılmakla başka çeşid bir adam mı olacaktır. Saadetlû padişahımızla pazarlık etmeğe utanmaz mı? Nasıl hayasız heriftir; eşkiya ile danışıklı döğüş dahi edeceğinde şüphe olunmasa hak değil midir?

Fakat hoca Mustafa Efendi Mehmed Paşanın sözünde duran, dediğini yapan bir yiğit olduğunu söyledi. Padişah razı oldu. Vezirlik fermanından başka seraskerlik emrini de gönderdi.

Mahfiruz kederliydi. Bununla beraber sarayda her gün biraz daha kuvvetli bulunmaya çalışmaktan geri kalmıyordu. Şam eyaleti gelirinden ilk olarak aldığı yüz bin lira ile sarayda yerleşmiş olduğu veliahd dairesini hem genişletti, hem de gayet güzel bir şekilde döşetti. Padişah burada möbilyeye uygun elbiselerle geziyor, oturuyordu. Padişah bundan o kadar hoşlanmıştı ki tamam bir hafta hiç dışarı çıkmadı.

[Arkası var]

Siirdliler lise istiyorlar

Siird (Hususî) — Vilâyetimiz orta okulun bu yıl ders devresi bitmiş, imtihanlara başlanmıştır. Mekteb mevcudü her sene biraz daha artmakta olup liseye olan ihtiyac kuvvetle hissedilmektedir.

Halk pek haklı olarak vilâyetimizde de lise açılması için temennide bulunmaktadırlar.

Şehir ve Memleket Haberleri

Ticaret odaları kongresine hazırlık

Bazı ufak borsaların pazarlar halinde idaresi düşünülmektedir

Eylûl ayı içinde Ankarada toplanacak olan Ticaret ve Sanayi odaları kongresinin hazırlıkları yapılmaktadır. Hazırlıklar meyanında en mühim meseleyi Ticaret odalarının vaziyeti teşkil etmektedir. Sanayi kısımları ayrılıp yalnız Ticaret Odası halinde kalacak bu odaların bir merkeze bağlanması esas itibarile mukarrerdir. Ticaret Vekâletine merbut bir Ticaret Odası Umum Müdürlüğü ihdası da mevzuu bahstir.

Borsalara gelince: Halen memleketimizde Ankara, İstanbul, Edirne, Tekirdağ, Bursa, İzmir, Antalya, Mersin, Adana, Diyarbakır Konya, Eskişehir ve Samsunda Ticaret ve Zahire, Manisada üzüm, Giresunda fındık, İstanbul, Mersin ve Karsta hayvan borsaları mevcuddur. Bu borsaların en mühimlerinin borsa halinde bırakılması, diğerlerinin kontrol altında pazarlar haline konulması mu karrerdir.

Borsalardaki umumî analizler ile ihracatı kontrol dairelerinde ayni cins mallar üzerinde yapılan analizler ekseriya birbirinden farklı zuhur etmektedir. Bu meselenin halli de ehemmyietle gözönünde tutulmaktadır.

Bugün mer'i olan borsalar nizamnamesi 1302 tarihlidir. Bu çok eski nizamname muasır telâkkilere ve icablara göre tebdil edilmektedir. Bu arada alelûmum ihrac maddelerinin borsalara alınacağı muhakkak bulunmaktadır.

İzmir Ticaret Borsasının bütçesi

İzmir Ticaret Borsasının yeni bütçesi Ticaret Vekâletince tasdik edilmiştir. Bütçenin tasdikile İzmir Borsasında muamele harcı binde 1,5 tan binde 1 e inmektedir.

ŞEHİR İŞLERİ

Atatürk köprüsü ağustosa kadar yetişebilecek mi?

Atatürk köprüsünün döşeme kısmı tamamlanmak üzeredir. Köprünün döşeme kısmı, alttarafı beton olarak yapılmıştır. Bunun üzerine suyun aşağıya geçmemesi için muşamba döşenecektir. Muşambanın üstüne de Fransadan gelmek üzere olan tahta parkeler döşenecektir. Köprünün üzerine tramvay rayları da konmuştur. Maamafih icabında bu raylar döşemelere zarar vermeksizin bulundukları yerden sökülebilecektir.

Köprünün üç orta dubası bugünlerde yerine konacaktı. Fakat bunların irtifaları diğer dubalardan yüksek olduğundan diğerlerinin irtifa seviyesine indirilecektir.

Müteahhidin Belediyeye müracaatle inşaatın muayyen zamandan bir müddet sonra ikmal edilebileceğini beyan etmesi ihtimali vardır. Mukaveleye nazaran Atatürk köprüsü ağustos nihayetinde ikmal edilemezse müteahhid her gün için 1600 lira zarar verecektir.

Geçen seneki fırtınada yeni körü dubalarından bir kısmı yerlerinden fırlamıştı. Müteahhid bundan dolayı Belediyeden zarar, ziyan istemektedir. Bu mesele hakeme havale edilecektir.

Belediye, ekmek işini tetkik ediyor

Belediye muavini Lûtfi ile Belediye İktısad müdürü Saffet dün şehrin muhtelif mahallerindeki fırın ve dükkânları teftiş ederek ekmeğin pahalı satılıp satılmadığını ve dükkânlarda ekmek bulunup bulunmadığını teftiş etmişlerdir.

Toprak Ofisinin sert buğday miktarını artırarak bunu fırıncılara daha ucuza vermesi için teşebbüslere girişilecektir.

İktısad müdürlüğü vaziyeti tetkik ederek kararını bugün verecektir.

Florya plâjları henüz açılamadı

Havaların sıcak gitmesi halkın plâjlara rağbetini artırmıştır. Florya plâjına geçen seneki ihale fiatı üzerinden talib çıkmaması, muhammen bedelin eksiltilmesini icab ettirmiş, yeni bir münakasa açılmıştır. Birkaç gün sonra burası müteahhide verilecekse de havaların sıcak olması dolayısile plâjın açılmasına şiddetle ihtiyac görülmektedir.

Viyanalı bir profesör konferans verecek

Viyana Üniversitesinde şirürji profesörü ve bilhassa mide cerrahisi bahsinde derin tetebbüleri ve hususî ameliyat usullerile dünya tıb sahasının çok iyi tanıdığı profesör Finsterer'in bir konferans vermek üzere şehrimize geleceğini haber aldık.

Profesör Finsterer, «mide ve duodenum ülserlerinin tedavisi ve ihtilâtları» mevzulu bu konferansını Türk tıb cemiyetinin Beyoğlunda Bursa sokağındaki salonunda 22 haziran 939 perşembe günü saat 6,30 da vereceği ayrıca öğrenilmiştir.

Üniversiteli genclerin seyahati

Cenevre Üniversitesi genclerimizi Alp dağlarına davet etti

İstanbul Üniversitesi, jeoloji talebeleri için şimdiye kadar yapılmamış mühim bir seyahat hazırlamıştır. Cenevre Üniversitesile İstanbul Üniversitesi arasında muhtelif vesilelerle teessüs eden dostluğun yeni bir tezahürü olarak Cenevre Üniversitesi genclerimizi İsviçreye ve Alp dağlarına davet etmiştir. Türk Üniversitelilerinin bu seyahatini haber alan Bulgaristan, Romanya, Macaristan ve Yugoslav Üniversiteleri de bir dostluk ve sempati eseri olarak Türk jeoloğlarını kendi memleketlerinde de tetkikler yapmağa davet etmiş ve her biri mütehassıs profesörlerini İstanbul Üniversitelilerinin mihmandarlığına tayin etmiştir. Üniversite jeoloji talebesinden 20 si kız, 30 u erkek olmak üzere 50 talebeden müteşekkil bir grup başlarında jeoloji ordinaryüsü profesörleri Hâmid Nafiz Pamir ile Profesör Parejas olduğu halde önümüzdeki pazar günü otokarla hareket edeceklerdir. Trakya umumî müfettişi Kâzım Dirik Edirne ile İstanbul arasında işleyen en büyük ve modern otokarlardan ikisini genclerimize tahsis etmiştir. Genclerimiz Bulgar jeoloğlarının misafiri olarak Şıpka boğazından geçerek Balkan silsilelerini, eski Zarayı, Tırtova ve Rusçuk mıntakalarını tetkik ettikten sonra Bükreş jeolojisini, Kampina petrollerini, Karpat silsilelerini gezeceklerdir. Rumanyada Bükreş Üniversitesinden başka Klüj Üniversitesi de genclerimizi davet etmiştir. Bulgaristan ve Rumanyada talebelerimize mezkûr memleketlerin mütehassıs ikişer profesörü refakat edecek ve tetkikatlarında izahat vereceklerdir. Bundan sonra Macaristana geçilecek, Budapeşte Üniversitesinin misafiri olarak Macar ovalarının jeolojisi incelenecektir. Bu sırada kafilemize Macaristan jeoloji servisi müdürü Loutsi rehberlik edecektir. Macaristandan sonra Viyana ve Zalzburg mıntakalarında şarkî Alp dağları üzerinde etüdler yapılacak ve oradan İsviçreye geçilecektir. Zürih ve Cenevre üniversitelerindeki profesörlerin iştirakile İsviçre Alpleri, bunların bünyeleri, glasyeler, jeoloji müzeleri gezilecek ve buradan İtalyaya geçilerek cenubî Tirol dağları ve Avrupanın en büyük mağarası olan Adelsberg mağarası tetkik olunacaktır.

Yugoslavlar tarafından da davet edilen genclerimiz, Belgrad - Nis yolile avdet ederek Yugoslavyayı da tetkik edeceklerdir. Nisten sonra Sofyaya uğranacak ve Edirne üzerinden yurda dönülecektir. Bu seyahatte talebelerimiz Anadoluya çok benzeyen Alp dağlarının jeolojisile Anadolunun jeolojisini mükayese etmek fırsatını bulacaklardır.

Seyahat 40 gün sürecektir.

KÜLTÜR İŞLERİ

Başmuallimler Maarif müdürünün riyasetinde bir toplantı yaptılar

İlkmekteb başmuallimleri Maarif müdürü Tevfik Kutun başkanlığında dün bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda mekteblerin sınıf, talebe ve bütçe vaziyetleri konuşularak bazı kararlar verilmiştir. Önümüzdeki ders yılında mekteblerin bütün ihtiyaclarının temini için şimdiden tedbir alınacaktır.

Bu sene yeniden on mekteb yapılacak

Önümüzdeki ders yılı için yeniden on ilkmekteb açılmasına karar verilmiştir. Vilâyet, bu mekteblerin yerlerinin tespitine başlamıştır. Şimdiye kadar, Koska, Aksaray, Yusufpaşa, Şişli, Vefa ve Ayaspaşada altı mekteb yeri tayin edilmiştir.

İnkılâb müzesi haftaya açılıyor

Şehrimizdeki İnkılâb müzesinin tanzim işi bitirildiğinden önümüzdeki hafta küşad resmi yapılacaktır. Müze müdürlüğüne Konya müzesi müdür muavini Şemsi tayin edilmiştir.

Bu sene mekteb kitabları zamanında yetiştirilecek

Mekteblerin kitab ihtiyaclarının zamanında temini için Maarif Vekâleti şimdiden tedbir almak üzere Vekâlet Neşriyat müdürü Faik Reşidi şehrimize göndermiştir. Faik Reşid, dünden itibaren Devlet matbaasında tetkikata başlamıştır.

Yeni Adliye sarayı

Hapisane binasındaki mevkufların tahliyesine devam edilmektedir. Hapisanede pek az mevkuf kalmıştır. Bugünlerde onlar da nakledileceklerdir. Mezkûr binanın yıkılarak yerine Adliye sarayı inşasına karar verildiği haber alınmıştır. Bu münasebetle hedm işi yakında müteahhide verilecektir.

Usta ve çıraklara kurslar açılacak

Bu kurslarda çıraklar üç, ustalar da bir sene mecburî ders görecekler

Sınaî müesseselerde ve maden ocaklarında meslekî kurslar açılması hakkındaki nizamname hazırlanarak dün alâkadar makamlara bildirilmiştir. Bu nizamnameye göre, bürolarda çalışan memurlar haric olmak üzere bir senede kullandığı işçi ve müstahdemler sayısının gündelik vasatisi yüzden fazla olan maden ocaklarile teşviki sanayi kanununda tarif edilen sınaî müesseseler, nizamname ile tespit olunan esaslara göre meslekî kurslar açmakla mükelleftirler. İşçi sayısı bu miktardan aşağı olan müesseselerde, katedilecek mesafe iki kilometreden fazla olmamak şartile, birleşerek kurs açacaklardır.

Her müessese esas itibarile çırak, kalfa ve ustalar için birbirinden ayrı kurslar açacaktır. Müessesenin sınaî mahiyetine göre İktısad Vekâletinin müsaadesile bu kurslar birleştirilebilecektir. Çırak kursları san'at nevilerine göre İktısad Vekâletinin müsaadesile bu kurslar birleştirilebilecektir. Çırak kursları san'at nevilerine göre bir ilâ üç sene, kalfa kurslarile usta kursları da 6 ilâ 12 ay devam edecektir. Bu kurslarda tedrisat - çalışma zamanı haricinde olmak şartile - haftada ancak 6 saat olacaktır.

Kurslarda san'atin icab ettirdiği kadar türkçe, riyaziye, sıhhat bilgileri ve yurdbilgisi, el âletleri resimleri, pirinç, demircilik, kurşunculuk, çinkoculuk, bakırcılık, dökümcülük, tesviyecilik, çilingirlik, frezecilik ve madencilik, elektrikçilik, makinecilik, lehimcilik ve kaynakçılık, ağac sanayii, duvarcılık ve emsali işlerle boyacılık, sıhhî tesisat işleri, malzeme dersleri gösterilecektir.

Kurslara devam mecburî tutulmuştur.

MÜTEFERRİK

Zonguldaktan trenle kömür nakliye işi zorluğa uğrıyacak

Karabük demir ve çelik fabrikaları yakında işletmeye açılacaktır. Bu fabrikanın faaliyete geçmesi Irmak - Çankırı - Filyos hattını fazla meşgul edecektir. Halbuki memleket dahiline sevkedilecek sömikok, bu hat vasıtasile sevkedilmektedir. Bu münasebetle Münakale Vekâleti alâkadarlara gönderdiği bir tamimle bilhassa 939 senesi ağustosundan sonra sömikok nakliyatında müşkülât zuhur etmesi muhtemel bulunduğundan Ankara ve iç Anadolu şehirlerimizdeki devlet dairelerile mektebler, hastanelerle sair resmî müessesatın mahrukat ihtiyaclarını bu tarihten evvel depo etmelerini, aksi tkadirde nakliyat işinden müteessir olmaları melhuz bulunduğunu bildirmiştir.

Mareşal Çakmak dün kıt'aları teftiş etti

Genel Kurmay Başkanı Mareşal Çakmak, dün, Hürriyetiebediye tepesinde İstanbuldaki kara cüzü tamlarile deniz alayını teftiş etmiştir.

Şehrimizde yaptırılacak Halkevleri

Dün akşam Cumhuriyet Halk Partisinde bir toplantı yapılmış ve şehrimizde inşa edilecek Halkevleri binalarına aid hususat tetkik edilmiştir.

İş ihtilâfları nizamnamesinin tatbikı seçim yüzünden gene geri kaldı

İş kanunu hükümlerine göre, neşredilmiş olan iş ihtilâflarının halline müteallik nizamnamenin tatbikatına bugünden itibaren geçilecektir. Bu nizamname mucibince, iş yerlerinde mümessil seçiminin haziran başına kadar ikmal edilmiş olması lâzımdı. Fakat o zamana kadar ikmal edilemediğinden bu ayın on beşine kadar müddet uzatılmıştı. Feket gene pek az iş yerinde işçi mümessilleri seçilmiştir. Dün, birçok iş yerlerinde telâşlı seçim yapılmıştır.

Şehrimizde 2000 e yakın iş yeri olduğu halde ancak 500 ünde işçi mümessili seçilmiştir.

Denizbankta yeni teşkilât hakkında uzun içtimalar yapıldı

Devlet Denizyolları umum müdürü İbrahim Kemal Baybora, Devlet Limanları umum müdürü Raufi Manyaslı, Devlet Denizyolları umum müdür muavinlerinden Yusuf Ziya Kalafatoğlu dün, Ankaradan şehrimize gelmişlerdir.

Dün öğleden sonra saat 14 te Denizbank İstanbul merkezinde Denizyolları, Limanlar umum müdürleri, muavinleri ve Denizbank müşavirlerinden sabık Akay müdürü Cemilin de iştirakile bir toplantı yapılmış ve toplantıda Devlet Denizyolları ve Devlet Limanları umum müdürlükleri teşkilâtının 1 temmuzda faaliyete geçmesi için yapılan hazırlıklar ve Denizbanktan devir ve tesellüm işleri üzerinde görüşülmüştür.

Siyasî icmal

İspanyol - Alman - İtalyan ittifakı

Taymis ve Deyli Telgraf gibi büyük İngiliz gazeteleri, İngiltere ile Fransanın Sovyetler Birliğile akdedecekleri ittifaka mukabele olarak İspanya, Almanya ve İtalya arasında askerî bir ittifak akdedileceğini haber vermektedirler. İspanyol gazetelerinin kullandıkları lisandan böyle bir neticeyi istidlâl ediyorlar.

Akdenize aid İngiliz - İtalyan misakında İspanyadaki dahilî harbde General Franko'ya yardım eden İtalyan gönüllü asker ve zabitlerinin harbin sonunda geri çekilmeleri şart konulmuştu. Ahiren İtalyan gönüllüleri Alman ve Portekiz gönüllülerile birlikte İspanyayı terkettiklerinden bu şart yerine gelmiştir. Fakat gönüllülerin çekilmeleri yeni İspanyanın Almanya, İtalya, Japonya ve Portekizle beraberce hareket etmekte olmasına mâni olmamaktadır.

Gerek İtalyan fırkaları, gerek Alman lejyonları beraberlerinde getirdikleri top ve tüfekleri, tank ve tayyareleri ve bahusus ağırtopları ve bütün mühimmat ve harb malzemesini kâmilen İspanyada bırakarak beraberlerine birşey almamışlardır. Ağırtoplar İngiliz gazetelerinin teferruatile yazdıkları ve haritalarını da yaptıkları Cebelüttarık boğazının iki tarafında ve Fransız Fasına karşı İspanyol Fasının cenubunda meşhur Majino hattına benziyecek bir surette vücude getirilen istihkâmat hatlarına yerleştirilmiştir.

Almanya ile İtalya bir gün İspanyanın kendilerile müttefik olacaklarını hesab etmemiş olsalardı böyle binlerce tüfeği ve topu, yüzlerce tayyare ve tankı General Franko'ya hediye etmiş olmazlardı.

Yeni İspanyanın Almanya ve İtalya ile müttefik olacağı ve müstakbel harbde İspanyanın Cebelüttarık boğazını kapatacağı ve Pirene dağlarından da şark cephesinde hücuma geçecek Alman ve İtalyan ordularına yardım için taarruz etmek istiyeceğini İngiltere ile Fransa dahi şimdiden hesaba katmış olduklarından müştereken mühim tedbirler almaktadırlar.

İngiliz müstahkem mevkii Cebelüttarık limanında ahiren Fransanın şimalî Afrika başkumandanı ve Fas sultanlığı nezdindeki fevkalâde komiseri General Noguès, İngiliz Akdeniz donanması kumandanı olup mahsus surette Maltadan gelen Amiral Pound ve Filistin, Mısır, Kıbrıs ve emsali deniz aşırı memleketlerdeki İngiliz askerî kuvvetleri için Londraya müracaate hacet kalmaksızın tayin ve doğrudan doğruya bir merci olmak üzere teşekkül eden (deniz aşırı memleketler umumî askerî müfettişliğine) ilk defa tayin olunan Cebelüttarık müstahkem mevkiinin eski valisi ve kumandanı General İronside toplanarak bir konferans akdetmişler ve İngiliz üssünün ve Fransız Fasının müştereken müdafaası için tedbirler düşünmüşlerdir.

İtalyan ve Alman gönüllü zabit ve askerleri memleketi terkettikten sonra buraya başka sıfatla yenileri gelmektedir. Meselâ Mazzetti ve Bottari isminde iki İtalyan Generali mahsus surette İspanyaya gelmişler ve müesseseleri teftişe başlamışlardır. Şimdi Sevil'de bulunuyorlar.

İspanya ile İtalya ve Almanya arasında ittifak akdedileceğine asıl delil, General Franko'nun söylediği son nutuktur. Bunun başlıca muavini olup şimdi İtalyada Mussolini'ye misafir bulunan Dahiliye Nazırı Suner bu nutku müeyyid beyanatta bulunmuş, İspanyol milletinin Mussolini'ye ebediyen minnettar olduğunu beyan etmiştir.

Suner'in ziyaretini iade vesilesile İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano'nun bu ayın sonunda İspanyaya seyahati de kararlaştırılmıştır. Velhasıl İspanyanın İtalya ve Almanya ile ittifak edeceğine delâlet eden alâmetler çoğalmıştır. Bunun ne zaman meydana geleceği Moskovaya giden İngiliz diplomatı Strang'ın alacağı neticeye bağlı olsa gerektir.

Muharrem Feyzi TOGAY

Tırhan vapurunun tecrübeleri ikmal edildi

Almanyada Rostok'ta inşa olunan 3500 tonluk Mersin tipi vapurlardan ikincisi olan Tırhanın tecrübeleri ikmal edilmiştir. Geminin tesellüm muamelesi de ikmal edilmek üzeredir. Süvari Sıtkı Tosunun riyaseti altında 39 kişiden mürekkeb olan zabitan ve mürettebat gemiye girmiştir. Diğer taraftan bu tip vapurların üçüncüsü olan Kadeş de ikmal edilmek üzeredir.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Uzakşarkta vaziyet gene karıştı

İmtiyazlı mıntakaların lağvı endişe uyandırdı

Japonlar tarafından Tientsinde örfî idare ilân edildi, birçok taharriyat yapıldı

Londra 14 (Hususî) — Kabine, bu sabahki toplantısında Uzakşarktaki Japon faaliyetini tetkik ve müzakere etmiştir. Salâhiyettar mehafilde, Japonların beynelmilel imtiyazlı mıntakaları lâğvetmek istedikleri kanaati umumidir. Kabine, icab eden tedbirleri almaya karar vermiş ve bu hususta Amerika ve Fransa ile istişarelere başlamıştır.

Japonların iddiası

Diğer taraftan Japon Başvekilile Hariciye ve Harbiye Nazırları bugün toplanarak vaziyeti tetkik etmişlerdir. Yüksek rütbeli bir Japon memuru bu münasebetle şunları söylemiştir:

«— Çindeki imtiyazlı yabancı mıntakalar Japonlara karşı tahrikât yuvası haline getirildiğinden dolayı Tokyo hükûmeti şiddetli tedbirler almaya karar vermiştir.»

Örfî idare ilân edildi

Japon makamatı bugün Tientsin'de örfî idare ilân ederek, beynelmilel imtiyazlı mıntakalarda taharriyata başlamışlardır. Bu münasebetle geçen sene Japonlar tarafından bombardıman edilen Panay adındaki Amerikan torpitosunun resimlerini almaya muvaffak olan İngiliz gazetecisi Eric Miles'i casuslukla itham ederek tevkif etmişlerdir.

Dün tevkif edilen İngiliz binbaşısı bugün serbest bırakılmıştır.

Taharriyata başlandı

Tientsin 14 (a.a.) — Japon askerlerinin işgalinde bulunan barikadlar bütün mahrecleri tıkamışlardır. Bununla beraber İngiliz imtiyaz mıntakasına giden iki yol açık kalmıştır. Bu yollardan biri imtiyaz mıntakasına yapılacak nakliyat, diğeri bu mıntakadan yapılacak sevkiyata tahsis edilmiştir.

Tientsin'deki askerî Japon makamları evvelki gece İngiliz makamlarına muhtelit bir tahkikat komisyonu teşkili hakkında yapılan teklifi lâyıkı veçhile takdir ettiklerini, fakat bu teklifin çok geç yapılmış olduğunu ve abluka programında bir değişiklik yapmanın artık mümkün olmadığını bildirmişlerdir.

Reuter ajansının muhabiri, bu sabah İngiliz imtiyaz mıntakasını gezmiş ve mıntakanın hududunda birkaç noktada araştırmalar yapıldığını görmüştür. Japon askerleri İtalyanlara ve Almanlara iyi muamele etmektedirler.

Buna mukabil İngilizler, uzun bir isticvaba tâbi tutulmakta ve vesikaları tetkik edilmektedir.

Karakollarda birkaç Çinlinin elbiseleri alınmıştır.

Zahire fiatları mahsüs derecede yükselmiştir.

Hava muharebeleri

Çunking 14 (a.a.) — Çekiai ajansı bildiriyor:

Bir Japon hava filosu dün Kuellin şehrini bombardıman etmiştir. Çinliler iki düşman tayyresi düşürmüşlerdir.

Kuangsi vilâyeti hududunda Çin avcı tayyareleri üç Japon tayyaresi düşürmüşlerdir.

Son günlerde Çin tayyareleri Nançang'daki düşman mevzilerini bombardıman etmişlerdir. Japonların zayiatı mühimdir.

Kont Ciano Madride gidiyor

Romada cereyan eden müzakereler alâka ile takib edilmektedir

Berlin 14 (a.a.) — Alman istihbarat bürosunun aldığı malûmata göre, Kont Ciano, 18 temmuz 1936 da İspanyada dahilî harbin patlamasının yıldönümünün tes'idi için yapılacak merasimde hazır bulunmak üzere 18 temmuzda Madrid'e gidecektir.

Franko'nun ziyareti

Roma 14 (a.a.) — Stefani ajansının Burgos'taki salâhiyettar bir membadan öğrendiğine göre General Franko, eylûl ayının sonuna doğru Romaya gidecektir.

Roma müzakereleri

Paris 14 (a.a.) — Madrid'den bildiriliyor:

İspanyol gazeteleri, İtalya ile İspanya arasında Romada yapılmakta olan müzakerelerin şümul ve ehemmiyeti hakkında sükûtu muhafaza etmekte ve yalnız bu görüşmeler hakkında ajansların vermekte oldukları çok kısa haberleri neşretmekle iktifa eylemekte berdevamdırlar.

Madrid, müstakbel itilâfların akdine İspanya hükûmetini icbar etmek arzusunda olduğu görülen Roma - Berlin mihveri matbuatının nikbinliğine gem vurmak istemekte olduğu anlaşılıyor.

Diğer taraftan akdedilecek itilâfların sadece kültürel ve iktısadî olacağı tahmin edilmektedir, zira İspanyaca şimdiki halde herhangi askerî bir itilâf akdi mutasavver değildir.

Grandi Romaya döndü

Paris 14 (a.a.) — Londradaki İtalyan sefiri Grandi, Romaya gitmek üzere dün akşam Paristen geçmiştir.

Leh - Macar hudud anlaşması

Budapeşte 14 (a.a.) — Müşterek Leh - Macar hududundan yapılacak şimendifer nakliyatına aid teferrüatı tespit eden itilâf, imza edilmiştir. Bu itilâfla geçen 19 martındanberi tatbik edilen muvakkat rejimin yerine daimî bir rejim ikame edilmiştir.

İtilâfta pasaport ve gümrük muamelâtının iki memleket memurları tarafından müştereken yapılması derpiş olunmaktadır. Bu suretle yolculara büyük bir kolaylık yapılmış olacaktır.

Alman - Slovak gerginliği artıyor

Bu memleketin de himaye altına alınacağı bildirilmektedir

Londra 14 (a.a.) — «Times» gazetesi, Slovakya hâdiselerile alâkadar olarak aşağıdaki haberi vermektedir:

Almanya, zengin madenlere malik Silezya mıntakalarına hâkim olan ve ayni zamanda biraz daha cenubda Polonyanın endüstriyel mıntakalarını kontrolu altında tutan şimal hududu üzerinde asker tahşidatı yapmaktadır. 23 mart tarihli muahede mucibince, Almanya, Küçük Karpatlar, Beyaz Karpatlar ve Javornik dağları sırtlarında sevkulceyş yolları ve istihkâmlar yapmak hakkını muhafaza etmiştir. Bu muahede mucibince Alman kıt'aları istihkâmları işgal edebileceklerdi. Fakat son zamanlarda Slovaklar Almanyadan gelen kıt'aların çokluğu karşısında endişeler duymaktadır. Diğer taraftan gelen yolcular, Slovak - Alman gerginliğinin Alman - Çek gerginliğinden daha az olmadığını bildiriyorlar.

Daily Herald ise, Slovakyanın yakında askerî surette işgal edileceği ve himaye idaresine ilhak olunacağı haberini vermektedir.

Berlin tekzib ediyor

Berlin, 14 (a.a.) — Salâhiyettar mahfiller, Slovakya istikametinde Alman kıtalarının hareket ettiğine dair verilen haberleri kat'î surette tekzib etmektedirler. Bu mahfiller, Almanya hükûmetinin Slovakyanın statüsünü değiştirmek tasavvurunda bulunmadığını beyan eylemektedirler.

Pragda grevler

Prag 14 (a.a.) — Ücret meselesi yüzünden son günlerde muhtelif yerlerde tezahürler vuku bulmuştur. Hükûmet, himaye idaresinin umumî valisile mutabık olarak, bundan böyle lokaut ve grevleri menetmiştir. Hükûmet kollektif mukaveleler ve ücretler hakkındaki kararnameyi tadil edecek ve bu mukavele ve ücretler bundan böyle içtimaî basiret ve sıhhat nazırlarının tahrirî tasviblerine tâbi bulunacaktır.

Fransız seçim kanununda tadilât

Paris 14 (a.a.) — Nisbî ıslahat hakkındaki kanun lâyihasının bir kere daha adliye encümenine havalesi hakkında - ki teklifi meb'usan meclisi 260 reye karşı 319 reyle reddetmiştir.

Hâdiseler arasında

Safsatalar ve hakikatlar

Doktor Abdullah Cevdetin sözlerinde ve yazılarında çok tekrarlamaktan hoşlandığı bir paradoks vardı: «Mazlum olmak zalim demektir.» Bununla, zulmü teşvik eden aczi, fenalığın asıl müsebbibi olarak damgalamak istiyor ve Sezar'ı yırtıcı bir kaplan haline sokanların, korkak bir geyik sürüsüne dönen Romalılar olduğunu, Shakespeare'in ağzından tekrarlıyordu.

Mutlak ve rasyonel hukuk bakımından bu fikir bir safsatadır: Katilleri değil maktulleri cezalandırmayı emretmiş olur. İlliyet prensipleri bakımından bu fikrin ucu her türlü mes'uliyetin inkârına çıkar ve bir Anatole France'a şu sözü söyletir: «Yaşadıkça anlıyorum ki mücrimler yok, bedbahtlar vardır.» Âlâ, birbirimizi boğalım.

Fakat bu fikrin öteki ucu, Canterchester piskapusunu daha garib bir kanaate götürmüştür. Şöyle hulâsa edelim: Harbetmek ayıbdır, günahtır, rezalettir. Çünkü istilâya uğrayanlar mukavemet etmeğe kalkıyorlar. Eğer mukavemet etmeseler harb olmaz. Kabahat hücum edende olduğu kadar da kendini müdafaa edendedir. Bu kanaat yalnız biz müslümanlara değil, şimdi bütün hıristiyanlara da garib geliyor. Çünkü İsanın meşhur sözü unutulmuştur: «Sana bir tokat vurana öteki yanağını da çevir!»

Atalarımız daima sormuşlar: «Kabahat ölende mi, öldürende mi?»

İşte asla halledemiyeceğimiz bir sebebiyet meselesi.

Bütün mücered mefhumlar gibi, «hak» ve «hukuk» tabirleri de keskin bir tahlile dayanmaz. Bunlar üstünde konuşmak zorumuz ebedidir.

Amelî olarak biz İsadan yana değiliz. Sana bir tokat vuranın gözünü patlat. Bazan insanın tecavüze uğramamak için ilk tokadı yapıştırmağa mecbur olması da hesabda vardır.

İşte, dışarıdan kolayca halledemiyeceğimiz bir sebebiyet meselesi daha.

Adalet çok ince ve terazimiz çok iptidaî.

PEYAMİ SAFA

Bitaraflık kanunu

Amerika Mümessiller meclisi tadilâtı kabul etti

Vaşington, 14 (a.a.) — Mümessiller meclisi Hariciye encümeni, bitaraflık kanununu tadil eden ve bilhassa muharib devletlere gönderilecek silâhlara konulacak ambargonun kaldırılmasını derpiş eden Bloom projesini 8 reye karşı 12 reyle kabul etmiştir. Encümen azasından 12 demokrat, proje lehinde, 8 cumhuriyetçi de proje aleyhinde rey vermişlerdir.

Bloom, matbuata beyanatta bulunarak Mümessiller meclisinin 26 haziranda bitaraflık kanunu hakkında müzakerelere girişeceğini ve projesini sür'atle kabul edeceğini ümid etmekte bulunduğunu söylemiştir.

Tadilâtın mahiyeti

Vaşington, 14 (a.a.) — Mümessiller Meclisi Hariciye encümeni tarafından kabul edilmiş olan Bloom projesi, şimdiki bitaraflık kanununun muhariblere kredi açılmasına, muhariblere yardım için iane toplanmasına, Amerikan limanlarının mühimmat ve iaşe üssü olarak kullanılmasına, Amerikan ticaret gemilerinin silâhlandırılmasının memnuiyetini ve mühimmat ihracatının kontrolünü natık olan ahkâmını muhafaza etmektedir.

Proje, silâhlar üzerine ambargo konulması maddesini feshetmektedir, yalnız muhariblere ve ecnebi müşterilere satılan eşyanın mülkiyetinin Amerikadan sevkedilmeden evvel bu muhrib ve müşterilerin uhdesine geçmesi lüzumunu natık bulunmaktadır. Nihayet proje, Reisicumhura, Amerikan gemilerinin bazı harb mıntakalarına girmelerini menetmek salâhiyetini vermektedir.

Mısır Hariciye Nazırı memleketimize geliyor

Kahire 14 (a.a.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya Paşa, Türkiyeyi resmen ziyaret etmek üzere perşembe günü buradan hareket edecek ve ayın 18 inde Ankarada bulunacaktır.

Mısır Hariciye Nazırına devlet umuru hukukiye heyeti reisi ve Hariciye hukuk müşaviri Abdülhamid Bedevi Paşa, Hariciye Nezareti kâtibi umumisi Mehmed Abdelhalek Hasouna Beyle Hariciye memurlarından Hüseyin Aziz Bey refakat eylemektedir.

Balkanları ziyaret

Sofya 14 (a.a.) — İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre, Mısır Hariciye Nazırı yakında Balkanlara yapacağı seyahat esnasında birkaç gün Sofyada kalacaktır.

Barem çıkarken

Evli ve çok çocuklu memurların vaziyeti

Yazan: *ALÂEDDİN CEMİL*

Hükûmetimizin bazı haklı endişeler üzerine ücretli memurlarla malî müesseselerdeki memur maaşlarını bir nizam altına almasından sonra düşünülecek diğer bir takım meseleler ve endişelerin de mevcud olduğunu bilmiyen yoktur. Ücretliler ve maaşlıların kazancları arasındaki müsavatsızlık ortadan kaldırıldıktan sonra da bütün memurlara şamil bazı esaslı müsavatsızlıklar ve güçlükler memur hayatında müessir olmakta devam edecektir.

Bekâr, evli ve çocuklu ayni derecedeki memurların ne ayni maaşla ayni hayatı yaşamalarına, ve ne de maaşından başka kazancı olmıyan bütün memurların maaşları değişmediği halde mütemadiyen değişen hayat pahalılığı seviyesine uygun yaşamalarına imkân yoktur.

Esasen, memurluk hayatında «ücretli» denilen kısmın bugünkü vaziyette mühim bir miktara çıkmasının sebebi de hayat pahalılığı karşısında maaş baremi haricinde bir kazanc temini değil midir?

Şu halde; biz bir taraftan evli ve çocuklu memurlara bekâr memurlardan ziyade bir maaş zammı vermeği temin etmekle beraber diğer taraftan da memurun hayat pahalılığından mümkün mertebe az mustarib olmasının çarelerini aramak mecburiyetindeyiz.

Bugün dünyada aile ve çocuk zammı olmıyan memleket hemen yok gibidir. Bu sistem, yalnız memur baremine değil umumiyetle işçi ücretlerine bile tatbik olunmaktadır. Burada, bu zamlara nüfus artmaması yüzünden de büyük bir ehemmiyet veren Fransada alınan tedbirleri zikretmekle iktifa edeceğim:

Fransada umumiyetle evli ve çocuklu aile babalarına mahsus birçok faydalı hükümler bulunduğu gibi ayrıca evli ve çocuklu memurların da istifade ettiği hükümler vardır.

Umumî olarak: Herhangi muhtac bir vatandaşa çocuk adedine göre hesab edilen malî tahsisat bütün memlekete şamil olmak üzere geniş mikyasta verilmektedir. Bundan başka, löğusa kadınlara istirahat ve emzirme tahsisatı, - muayyen bir ücret alan işçilerin hastalık, vekitsiz malûliyet, ölüm gibi tehlikelere karşı içtimaî sigortalara girmesi mecburiyeti, - kadın işçilerin ve köylülerin tekaüdiyelerinin çocuk adedine göre muayyen bir nispette artırılması, - tekmil iş verenleri bir «aile tahsisatı taviz sandığına» girmeğe mecbur eden meslekî aile tahsisatı sayesinde evli ve çocuklu aile babalarının maaş ve ücretlerine zam, - çok çocuklu aile babalarının vaktinden evvel terhis ve geri sınıflara nakli gibi askerlik hizmetinde kolaylıklar, - veraset vergilerinde, ve ferağ ve intikal vergilerinde çocuk adedine göre tenzilât, - hibe vergileri üzerinde çocuk adedine göre tenzilât, - kollektif şirketler ve ticarî kazanclar vergilerinden tenzilât, - zaruret içinde olan çok çocuklu aile eşyalarının haczolunamaması, - ölümle neticelenen bir iş kazasına uğrayanların çocuklarına maaş, - millî hayır müesseselerinde elbise, çamaşır vermek ve mekteb ücretlerini almamak, - ilk, orta, yüksek ve teknik tedrisatta ücretlerden mühim tenzilât, - tabiiyete giren yabancılar çocuklu ise tabiiyet muamelesi harcının tenzili ve yahud muafiyeti, - şimendiferlerde üç çocuktan % 30, dörtten % 40, beşten % 50, altıdan % 60, yediden % 70 tenzilât yapmak, - kaplıca ve tedavi mahallerindeki ikamet vergilerinden tenzilât ve muafiyet, - müzelere girme resminden şimendiferlerdeki kadar tenzilât, - su, elektrik, gaz sarfiyatında ve müşterek nakliyat tarifelerini karşılamak üzere çocuk adedine göre mahallî idarelerden tahsisat, - oktruva resimlerinden bir kısmının geri verilmesi, - iki çocuktan fazla ailelerde hizmetçi ve mürebbiye vergilerinden muafiyet, - Paris şehrinin menkul mükellefiyet vergisinden tenzilât gibi iyilikler temin olunmuştur.

Bu müteferrik tenzilât ve muafiyetlerden başka bir de (mesken) yardımları faslı vardır ki burada da işçi sınıfının, köylünün, alelûmum evsiz ailelerin istifade ettikleri hükümler çok uzundur. Ayrı bir yazı ile izah edilecektir.

Şimdi, kalıyor evli ve çocuklu memurlara tahsis olunan faydalarla alelûmum vergi tenzilâtı;

Fransada aile sahibi askerî ve mülkî memurlar şu aile tazminatından istifade ederler:

1 — 600 frank — Birinci çocuk için (kanunun neşrindeki şanja göre senede 60 lira).

960 frank — İkinci çocuk için (kanunun neşrindeki şanja göre senede 96 lira).

1560 frank — Üçüncü çocuk için (kanunun neşrindeki şanja göre senede 150 lira).

1920 frank — Dördüncü ve müteakib çocuklar için (kanun neşrindeki şanja göre senede 190 lira).

Ayrıca:

2 — Üç küçük çocuk babasının maaşı % 10 arttırılır. Üçten sonra her çocuk için % 5 arttırılır.

3 — Her dairede açılan memuriyetlerin % 25 i tercihan evlilere ve çocuklulara tahsis edilir.

4 — 55 - 60 yaşında tekaüdlükleri gelen memurların üç yaşayan çocuğu olduğu takdirde tekaüd yaşları 60 - 65 e çıkarılır. Bunu belediyeler de kabul etmiştir.

5 — Mekteblerdeki muayyen miktar meccanilerden tercihan çocuklu memurların istifadesi, bazı memurların tedris müessesesi bulunan şehirlere nakli, veya müessese bulunmıyan yere nakli kabul etmemesine müsaade, kadın hocalara löğusalıkta dört aya kadar mezuniyet, ve saire.

Umumiyetle vergilerden tenzilât muafiyetine gelince:

Bunlar da, irad üzerine toptan vergi ile ücret ve maaşlar vergisine, ziraat kazancı vergisine tatbik olunur. Diğer vergiler ve arazi vergileri üzerinde esas olarak tenzilât yoksa da yukarıki tenzilât bunlara da tatbik olunur. Ticaret ve sanayi vergilerinden de yirmi bin frankı geçmemek şartile (iki bin lira) karısı beraber çalışan işletmelerde % 20 tenzilât yapılır. Uzunca olan bu bahisten yalnız maaş ve ücretleri alalım:

Ücret ve aylıklar üzerine mevzu vergilerde (1928 kanunu) 10,000 franklık (1,000 lira) umumî tenzilât evvelâ mükellef evli ise 3,000 frank, sonra ücretli olmıyan ve on sekiz yaşından küçük olan çocuğunun herbiri için 3,000 frank (300 lira), ve üçüncüden itibaren herbiri için 4,000 frank (400 lira) arttırılır. Nihayet, nafakası üzerine olan her kimse için adedi ne olursa olsun yukarıki şartlar dahilinde 2,000 franklık (200 lira) bir munzam tenzilât vardır.

Şu vaziyete göre, ayda (84) lira alan bir memur esasen maaş ve ücret vergisine tâbi değildir. Bu memur karısı için (300), ve diğer üç çocuğu için (900) lira ki cem'an (1200) lira muafiyet almaktadır. Demek ki, üç çocuklu bir memurun ayda aldığı (184) lira maaş vergisinden muaftır!..

İşte Fransız mevzuatından evlilere ve çocuklulara aid çıkardığımız yardım şekillerinden bizim de memurlarımız için kabul ve tatbik edebileceklerimiz vardır zannındayız.

Yeni baremin sığnacağı yeni şartlarra mukabil memurlara biraz refah temin edebilecek bu gibi kolaylıkların hiç olmazsa tetkikine başlanması da ümid verici olur.

Diğer cihetten; hayat pahalılığı gibi karışık bir meselenin halline kadar şimdilik memurlarımızı ve ücretlileri ailelerile beraber devlet fabrikalarından ve vasıtalarından istifade ettirerek ucuz giyip yaşamalarına yardım etmek ilk akla gelen birşeydir.

Devlet fabrikaları, memur ailelerile beraber böyle beş altı yüz bin kişilik daimî müşteriye malik olurlarsa belki istihsallerinin maliyet fiatlarını indirmeğe de muvaffak olurlar.

Tekmil bu tedbirlerden kârlı olarak çıkacak ise gene devlet olacaktır.

Alâeddin CEMİL

İngiliz hükümdarları Londraya dönüyorlar

Londra 14 (a.a.) — Kral ve Kraliçeyi getirecek olan Empress of Britain, 22 haziranda öğleden sonra Southampton'a vâsıl olacaktır.

Kanadaya avdet

Ottawa 14 (a.a.) — İngiltere Kral ve Kraliçesi, dün saat 14,30 da «Grennwich saati» otomobille Newcastle - New - Brunswick'ten Fredericton'a hareket etmişler ve 17,30 da oraya varmışlardır. Kral ve Kraliçe, derhal parlamentoya gitmişlerdir.

Biraz sonra Kral ve Kraliçe hususî bir trene binerek Saint - John'a gitmişlerdir. Saat 20,30 da oraya vâsıl olmuş olan Kral ve Kraliçeyi orada kendilerine mahsus olan mavi ve yaldızlı tren, beklemekte idi.

Hükümdarlar, Moncton ve Cap - Termantine'e ve oradan Skeena torpito muhribile Prens Edouard adasının merkezi olan Charlottetown'a gideceklerdir. Hükümdarları hâmil olan muhribe Saguenay muhribile bir hava filosu refakat edecektir.

Adliyede bir kadın ik kişiyi birden vurdu

Bir başka kadının da etekliği altından bir balta çıktı

[*Baştarafı 1 inci sahifede*]

etmektedir. Diğer taraftan o civarda oturan bir Ali daha vardır. Bu delikanlı da evlidir, Ayşe ile bir yaşta karısının ismi Güllüdür; bununla beraber Güllü, sadece Gül ve başkaca Gülmisal diye de anılıyormuş. Üç isimli kadının kocası Alinin, Ayşeden, daha fazla hoşlandığı, hatta «kocasını öldürüp Ayşeyi ben alacağım» dediği son zamanlarda sık sık söyleniyormuş. Bu dedikodu dilden dile dolaşırken, evvelki akşam Çinilihamam odaları önündeki bahçede kurulan içki meclisinde patlak vermiş, Ayşe, orada bazı çingenelerin rakı sofrasında kocası olmıyan misafir Alinin bazı sözlerinden kuşkulanmış, «Beni tehdid ediyor, bana taarruz edecek. Bu gece beni kaçıracak» diye karakola haber göndermiş. İki polis gelmiş, rakı içen Alinin üzerini aramış, otuz santimetre uzunluğunda bir kama bulmuş ve Ali, memnu silâh taşımaktan ve ayni zamanda Ayşeyi tehdidden meşhud suç müddeiumumiliğine sevkedilmiş.

Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde dün sabah bu davaya bakılırken, davacı Ayşe «ben bu Alinin yakınında durmam, ondan korkuyorum. Geçtim bana birşey yapar» demiş, hâkim Münib suçlu yerindeki Alinin üzerini aratmış, silâh namına birşey çıkmamıştır. Hayli hararetli geçen bu muhakeme, Alinin evvelce mahkûm olup olmadığı sorulmak üzere kalmış, Ali serbest bırakılmıştır. Taraflar dışarıya çıkar çıkmaz da, çingeneler arasında bir vaveylâdır kopmuş ve gürültü patırdı ede ede, büyük kapıya doğru son basamakları inerlerken, Ayşe, yeldirmesi altından beyaz kemik saplı bir bıçak çıkarıp Alinin üzerine atılmıştır. Alinin gırtlağını kesen Ayşe, aşağı taşlıkta kocasını kurtarmak için araya giren Güllüye de saldırmış, elindeki bıçağı Güllünün sol küreğine saplamıştır. O kadar hızla vurmuştur, ki bıçak iğrilmiştir.

Bu aralık yetişen Adliye polisi Necati, Ayşenin daha fazla vurmasının önünü almış, jandarmalar koşuşmuş, hâdise Müddeiumumiliğe haber verilerek tahkikata başlanmış ve yaralılar, çağırılan sıhhî imdad otomobilile Cerrahpaşa hastanesine götürülmüşlerdir. Alinin yarası hafiftir, karısı Güllünün yarası ise ağırdır.

Saat on beşte, Müddeiumumilikçe sorgusu yapılmak üzere Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesine yollanan Ayşe, «Ali, bana mahkemeden çıktıktan sonra da tehdid savurdu. Eğer ben onu vurmasaydım, gece o bana balta olacaktı. Güllü araya girmeseydi, onu vurmayacaktım.» demiş, hâkim Reşid, suçlu Ayşe hakkında tevkif müzekkeresi kesmiştir. Hâdise üzerine üstü aranan Fatma isimli yaşlıca bir Çingene kadınının yeldirmesi altında da paslı bir balta bulunduğu görülmüş, o da sorguya çekildikten sonra salıverilmiştir.

Türkkuşu filosu Bursaya gitti

Genc tayyareciler dün de gösteriş uçuşları yaptılar

Şehrimizde halkın iştirakile hava gösterileri yapan Türkkuşu filosu dün sabah Yeşilköyden Yalova yolile Bursaya uçmuştur.

Yeşilköyden 8,50 de hareket eden filo büyük bir intizamla uçarak 55 dakika sonra Bursa halkının coşkun tezahüratı arasında yere inmiştir.

Tayyareciler Bursada

Bursa 14 (Telefonla) — Bu sabah 8.10 da Yeşilköyden kalkan Türkkuşu filosu 9,50 de Bursaya indi. Meydanda Vali, Polis müdürü, Jandarma kumandanı, Belediye reisi ve azaları, matbuat mümessilleri, Hava Kurumu mensubları, Ziraat mektebi talebe ve muallimleri ve birçok Bursalılar tarafından karşılandı. Kadın tayyarecilere buketler verildi.

Öğle yemeği Ziraat mektebinde yenildikten sonra tayyareciler gösteriş uçuşları yapmışlardır. Akşam tayyareciler şerefine Çelik palasta bir ziyafet verilmiştir.

Vali, söylediği bir nutukta genc tayyarecilerin gösterdiği muvaffakiyetten sitayişle bahsetmiştir.

Bir İtalyan generali Almanyada

Berlin 14 (a.a.) — İtalyan karabinyerleri kumandanı General Moizo refakatinde Alman polis şefi General Daluege olduğu halde Wiesbaden ve Godesberg'i ziyaret etmiştir. General bugün Düsseldorf'a giderek Alman polis teşkilâtının işgal ettiği binaları teftiş edecektir.

General Moizo ile maiyeti yarın ve öbür gün Berlinde misafir edilecekler - dir.

Küçük hikâye

Mahkemede..

Anton Çekhof'tan

Sırasile, sulh hâkimliği, komiserlik, köy komisyonu ve askerlik şubesini barındıran, tarçın rengindeki binanın içinde bu sefer bir muhakeme cereyan ediyordu. Ne sevimsiz bir binaydı bu! Daha karşıdan insanın içine kasvet verirdi. Evleri ve manzarası oldukça şirin ve sevimli olan bu vilâyette, ötedenberi yapılagelen harblerin, kabahatlerin ve zulümlerin izini sanki suratında taşıyor gibiydi.. İçindeki ışıklar hiçbir vakit sönmüyordu.

Saat ona doğru muhakeme başladı. Davalar birbiri arkasına hayret edilecek bir sür'atle görülüyor, neticelendiriliyordu. Saat ikiye geldiği zaman bir hayli dava neticelendirilmiş bulunuyordu. Tam saat ikide, reis karısını öldürmekten suçlu mojik Nikola Karlomov'un dosyasını eline aldı.

Mahkeme azaları evvelki celsede bulunan kimselerdi. Yalnız müdafaa vekilinin birisi değişmiş ve bu makama henüz stajını bitirmiş genc bir avukat oturmuştu. Mahkeme reisi mübaşire:

— Maznunu getirin! dedi.

İçeriye giren adam, elli, elli beş yaşlarında, uzun boylu iriyarı, kırmızı sakallı ve yassı burunlu bir köylüydü. Arkasından kısa boylu iki jandarma süngü tak vaziyetinde onu takib ediyorlardı.

Maznunun usulen ilk isticvabı yapıldıktan sonra ithamname okundu. Şahidlere yemin ettirildi. İthamnameyi okuyan zabıt kâtibinin vücudü alışık bir edayla sallanıyordu. Onun sesine karışan vantilâtörün gürültüsü salona uyuşuk bir hava vermişti. Reis ve azalar okunanı dinler gibi bir tavır almışlardı. Halbuki hakikatte hepsinin aklı bambaşka yerlerdeydi.

Zabıt kâtibi ikinci sahifeye geçmeden evvel reis şöyle bir kımıldadı ve eğilerek yanındakine:

— Matviyci Petroviç, Denyanov otelinde misiniz? diye sordu. Bu sualle silkinen beriki:

— Evet, o otele indim, dedi.

— Gelecek sefer ben de o otele geleceğim. Şimdiki oturduğum yerde rahat ve huzur kalmadı. Çocuk zırıltısından uyumanın imkânı yok.

Şişman ve esmer bir adam olan müddeiumumî muavini heykel gibi duruyordu. Önünde birşey okuyordu. Arada sırada başını kaldırıp etrafa lâkayd bir nazar attıktan sonra tekrar mütaleasına devam ediyordu. Maznunun vekiline gelince, yüzünde hergün ayni işi yapan insanlara mahsus soğuk bir ifade vardı. Söz sırasının kendisine gelmesini bekliyerek esniyordu.

Maznun arasıra öksürüyor ve sinirli sinirli yerinde kıpırdıyordu. Aradan bir müddet geçince o da salondaki umumî cereyana kapılarak sükûnetle okunanı dinlemeğe koyuldu. Onu önce korkutan, ürperten mahkeme salonu, hâkimler şimdi onun üzerinde aksi bir tesir yapmış, uyuşturmuştu.

Zabıt kâtibinin monoton sesi, yüksek pencereler, uzun duvarlar, müddeiumumî muavininin vaziyeti, ve hepsindeki tabiî lâkaydî, sanki maznunun bu dekoru tamamlamağa lâzım bir eşya imiş gibi getirilip karşılarına oturtulmuş hissini veriyordu.

Zabıt kâtibi kıraatini bitirince reis miyop gözlerini yarı aralık ederek maznuna sordu:

— 9 haziran akşamı karınızı öldürmekle itham ediliyorsunuz? Bu iddiayı kabul ediyor musunuz?

Maznun yerinden kalkarak:

— Hâşâ, kabul etmiyorum, dedi. Ben karımı öldürmedim.

Mahkeme şahidlerin dinlenmesine karar verdi.

Şahid yerinde, iki kadın, beş mojik ve bir jandarma bulunuyordu. Hepsi de, yürüdükleri uzun yollarda çamur içinde kalmışlardı. Üstelik, şahid odasında saatlerce beklemekten de canları çıkmıştı. Hepsi de ayni ifadede bulundular. Yani, hepsi de Karlomov'un, ihtiyar karısı ile iyi geçindiğini, ancak içtiği zamanlar, onun da her erkek gibi karısını dövdüğünü, dokuz haziran akşamı ihtiyar kadını kafası balta ile ezilmiş bir halde kulübesinin eşiğinde gördüklerini, ve bunu haber vermek üzere Karlomov'u aradıkları zaman hiçbir yerde bulamadıklarını, ancak vak'adan iki gün sonra Karlomov'un üstü başı perişan bir vaziyette jandarmaya geldiğini söylediler. Reis tekrar sordu:

— Müttehim, bu iki günü nerede geçirdiğinizi söyler misiniz?

— Dağlarda, kırlarda geçirdim.

— Şayed karınızı öldüren siz değilseniz ne diye kaçtınız?

— Korkudan, beni mahkûm edecekler diye.

— Peki, öyleyse oturun!

Nihayet, ihtiyar kadına otopsi yapan doktor da şahid sıfatile dinlendi. O da hatırlıyabildiği şeyleri hâkime anlattı. Dinlerken reisin gözü doktorun üstündeki redingota, şık kravata ilişti. Hem onu dinliyor ve hem de şunu düşünüyordu: «Şimdi moda kısa caket giymek; bu sersem ne diye redingot yaptırmış?»

Doktor sözünü bitirince, reis müdafaa vekilile müddeiumumî muavinine dönerek:

— Soracak birşeyiniz var mı? dedi.

Müddeiumumî «hayır» makamında başını salladı. Fakat avukat ayağa kalkıp:

— Acaba doktor yaranın cesameti itibarile katilin bu fili işlediği zamandaki haleti ruhiyesini tespit edebilir mi? dedi. Yani yaranın vaziyeti, katilin hiddet ve şiddet tesirile mi hareket ettiğini gösteriyor?

Reis uyuşuk ve kırpık gözlerini kaldırarak doktora baktı. Müddeiumumi de başını kaldırıp baktı. Doktor mütereddid bir sesle:

— Belki.. dedi. Pek bilemiyorum. Katilin indirdiği darbenin şiddeti.. Affedersiniz sualinizi pek de anlıyamadım.

Avukat sualine cevab alamadı. Esasen buna da ihtiyac duymuyordu. Demindenberi kös kös oturduğu ve birşey söylemiş olmak için bu suali rasgele doktora tevcih etmişti. Mahkeme riyaseti kemali nezaketle doktora teşekkür ettikten sonra delâilin tetkikine girişti. Evvelâ maznunun sırtına geçirdiği cüppemsi şeye baktılar. Bu cüppenin kollarında kan lekeleri vardı. Lekelerin menşei hakkında sorulan suale maznun:

— Karımın ölümünden üç gün evvel Pennkov atından kan aldı. Ben de yardım edeyim dedim. Bu lekeler ondan olmalı..

— Fakat Pennkov, atından kan alırken sizin orada bulunduğunuzu pek hatırlıyamadığını söylüyor.

— Bilmem ne diyeyim?

— Oturun!

Bundan sonra ihtiyarın öldürüldüğü baltanın muayenesi başladı. Maznun:

— Bu balta benim değildir, dedi.

— Peki, öyleyse kimin?

— Ne bileyim ben kimin? Benim baltam yok ki, hem..

— Bir köylü bir gün bile baltasız oturamaz.. Ayni zamanda komşunuz İvan Temofeiç bu baltanın size aid olduğunu söyledi.

— Bilmem. Fakat Allah şahid olsun, ki ne zamandanberi baltasız kaldığımı hatırlamıyorum. Bunun gibi yahud bundan daha küçük bir baltam vardı. Fakat oğlum Proşka onu kaybetmişti. Askere gitmeden iki yıl önce bir gün ormana gitmiş ve orada arkadaşlarile aralarında bir patırtı olmuş. İçmişler.. İşte o vakit baltayı da kaybetmiş..

— Peki!

Bu sorgular ve kendisini uzunboylu söyletmemek, ve söylediklerini dinlemek hususunda mahkeme reisinin gösterdiği vaziyet Karlomov'u çileden çıkarıyordu. Gözlerini hiddetli hiddetli kırparak:

— Allahın huzurundaymış gibi sözlerimi huzurunuzda tekrar ederim, dedi. Balta benim değildir. Bana inanmak istemiyorsanız oğluma sorunuz!

Sonra ansızın kısa boylu jandarmaya dönerek sert bir sesle:

— Proşka, söylesene balta nerede? dedi.

Bu feci bir dakikaydı. Mahkeme salonunda bulunanların hepsi küçülür, büzülür gibi oldu. Hepsinin kafasından şimşek gibi bir düşünce geçti. Hiç kimse jandarma neferinin yüzüne bakmağa cesaret edemiyordu. Reis maznunun jandarmaya ne söylediğini duymamıştı bile. Lâkayd bir tavırla:

— Müttehim, dedi, jandarmayla konuşmak yasaktır.

Boğucu ve sıkıcı bir sükût salonu kapladı.

Mübaşir, sessizce yerinden kalkarak elini kolunu sallaya sallaya, ve ayak uçlarına basarak dışarı çıktı. Yarım dakika sonra dışarıdaki jandarmalar nöbet değiştirdiler. Mutad gürültü ve boğuk ayak sesleri duyuldu.. O kadar..

Herkes başını kaldırdı; sanki hiçbir şey olmamış gibi mahkeme gene eski seyrini aldı..

Çeviren:
Faik Bercmen

Sarıyer genclerinin muvaffakiyetli bir temsili

Sarıyer kazası gencler mahfili, Akın piyesini muvaffakiyetle temsil etmişlerdir. Davetliler tarafından alâka ile takib edilen bu piyes, alkışlarla karşılanmıştır.

Kongreye davet

Topkapı Fakirler yurdu idare heyetinden:

Haziranın 24 üncü cumartesi günü saat 14 te Topkapıdaki müessese binasında yurdumuzun fevkalâde kongresi akdedileceğinden sayın azaların teşrifleri rica olunur.

Yeni Kayseri Valisi işbaşında

Şefik Soyer, imar işine ehemmiyet vereceğini söylüyor

Kayseri, (Hususî) — Bursa valiliğinden Vilâyetimize naklen tayin olunan valimiz Şefik Soyer, bir hafta kadar evvel gelerek işe başlamıştır. Şefik Soyerin Bursa gibi vilâyetimize göre çok mamur bir vilâyetten buraya gelişleri Kayserinin imarı için mühim bir hâdisedir. Merkezî Anadoluda mühim bir mevkii, ayni zamanda içinde iki büyük fabrikanın bulunuşu dolayısile de iktısadî ehemmiyeti olan Kayseri her türlü imar ve ihyaya cidden susamış bir vilâyet merkezidir. İmarcı bir zatın bu idare başına gelmesi işte bu cihetten mühim görülüyor. Şefik Soyer, işe başladığı gün, yaptığı kabulde bütün devair rüesasile görüşerek tanışmış ve daireleri alâkadar eden işler üzerinde malûmat almış ve direktifler vermiştir. İdarî birçok meselelerle, vilâyetimizi pek yakından alâkadar eden mufassal vaziyetlerle karşı karşıya bulunan yeni valimiz Şefik Soyer, bütün bunları muvaffakiyetle hal ve intac edecek ve bilhassa şehrin imarı üzerinde hassasiyetle duracaklardır. Geldiği gündenberi şehir için Belediyeye aid bazı işlerin bir an evvel intac ve temin edilmesi hususunda gösterdiği candan alâka, memleket efkârı umumiyesini çok mütehassis etmiştir. Bu tebeddül dolayısile Kayseri muhakkak ki büyük ve hızlı bir inkişafın arifesinde bulunmaktadır. Şefik Soyer saat on dörde kadar resmî işlerle meşgul olmakta, bir saat yemek tatilinden sonra akşama kadar halkla temas etmektedir. Kayseri gazetesine verdiği beyanatta: «Kayseriyi imar ve çalışmaya çok müsaid buldum. Anadolunun ortasında eski ve sayılı bir Türk şehri olan Kayseride iyi başarılar elde edeceğime eminim!.» demekle ihtisaslarını bildirmişlerdir. Yeni valinin bu beyanatı ve sonra her işle bizzat pek yakından alâkadar oluşları halkta derin bir sevinc uyandırmıştır. Kayserililer, yeni valilerinden pek çok şeyler bekliyor. Bilhassa Belediyenin harekete getirilmesi işi en başta gelen bir istektir.

23 Temmuz 1939

TÜRK GÜNÜ

Bütün Amerika bu büyük günü kutlamağa hazırlanıyor.

NATTA

NEW YORK

Sergisine ve bu büyük güne yetişecek olan seyahatler tertib etmiştir.

5 Temmuz kafilesi

Simplonla Paris

Pariste 7 gün otel ve yemek
Queen Marry de Kamara ve yemek
Nevyorkun en muhteşem oteli Barbizona Plaza'da 16 gün ikamet
Normandie ile Havre'a avdet
Ayrıca ceb parası temin edilmiştir.

40 gün 40 gece

Kayıdlar kapanıyor. Acele ediniz.

NATTA

Galatasaray, Tel: 44914

LÂLE

Bu Hafta Mevsim Yaratıyor.

Dahi Rejisör Julien Duvivier' nin güzel eseri.

JEAN GABİN - VİVİANE ROMANCE'in emsalsiz temsili

SON ŞANS

(La belle équipe)

Büyük Fransız filmi ile en büyük deniz faciası Amerika ve İngiliz deniz altılarının hazin akibetlerini tekmil teferrüatile canlandıran

DENİZALTI D. İ.

Fransızca orijinal ve yeni kopyası ve en yeni Metro Jurnalda

İngili Deniz Altı gemisi

(THETİS) in

99 kahramanile batması ve bir kaç kazazedelerin kurtarılması.

Bunların hepsi bu akşam saat 8.30 da

LÂLE sinemasında

CEMAL SAHİR (Vezir Bahçesi) Sirkeci Pek yakında her akşam yeni kadrosile yeni eserlerini temsile başlıyacaktır.

SİNEMA

Holivudda siyasî cereyanlar

Sinema payitahtında dünya buhranından mülhem olarak birçok artistler politika mücadelesine giriştiler ve iki fırkaya ayrıldılar

Holivud'dan yazılıyor:

Aslen Rumanya Yahudilerinden olan meşhur gangster filimleri mümessili E. G. Robinson'un evinde siyasî bir toplantı yapılacağını evvelce haber almıştım ama, içtimaın sırf davetlilere mahsus olduğu ilân edilmiş bulunduğu cihetle tabiî gidemedim. Fakat ertesi gün orada cereyan eden vak'aları öğrendim. İçtima edenler tam 56 kişiye baliğ olmuşlardı. Joan Crawford, Miriam Hopkins, Myrna Loy, Bette Davis, Paul Muni, James Cagney, Henry Fonda, Claude Reines, Melvyn Douglas, Carl Laemmle de aralarındaydı. Ekseriyet Yahudilerden ve Yahudi muhiblerinden mürekkebdi. Uzun müzakerelerden sonra Cumhur Reisi Roosevelt'e bir muhtıra takdim olunarak totaliter devletlerle bütün siyasî ve iktısadî münasebetlerin kesilmesinin taleb olunmasına karar verildi. Fakat birçok hatibler imzaların gizli tutulmasını istediler. Çünkü bir kısım yıldızlar bu siyasî galeyanın neticede kazanclarına kesad vereceğini düşünmüşlerdi. Şüphesiz totaliter memleketler bu muhtıraya imza edenler tarafından temsil edilmiş filimleri hududları dahiline sokmak istemiyeceklerdi. Diğer bir kısım ise o derece menfaat endişesile hareket etmediler. Böyle bir yasaktan doğacak ziyanı göze aldılar. Onların teklifleri kabul olundu ve bütün hazır bulunanlar muhtıraya imzayı bastılar.

Bu muhtıra ile Holivud'da için için kaynayan antinazist hareket resmen meydana çıkmış oldu ve derhal buna mukabil bir nazi taraftarları grupu peyda oldu. Bunların merkezi Holivud'da değil Nevyork'tadır. Başlarında Hermann Suinn ve Gerald. B. Winrod vardır. Aralarında âri olması dolayısile Zerdüşt'ün 32 nci göbek ahfadından prens Abdül'e de mühim bir mevki verilmiştir.

Holivuddaki antinazist cereyanı idare eden ve aslan Rumanya yahudilerinden olan Edward G. Robinson

Lâkin antinazistler kendilerine muhalif böyle bir grup çıktığını görünce bütün Amerikayı fikirlerine iştirak ettirmek için Bireşik Cumhuriyetlerin muhtelif mıntakalarında propaganda turnesine çıkmışlar ve totaliter devletler aleyhine imza toplamağa başlamışlardır. Toplanan imzaların yekûnunun 20 milyona baliğ olduğu söylenmektedir. Lâkin, muhakkak ki bunlar siyasî bir kanaat dolayısile değil, imzalarının artistlerin imzalarının yanında bulunmasını gaye ittihaz ederek böyle bir teşebbüse iştirak etmek hevesini göstermişlerdir.

Holivud'da siyasî hareketin fazlalaşması en ziyade gece lokalleri ve dansig sahiblerinin zararını mucib olmuştur. Çünkü politika toplantılarına gitmekten kimse eğlence yerlerine ayak atacak zaman bulamaktadırlar.

Bir iki satırla

★ Birleşik Artistler kumpanyası rejisör William Wyler'i angaje etmiştir. Kendisine «İntermezzo» isminde bir filim yaptıracaktır. Bu sahne vâzıı, «Rüzgârlı tepe», «Çıkmaz sokak» ve saire gibi büyük kordelâlar vücude getirmiştir. Filmin başrolünü Leslie Howard temsil edecek ve büyük bir kemancı şahsiyetini iktisab eyliyecektir. Kordelânın haricî sahneleri, mevzuun cereyan etmekte olduğu İsveçte çekilmiştir. «İntermezzo» da Avustralyalı meşhur Cecil Hellawy de mühim bir rol deruhde etmiştir.

★ Loretta Young, yakında çevrilmesine başlanacak olan «Bu nasıl kadın?» filminde başrolü oynıyacaktır.

★ «Marco-Polo'nun maceraları» filminin sahne vâzıı Archie Mayo, Birleşik Artistler kumpanyası hesabına yeni bir filim daha vücude getirecektir. Bu kordelânın başrolünü Joan Bennett oynıyacaktır.

★ Holivud'da «Kış karnavalı» isminde bir filim yapılmaktadır. Bu kordelâda başrolleri Ann Sheridan, Richard Carlson, Robert Armstrong oynamaktadırlar. Eserde 18 aylık bir çift ikiz çocuk da rol almışlardır. Molly ve Susan ismindeki bu yavrular yekdiğerlerine o kadar benzemektedirler ki anneleri bile ancak birinin dişli ötekinin dişsiz olması dolayısile onları ayırdedebilmektedir.

★ Nevyork sahnelerinde büyük bir muvaffakiyet kazanmış olan «Bizim şehrimiz» namındaki piyesin sinemaya iktibas hakkı «Birleşik Artistler» kumpanyası tarafından satın alınmıştır.

★ Rahib Prevost'nun «Manon Lescaut» ismindeki romanından iktibas edilerek Aleksander Korda tarafından vücude getirilecek olan kordelânın adı «Günahkâr» olacak ve bu kordelâda başrolü rejisörün karısı Merle Oberson aynıyacaktır. Aleksander Korda başrollerini Sabu ile Conrad Weidt'in oynamakta oldukları «Bağdad hırsızı» filmini henüz çevirip bitirmediğine göre bu iki kordelâyı birden idare edecektir.

★ Kendilerine «sinema muhibleri» manasına gelen kelimelerin ilk harflerinin bir araya getirilmesile icad edilmiş bir tabir olan «fans» lâkabı takılmış olan delikanlı ve genc kızlardan mürekkeb kalabalık bir kafilenin imzasını taşıyan bir protestoname gelmiştir. Bu protestoda son günlerde erkek artistlerin mütemadiyen dul ve boşanmış kadınlarla evlenmelerine itiraz edilmektedir. Bunlar arasında malûm olduğu üzere Clark Gable, William Powell'in eski karısı Carole Lombard ile Tyrone Power, Jean Murat'nın eski karısı Annabella ve Douglas Fairbanks Junior ile Nelson Eddy de keza san'at hayatına mensub olmıyan diğer evlenip boşanmış kadınlarla izdivac etmişlerdir. Gencler, protestonamelerinde «Bu artistler koca bekleyen binlerce genc kız varken neye böyle manasız harekette bulunmaktadırlar?» sualini sormaktadırlar. Halbuki Holivud'da dul kadınlarla evlenmiş erkek artistler sade bunlardan ibaret değildir. Yapılan istatistikler 25 senedenberi 37 aktörün dul kalmış veya boşanmış kadınlarla izdivac etmiş olduklarını meydana çıkarmıştır.

★ Janine Darcy ismindeki Fransız artisti «Watson'un ahırı» filminde mühim bir rol deruhde etmek üzere Londraya gitmiştir. Janine Darcy küçüklüğünde uzun müddet İngilterede bulunmuş olduğu için ingilizceyi gayet mükemmel konuşmaktadır. Fransız artisti Londradan Parise döndüğü zaman «Altıncı kat» isminde bir kordelâ vücude getirecek ve bu eseri rejisör Maurice Cloche idare edecektir. Eserin diğer baş rollerini oynıyacak artistler şunladır: Pierre Brasseur, Pierre Larquey, Alice Tissot, Carette ve Guisol.

★ Werner Klinger, «Mukaddes yalan» filminin ilk sahnelerini çevirmektedir. Filmin başrollerini Hilde Krahl, Paul Dahlke, Otto Limburg, Olga Limburg oynamaktadırlar.

★ Dorothea Wieck, yakında büyük bir Fransız filminde oynayacaktır.

BU AKŞAM

TURAN Tiyatrosunda

Halk san'atkârı

Naşid Özcan Gecesi

Ertuğrul Sadi Tek, Halide Pişkin, Okuyucu Sabriye Toksöz ve Aysel

HAYRET EFENDİ

Vodvil 3 perde

Varyete, düeto, solo, tafsilât el ilânında

Telefon : 22127

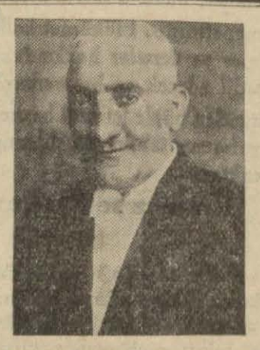

RADYO

Bu akşamki program

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19.74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

12,30 program. 12,35 Türk müziği. 1 — Hicaz peşrevi. 2 — Lâtif Ağa - Hicaz şarkı - Niçin şeb ta seher. 3 — Mustafa Nafiz - Hicaz şarkı - Göğsünde açılmış. 4 — Ahmed Rasim - Hicaz şarkı - Can hasta gönül. 5 — Artaki - Kurdilihicazkâr şarkı - Artık ne siyah gözlerinin. 6 — Kürdilihicazkâr şarkı - Güller açmış bülbül olmuş. 13 memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13,15 müzik (karışık program - Pl.). 19 program. 19,05 müzik (kabare - Pl.). 19,15 Türk müziği (fasıl heyeti). 20 memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20,15 neş'eli plâklar - R. 20,20 Türk müziği. 1 — Hüzzam peşrevi. 2 — Sadi - Segâh şarkı - Ruhumda ölen. 3 — Zeki Arif - Segâh şarkı - Mızrabı bırak. 4 — Neyzen Rıza Efendi - Suzinak şarkı - Çaldırıp çalgıyı. 5 — Mustafa Nafiz - Suzinak şarkı - Sonbahar goncası. 6 — Kemençe taksimi. 7 — Halk türküsü - Eminem hopladı gel. 8 — Halk türküsü - Develer katar katar. 9 — Halk türküsü - Esmerim kıyma bana. 10 — Halk türküsü - Birkaçı birleşerek. 21 konuşma (ziraat saati). 21,15 müzik (neş'eli plâklar). 21,30 müzikli konuşma (Cevad Memduh tarafından - opera ve tekâmülü (son) plâklarla misaller). 22 müzik (küçük orkestra - şef: Necib Aşkın). 23 son ajans haberleri, ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat). 23,20 müzik (cazband - Pl.). 23,55 yarınki program.

Operalar ve operetler

22,05 Roma: La Vedova Scaltra.

Büyük konserler

16,20 Droitwich: Mozart, Dvorak ve sair bestekârların eserleri.
21,10 Brüno: Çek bestekârlarının eserleri.
21,20 Breslav: Rahmaninof, Mussorgski - Ravel ve sair bestekârların eserleri.
21,35 Budapeşte: Beethoven, Haydn ve Debussy'nin eserleri.
22,05 Doyçlandzender: Handel, Haydn, Schumann ve sair bestekârların eserleri.
22,50 Luxemburg: Senfonik konser.
22,55 Strassburg: Svendsen'in eserleri.
23,20 Stokholm: Şimal bestekârlarının eserleri.

Oda musikileri

16,30 Hamburg: Paganini, Wolf, Ravel ve sair bestekârların eserleri.
19,55 Leipzig: Mozart, Bach ve sair bestekârların eserleri.
20,05 Viyana: Flütle Mozart'ın eserleri.
20,20 Berlin: Kuvartet konseri.
21,20 Doyçlandzender: Eski musiki aletlerile konser.

Solistlerin konserleri

16,30 Viyana: Küçük bir san'atkârın konseri.
18,15 Hilversum I: Piyano konseri.
19,35 Doyçlandzender: Piyano konseri.
20,35 Stokholm: Keman ve piyano konseri.
22,10 Londra (Regional): Piyano konseri.
23,25 Doyçlandzender: İntermezzo.

Nefesli sazlar orkestraları

19,05 Londra (Regional): Askerî bando.
19,35 Danzig: Marşlar.
1,05 Stuttgart: Muhtelif havalar.

ÖLÜM

Berayi tedavi İstanbulda bulunan Kayseri eşrafından ve emekli Evkaf müdürlerinden Rifat Güpgüp yapılan bir ameliyattan sonra istirahat için kaldırıldığı Çengelköyünde Kuleli caddesinde 19 numarada sabık Kayseri meb'usu Ferruh Güpgüp hanesinde vefat etmiştir. Cenazesi dün saat 12 de merhumun akrabası ve şehrimizin birçok tanınmış tüccarlarının iştirakile mezkûr haneden kaldırılarak namazı Beylerbeyi caminde kılınmış ve Karacaahmeddeki aile kabristanına defnedilmiştir. Allah rahmet eylesin.

EVLENME

Silistireli Hacı İbrahim Paşa ahfadından Fazıl Tunalının kızı Bayan Dahiye ile Kayseri ve Kastamonu eşrafından Necib Ünsal Kayserilinin oğlu Siverek doktoru Bay Yusuf Ünsalın nikâhları Üsküdar Evlenme dairesinde akdedilmiştir. Mütekabilen nişanları her iki tarafın yakınları arasında Kuzguncukta tes'id edilmiştir. Her iki çifte saadetler temenni eyleriz.

ERTUĞRUL SADİ TEK

Şehzadebaşı TURAN tiyatrosunda bu gece San'atkâr Naşid gecesi Ertuğrul Sadi, Halide Pişkin, Sabriye Toksöz birlikte (Hayret Efendi) vodvil 3 perde Okuyucu Aysel

Eğe Tiyatrosu temsilleri

Nureddin Gencdur ve arkadaşları 16 haziran cuma akşamı Şehremini İnşirah bahçesinde İKİ SÜNGÜ ARASINDA

HAYRET ve RÜŞTÜ DİKTÜRK oğulları

Rusuhi Ateş'in

Doğduğunu bildirirler.

Saat: 17 çarşamba 14 haziran 1939

San'at ve Hayat

Fotografçılığa dair müspet düşünceler

Yazan: *NURULLAH BERK*

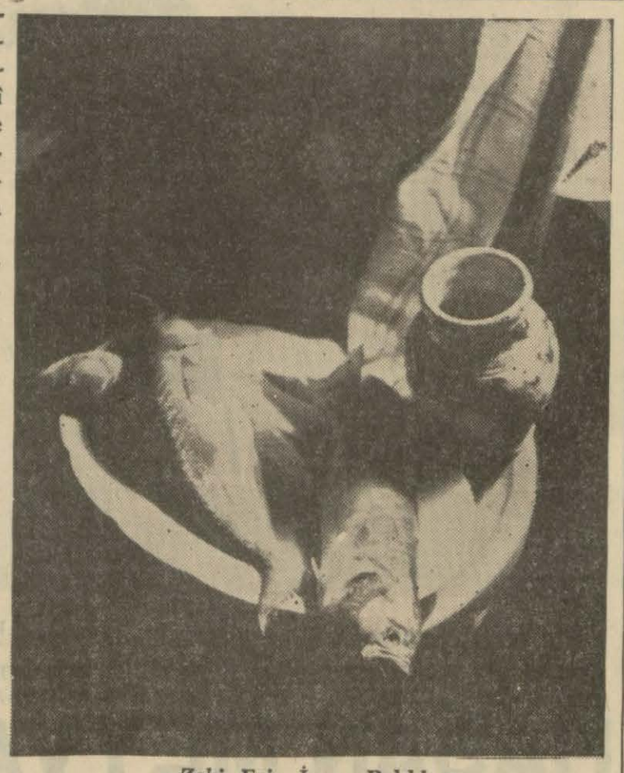

Zeki Faiz İzer: Balıkları

Geçen gün, Güzel San'atlar Akademisinde, fotoğrafçılık kısmını hakikî bir otorite ile idare eden Zeki Faik İzerin atölyesindeki eserleri uzunuzadıya seyredebildim. Türkiyenin en iyi fotoğraf çeken ve fotoğrafı san'at yapan olduğu şüphesiz bulunan Zeki Faik, paletine emredebildiği kadar objektife sahib olmuş ve onu, şahsî görüşünün aleti yapmıştır.

Akademide gördüğüm ve -eğer klişe fazla hıyanet etmezse- bir nümunesini de bu yazıya ilâve ettiğim fotoğrafçılık eserleri, beni medeniyetimizin bu yeni san at ve bilgi kolu hakkında, -şimdi tabir ne kadar yerinde!- bir «mise au point» taslağına sevketti.

Herkes bilir -yahud bilmez- ki fotoğraf, 1822-29 yıllarında, Fransız âlimi Nicephore Niepce tarafından icad edilmişti. Niepce, madenî plâklar üzerine «Bitume de Judée» denilen halitayı sürerek, güneşte 8 saatlik pozlarla ilk fotoğrafı çıkarmaya muvaffak olmuştu. Sonraları Niepce, Daguerre ile birleşerek, akromatik camlar vasıtasile «şambr noir» ı tekemmül ettirdi ve bu sefer 10 ile 30 dakikalık pozlarla daha sarih resimler çıkarabildi.

Doğduğu tarihlerden bugüne kadar fotoğrafçılığın atmış olduğu dev adımlarını burada saymakla bitiremeyiz. Ancak şunu işaret etmek gerektir ki, henüz pek yakın bir düne kadar bu adımlar, sadece teknik sahaya inhisar etmiş bulunuyordu: Camlar, kâğıdlar, agrandisman, enstantane tertibatının, objektiflerin tekâmülü, banyo usullerinde yeni yeni formüllerin bulunuşu ve buna benzer terakkiler «alet» olarak fotoğrafı ilerletmiş fakat ruhuna, manasına hiç birşey ilâve etmemişlerdi. Fotoğrafçılık tarihinin «san'atkâr olarak kaydettiği tektük araştırıcıları istisna edecek olursak, fotoğraf, dış âleminin renksiz ve şahsiyetsiz bir kopyasını çıkarmakla iktifa ederdi.

Kafanın objektife hakimiyeti harb sonrasının hâdiselerinden biridir. Modern fotoğrafçı, kâinatın bir aksini cama ve kâğıda çıkarmak mucizesinin hayranlığını basit görerek, makinenin üstünlüğüne katlanmıyan ve ona görüşünü, hissedişini, mizacını kabul ettiren insandır. Bu davasında fotoğrafçı, ilk bakışta pek kuvvetli görünen bir nazariye ile mücadelededir. Bu nazariye diyor ki fotoğrafın yegâne fonksiyonu, tabiati, en büyük sadakat, en keskin kat'ilik ile kopya etmektir. Çünkü burada bütün rol, yegâne rol, mekanik bir vasıta olan objektifindir. Tabiati olduğu gibi zapteden, hassas plâk üzerine aynen geçiren objektifin, hiçbir tahlil ve tefsir kabiliyeti yoktur. Bu itibarla fotoğraf, tabiî rolü «doküman» olmaktan kurtulmaya uğraşmamalıdır.

Modern fotoğrafçı iddia ediyor ki, makinesi, yazı kalemi veya fırça gibi bir ifade vasıtasından, daha doğrusu aletinden başka birşey değildir. Fotoğrafı çeken adam bu aleti kendi mizacına, şahsiyetine, görüşüne göre kullanabilir. Fotoğrafçının gözü, cansız bir göz olan objektif vasıtasile, tıpkı ressamın yaptığı gibi, tabiati ve dış âlemi teşkil eden muhtelif unsurlar arasından elzem olan seçişi ve terkibi yapabilir. Şekilleri seçmek, ışığı, gölgeyi, yarım gölgeyi tertib etmek, mevzuuna hâkim olmak ve mümkün olduktan sonra fotoğrafçı, her bakımdan san'at hassalar taşıyan eserler neden vücude getiremesin?

Her biri kendi imanına saplanarak bu iki zıd iddiayı müdafaa edenler, «fotoğraf san'at mıdır? Değil midir?» ezelî münakaşasını devam etmektedirler. Lüzumsuz münakaşa! «Resim» ve «tasvir» olduklarından dolayı yakınlaştırmak istenilen, hatta dövüşe çıkarılan ressamlıkla fotoğrafçılığı ayırmakla başlıyalım. Ne koftur o zavallı müfekkire ki, fotoğraftan, plastik san'at dünyasile boy ölçüşebilecek eserler bekler. Bu itibarla -ve en üstad fotoğrafçılar bizimle beraberdir- fotoğraf «san'at» değildir, fakat «bir san'at» tır. Buradaki ince farkı dirayet sahibleri elbet sezerler!

Kendi imkânları, vasıtaları, tekniği ve âlemi içinde bir san'at. Bugünkü fotoğrafçılık, izdivaç gününün ebedî hatırasını, küçüğün beş yaşına bastığı zamanki şeklini, yahud şu akrabanın, bu sevgilinin çehresini tespit etmek için çalışmıyor. Dünkü fotoğrafçılığın başlıca kaygısı olan bu cihet, bugünkü fotoğrafçılığın en ehemmiyetsiz bir kolu olmuştur. Hassas kâğıd şimdi, dış âlemden bir prçayı emip ebedileştirince, -kendi heyecan imkânları içinde- makineyi kullananın görüşünü ve entellektini tercüme edebilmektedir. Bu itibarla fotoğrafın bir ifade vasıtası olduğu muhakkaktır.

Eskiden tabiati kaim zaviyeden gören objektif, şimdi modeli yukarıdan, aşağıdan, en üstten ve en alttan zaptederek, resim san'atının baş vasıtalarından biri olan «deformasiyon» u, yani tağyiri öğrendi. En küçüğünden, en ehemmiyetsiz görüneninden en büyüğüne kadar bütün eşyanın taşıdıkları kıymet, ağırlık, renk ve mana, fotoğrafçılık san'atı için yeni bir keşif oldu. Eski fotoğrafçı, tabiî ışık ve gölgeyi hemen hemen olduğu gibi tespit ederdi. Güneşe ve zulmete esirdi. Bugünkü fotoğrafçı, resimde yer alacak bütün eşyayı en titiz bir zevkle nasıl intihab edebiliyorsa, ışığı ve gölgeyi de istediği gibi «doze» etmekte ve dün esiri olduğu tabiati bugün esir etmektedir.

Bütün bunlar, beyaz muşambanın karşısına geçen ressamın tabiî unsurlarla arzusu, daha doğrusu bünyesi ve şahsiyeti veçhile oynamasına yakındır. Son teknik icadların kendilerine verdiği imkânlardan da istifade eden fotoğrafçılar, tabiat muvacehesinde «eklektik - seçici» bir vaziyet alabilmektedirler. Peliküle nakşedilen resim, tabiat tecellilerinin basit ve realist bir aksi olmaktan kurtulunca ve fotoğrafçının şahsiyetine tercüman olan bir tefsir, bir zekâ mahsulü karakterini taşıdıkça, hududlarını kat'iyetle çizmek hakkına sahib olamadığımız «san'at» mefhumune neden aykırı olsun?

Nurullah BERK

Kral Zogo Fransaya gidiyor

Aldığımız malûmata nazaran Arnavud Kralı Zogo, yakında Fransaya gidecektir. Kral, şehrimizde kısmen gezmek ve kısmen de kitab okumakla vakit geçirmektedir. Küçük veliahd, gündüzleri Perapalasın bahçesindeki güneşliğin altına çıkarılmaktadır. Küçük yavru gezdirilirken kralın maiyetindekiler tarafından eller göğse konulmak suretile hürmetle selâmlanmaktadır.

Arnavud Kralı Zogonun hemşireleri Bayan Ruhiyeye ameliyat yapmak üzere bir Alman doktorunun geldiği yazılmıştı. Sefaretten bize verilen malûmata nazaran bu haber doğru değildir. Prenses Ruhiyeye operatör Mim Kemal tarafından muvaffakiyetli bir ameliyat yapılmış ve Prenses iadei afiyet etmiştir.

San'atkâr Naşid gene sahneye çıkıyor

Değerli halk san'atkârımız Naşid Özcan, rahatsızlığı münasebetile uzun zamandanberi uzak kaldığı sahnesine bu gece kavuşacaktır. Naşid, Turan tiyatrosunda vereceği ilk müsameresinde Mahmud Yesarinin (Hayret Efendi) vodvilini oynıyacaktır. Bu geceki temsile Ertuğrul Sadi Tek ve Şehir Tiyatrosundan Halide Pişkin de iştirak edecektir. Naşid; kendisile görüşen bir muharririmize «hastalıkla yaptığım güreşte galib çıktım, bir amatör heyecanile sahneye çıkacağım geceyi bekliyorum, kurdlarımı dökeceğim» demiştir. San'atkâra muvaffakiyet dileriz.

İktısadî hareketler

Haricî ticaretimizin yürüyüşü

Başvekâlet İstatistik Umum Müdürlüğünün son hesabları haricî ticaretimizin bu senenin dördüncü ayı sonunda da aleyhimizde olduğunu gösteriyor. Aylık istatistik hulâsalarına nazaran hususî ticarette nisan sonundaki ihracatımız miktarı 39 milyon 382 bin 317 lira olmasına mukabil, ithalât yekûnu 40,414,251 liradır. Şu vaziyete göre aradaki aleyhimize fark 1,031,974 liradır.

Son vaziyeti kavramak için aylara nazaran işi baştan tetkik edelim: İkinci ay sonunda ihracatımız ithalâta nazaran 2 milyon 653 bin 103 liralık fazladır. Üçüncü ay nihayetinde vaziyet 402,239 lira farkla aleyhimize dönmüştür. Nihayet şimdi bu fark bir milyon küsur liraya çıkmış oluyor. Geçen sene, dördüncü ayın sonunda ithalât fazlası ise bundan çok büyük bir farkla 5,964,179 liralık idi. Fakat bu senenin nisan sonundaki ihracatımızın 40,4 milyon lira oluşuna mukabil geçen sene ayni ay sonunda 47,9 milyon lira, ithalâtın da bu sene 39,3 milyon lira bulunuşuna mukabil geçen sene 42 milyon lira olduğunu da gözönünde tutmak lâzımdır.

İhracatımız bu sene mart ve mayıs aylarında bir sene evvelki ayni aylara nazaran aşağı yukarı ayni seviyeyi muhafaza etmiş, hatta martta bir sene evvelkini biraz da aşmıştır. Fakat buna mukabil, senenin ilk ve ikinci aylarında ihracatımız bir sene evveline nazaran esaslı miktarda düşüktü. Buna mukabil ithialâtımız ikinci ayda bir sene evvelkine nazaran çok düşük, üçüncü ayda bu düşüklük kadar fazladır. Dördüncü ayda ithalâtın daha çok kısılmış olduğu görülüyor.

Dördüncü ay nihayetinde ithal ettiğimiz eşya meyanında en ehemmiyetli mevkii gene kasarlı, boyalı ham mensucat, bundan sonra muhtelif mekülât imaline mahsus makineler ve daha sonra şeker geldiğini görüyoruz. Ayni maddelerin birinci safta bu nispeti ithalâtımızın karakteristik tarafı olmağa başladı.

İhracat maddelerimiz arasından diğerlerinden çok büyük farkla (ihracatımızın yüzde 24,72 si) yaprak tütün geliyor. Bundan sonra kabuksuz fındık ve onu takiben ham pamuk geliyor. Yaprak tütünün ihracatımızın umumuna nazaran yüz de nispetinin nisan ayında çok artmış olduğunu görüyoruz ki bu mucibi memnuniyettir.

İstatistikler bize ticaret müvazenemizin denkliği için bazı hususların gözönünde bulundurulduğunu ihsas ediyor. Bunu da tabiî ve yerinde bulmak lâzımdır.

F. G.

Plâjlardan tayyare ve damga resimleri kaldırıldı

Maliye Vekâleti, Belediyeye gönderdiği bir tezkerede plâj, deniz hamamları ve havuzlar gibi halkın banyo yapacağı mahallere aid duhuliye biletlerinden tayyare ve damga resminin kaldırıldığını ve mezkûr rüsumun hiçbir suretle bu mahallerde tahsil edilemiyeceğini, hükûmetin bu kararı, sırf halkın sıhhati düşünülerek ittihaz ettiğini bu kararda müessese sahiblerinin şahsî menfaatlerine yer verilmediğini, binaenaleyh alâkadar memurların sıkı bir takible plâj duhuliyelerini geçen seneye nazaran 7,5 - 10 kuruş nisbetinde bir tenzilâta tâbi tutmalarını yani 35 kuruş duhuliye alınan bir yerden bu tenzilât üzerine 27,5 ve yahut yirmi beş kuruş alınmasının temin edilmesini bidirmiştir.

Şişlideki apartıman sahibleri dün bir toplantı yaptılar

Osmanbeyden Şişliye kadar olan yolun iki tarafındaki mülk sahibleri, Şişlide oturan Umumî Meclis azaları, Belediye ve kaymakamlık erkânının iştirakile dün saat 5,30 da Beyoğlu Halkevinde bir toplantı yapmışlardır.

Bu toplantıda, Taksimden Harbiyeye kadar giden bülvarın Şişlinin münteha noktasına kadar temdidi için Osmanbeyden Şişliye kadar evlerin, apartımanların önlerinde bulunan bahçelerin yola kalbedilmesi ve bu suretle yolun genişletilmesi ve yeni açılacak tratuvarların mülk sahibleri tarafından yaptırılarak Belediyenin bu güzel teşebbüsüne kısmen yardım edilmesi görüşülmüştür. Şişlinin güzelleşmesini istihdaf eden bu arzu Belediye tarafından memnuniyetle karşılanmış ve her türlü yardım vadinde bulunulmuştur.

Kaza yolları peyderpey münakasaya konuyor

Belediye Daimî Encümeni dün toplanarak Cumhuriyet Halk Partisi kaza kongrelerinde dilekler arasında yapılması istenilen yolların münakasaya konulması işile meşgul olmuştur. Şimdilik bunlardan 80,000 liralık yolun inşası münakasaya konulmuştur.

Meşhur piyanist Paderevski

Polonyalı san'atkâr iki aylık istirahate çekildi

Seksen şehirde konser vermek için günlerce vagonda seyahat etmek, Paderevskiye zor geldi

Meşhur piyanist Paderevski, birkaç gün evvel de yazdığımız gibi, Amerikada vermeğe hazırlandığı konserleri yarıda bırakıp, istirahat maksadile İsviçreye gitmek üzere Parise hareket etmişti. Birkaç gündenberi, Pariste, havaların biraz daha serinlemesini bekliyor. Kendisini tedavi eden doktor, hiçbir ziyaret kabul etmemek şartile bir iki ay mutlak istirahatten sonra sıhhatinin tamamen düzeleceğini, eskisi gibi yaşamağa devam edebileceğini temin etmiştir.

İgnace Paderevski, bugün 76 yaşındadır. Piyano dersini Viyanada, meşhur bir piyano üstadı olan Eleschetizky'den almış, ilk konserini, kendi memleketi olan Lehistanda, sonra Rusyada, 17 yaşında iken vermiş; yirmi yaşında, II Şopen diye şöhret bulmuştu. Kolay kolay insan beğenmiyen Saint - Saens, bu genc san'atkârdan bahsederken: «Paderevski, tesadüfen piyano çalan bir dâhidir» derdi.

Bu Polonyalı büyük san'atkârın yüzüne dikkatle bakar, yahud ingilizce, fransızca, lehçe bir siyasî nutuk söylediğini işitirseniz, onun, musiki tarihinde isim bırakan meşhur virtüozlardan bambaşka bir yaradılışta olduğunu derhal görürsünüz. Onlar, yalnız musiki âleminin lâhutî hududları içinde yaşadıkları, o âlemin haricinde kalınca, dünyayı bir çocuk safiyetile temaşa ettikleri halde, Paderevski, musiki sahasında olduğu kadar siyaset sahasında da çok şümullü bir görüşe ve ihatalı bir dimağa sahibdir.

Paderevski'nin hayatını iki safhaya ayırmak kabildir. Musiki sahasında geçen şan ve şerefle dolu elli sene; siyaset sahasına tahsis edilen beş sene. Fakat, musiki hayatının onda birini teşkil eden bu siyasî hayat, onun ismini, musikideki zaferi kadar kuvvetli hatlarla, memleketinin siyasî tarihine kaydedecektir.

İgnace Paderevski, siyasete, 1916 senesinde, Lehistan için yaptığı propagandalarla başlamıştır. Bir yandan konferanslar vererek, bir yandan da o zamanın ricalile, şöhreti sayesinde kolayca temin ettiği mülâkatlar yaparak propagandasına devam eden büyük artist, 1917 senesi bidayetlerinde, Amerika Cumhurreisile yaptığı son ve kat'î bir görüşmede, Vilson'u nihayet iknaa muvaffak olmuş ve sulh muahedelerine esas teşkil eden on dört madde arasına, Lehistanın istiklâli ve denize mahrec temini meselesini de dercettirmişti.

Paderevski'nin hayatında en mes'ud günü, istiklâline kavuşan memleketine avdet ettiği gündür. O zaman, Lehistanın tabiî şefi olan Mareşal Pilsudski, Paderevski'den, Başvekâleti ve Hariciye Nazırlığını kabul etmesi ricasında bulunmuştu. Üstad bu teklifi kabul ederek, az sonra, bir heyeti murahhasanın başında Parise gitti ve sulh konferansı devam ettiği müddetçe orada kaldı. Lehistan hazinesinden herhangi bir maaş almak istememiş, hatta, heyeti murahhasanın bütün masrafını cebinden vermek suretile servetinin büyük bir kısmını memleketi uğrunda sarfetmişti.

Paderevski, yukarıda da söylediğimiz gibi, siyaset âleminde beş seneden fazla kalmadı; 1921 de, tekrar musiki hayatına döndü. Onu bu karara sevkeden amil,

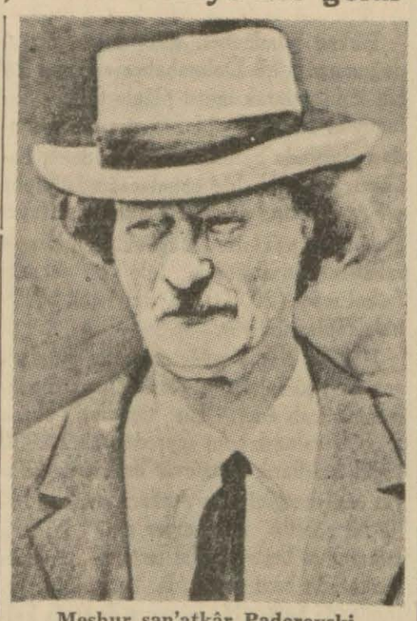

Meşhur san'atkâr Paderevski

Mareşal Pilsudski'nin fazla mütehakkim, kendisinin de bu tahakküme boyun eğemiyecek derecede mağrur olmasıydı.

Büyük san'atkâr siyasî hayattan çekildikten sonra tekrar Parise gitmiş ve bu defa, eskisinden daha büyük bir hürmetle karşılanmıştı. Büyük Harbden sonraki ilk konserini Châtelêt tiyatrosunda verdiği akşam cereyan eden bir sahne, Paderevski'nin, yalnız san'atı muhitinde değil, bütün muhitlerde ne büyük bir hürmet ve itibar kazanmış olduğunu ispata kâfidir.

O akşam, Châtelet tiyatrosu, iğne atılsa yere düşmiyecek kadar kalabalıktı. Riyaseticumhur locasında, o zaman Cumhurresisi olan M. Millerand, ailesile birlikte hazır bulunuyordu. Paderevski, uzun, siyah redingotuna bürünmüş olduğu halde sahnede görünüp kalabalığı selâmladığı ve kendisine hâs olan o şahane yürüyüşile ilerilediği zaman, bir iki ay evvel, çetin mücadeleler neticesinde yeni Lehistanı yaratan bu büyük vatanperveri, başta devlet reisi olduğu halde bütün salon halkı ayağa kalkarak tazimle selâmlamıştı.

Onu takib eden seneler zarfında, Paderevski, Amerikada uzun turnelere çıktı. Bu seyahatlerin her birisinde seksen konser veriyordu. Gerçi, büyük san'atkâr, bir yatak odası, bir salon, bir banyo daire - sinden mürekkeb, salonlu vagonlarda seyahat ediyor; içki yasağına rağmen, salondaki dolabında dünyanın en nefis likörlerile dolu şişeler bulundurabiliyor, hesabsız para kazanıyordu. Fakat, bu konfora ve bu fazla kazanmaya rağmen, seksen muhtelif şehirde seksen konser vermek için günlerce vagonda seyahat etmek, garaj hatlarında gecelemek kolay bir iş değildi. Paderevski, bu yaşayış tarzına, hastalık dolayısile istirahat mecburiyetini duyacağı şu son günlere kadar tahammül etti.

Paderevski, bol kazandığı nisbette bol para sarfetmekle meşhurdur. Konser varidatını, on parasına el sürmeden, olduğu gibi hayır cemiyetlerine hibe ettiği çok defa görülmüştür. Bir defasında, Pariste, laboratuarlara 150.000 frank vermişti.

Paderevski'nin kazancı hakkında bir fikir vermis olmak için, Amerikadaki konserlerinde aldığı ücretin gecede 7000 dolar olduğunu söylemek kâfidir.

Karışık takas davası

Meşhur takas davası, dün karara bağlandı. Gümrük müfettişliğince tahkikatı başlıyalı üç sene olan ve muhakeme safhası iki buçuk seneyi bulan bu davada, bazı tacirler memleketten harice az mal gönderdikleri halde miktarını fazla göstererek ve ayrıca ihrac ettikleri kerestelere hakikî değerinden fazla değer takdir ettirerek buna mukabil takas yolile haricden memlekete fazla mal ithal hakkı almaktan, takas komisyonu reisi ve azalarile daha bazı kimseler dikkatsizlik ve ihmal suretile bu yolsuzluğa sebeb olmaktan, bazı gümrük ve orman memurları da ihmalden suçlu bulunuyorlardı. Hazine, 2,163,035 lira zararın, bu hususiaki kanunun maddesine göre fazlasile tazminini istiyordu. Dün saat 14 te, İstanbul asliye üçüncü ceza mahkemesi, mahkemece tetkikat yaptırılan vukuf ehli raporuna ve başka bazı cihetlere istinadla, mevzuda suç mahiyeti görmediğini, bütün suçluların beraetine karar verdiğini, hazinenin zararından dolayı hukuk mahkemesine gidebileceğini bildirdi.

Hamidiye Rizede

Trabzon, 14 (a.a.) — Hamidiye mekteb gemisi bugün saat 12 de Rizeden limanımıza gelmiştir.

Şile icra memur vekilinin muhakemesi

Şilede icra memur vekili iken, 934 yılından 937 yılına kadar avans, masraf, pul bedeli ve saireden ihtilâsta bulunmaktan suçlu Emin hakkındaki karar, dün akşam verildi. İstanbul Ağırceza mahkemesi, sübut şekline göre, vaziyeti, adiyen zimmet mahiyetinde görmüş ve Eminin o sırada munzam işler görmesini, sonradan zimmetine geçen parayı tamamile ödemesini gözönünde tutmuştur. Neticede Emin, dokuz ay yirmi gün hapse mahkûm edilmiştir. Fakat dokuz ay on gündür mevkuf bulunduğundan, on gün sonra bu müddeti bitirerek çıkacaktır.

Galatada 40 esnafı haraca kesmekten suçlu memurlar

Galatada kırk esnafı haraca keserek aleyhlerinde Belediye zaptı tutmamak mukabilinde haftalık almaktan suçlu komiser Talâtla Niyazinin ve diğer iki memurun mevkufen muhakemelerine, İstanbul asliye birinci ceza mahkemesinde başlanmıştır. Suçlular inkârla, esnafın defterlerindeki rakamlar hizasında yazılı «B. M.» ilk harflerinin, «Belediye Memurları» na verilen rüşvete delâlet etmediğini, esnafın Belediye zabıtasınca alınan para cezalarını defterlerine bu şekilde kayıd ve işaret ettiklerini müdafaa yollu iddia ettiler. Mahkeme, esnafın şahid olarak çağırılması kararile muhakemeyi başka güne bıraktı.

İLİM KÖSESİ
İHTIRALAR. KEŞIFLER

Mâyi hava

Hepimiz doğduğumuzdanberi havayı teneffüs ettiğimiz halde içimizde havanın ne olduğunu iyi bilenler pek azdır. Bir çoğumuz havayı oksijen ve azot gazlerinden mürekkeb bir halita zannederiz. Birkaç dakika mahrum olursak yaşıyamıyacağımızı hepimiz biriliz.

Havanın kuvvetli bir patlayıcı madde olduğunu herkes bilmez. Son İspanya dahilî harbinde mayi hava ile doldurulmuş olan bombalardan istifade edilmiştir. Bu bombalardan biri düştüğü yerden 200 metre mesafedeki insanları öldürmüş ve 400 metre uzaktaki insanlarda ağır yaralar açmıştır.

Mayi hava uzun zamandanberi otomobil fabrikalarında, elektrik ve radyo ampulleri fabrikalarında, birçok hastanelerde, ağır sanayide ve daha birçok işlerde kullanıldığı halde birçok kimseler havanın mayi haline getirildiğini işitmemişlerdir bile. Yalnız Amerika Birleşik Cumhuriyetinde havayı mayi haline getiren 114 fabrika var. Bu fabrikalar günlük ihtiyacları karşılamak üzere geceli gündüzlü çalışmaktadır.

Mayi hava ile birçok eğlenceler yapılır. Meselâ mayi hava ile soğutulmuş olan bir kap içinde su adi buz üzerine konursa kaynamağa başlar. Ayni oyun karbon asidi gazinden istihsal edilen ve (kuru buz) denilen buzla da yapılabilir.

Mayi havanın sanayideki tatbikatı gün geçtikçe artmaktadır. Amonyak imalinde pek faydalıdır. Yeni elektrik ampullerile dükkânlarda gördüğünüz ilân lâmbalarında kullanılan argon gazi mayi havadan istihsal edilir.

Karbon asidi gazini havi olan mayi hava süte benziyen bir mayidir. Eğer bu gaz süzülmüşse mayi hava biraz mavimtırak renkte, pek seyyal ve şeffaf bir mayidir. Kendi haline bırakılırsa evvelâ azot çıkar. Kalan mayi, oksijen fazlalığından dolayı, daha mavimtıraktır. Bu mayide yalnız civa değil, ispirto ve eter de donar. İspirto artık yanmaz olur, amorf bir cisim haline girer. Eter billûrî bir sulb cisim olur. Yüzde 21.6 miktarda oksijeni havi olan mayi hava 19 derece mutlak sühunette (yani santigrad derecesile sıfırın altında 194 derecede) kaynar. Odun kömürü, tahta parçası gibi yanabilen cisimler biraz tutuşturulduktan sonra mayi hava içine atılırsa şiddetle yanar.

Mayi havanın tesirile lâstik, cam gibi gevrek olur. Et, yumurta ve çiçekler sertleşir ve çekiç darbesi altında dövülerek toz haline getirilir. Mayi hava sühunetine indirilen nikel çeliği miknatısî olur. Mayi havada madenlerin elektrikî mukavemetleri hemen hemen sıfıra iner. En yüksek mukavemetli tel iyi bir nâkil olur. Mayi hava ile kalın çelik zırh levhaları kâğıd gibi kesilebilir. Bazı mikrobların mayi hava ile imhaları düşünülmüşse de aksi netice görülmüştür. Tifo ve difteri basilleri gibi mikroblar mayi hava içinde faaliyetlerini büsbütün artırmaktadır. Bir gram mayi havanın tebahhuru için 125 kalori lâzımdır.

Mayi hava kuru derile temasa gelirse, kürevî şekil almasından dolayı, deriyi yakmaz; yalnız bir elektrik deşarjı hissi hasıl olur. Islak deri yanarsa da bu da sathidir. Çünkü mayi havanın altında teşekkül eden buz tabakası deriyi az çok korur. Deriye mayi havaya batırılmış sünger sürersek evvelâ beyaz bir leke hasıl olur. Sonradan, kaçan kanın geri gelmesile, cild rengini alır. Soğutma ameliyesi uzatılırsa buna maruz kalan cild buz gibi sert olur. Böyle muameleden sonra operatör doktor muvaffakiyetle ameliyat yapabilir. Hasılı mayi havanın tatbik sahası pek zengindir.

Prof. Salih MURAD

Dünkü vesaiti nakliye kazaları

Gedikpaşa Tiyatro caddesinde oturan Artin oğlu Avadis, kullandığı motosikletle Lâleli caddesinden geçmekte iken Aksarayda Mustafanın fırınında çalışan Mehmed oğlu Hasana çarparak başından yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

* 598 numaralı hususî otomobilin şoförü Fehmi, Üsküdarda Baytar mektebinin önünden geçerken Mustafa oğlu Mehmede çarparak elinden ve bacağından yaralamıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, şoför de yakalanmıştır.

* Şoför Süleymanın idaresindeki 3838 numaralı kamyon Galata Necatibey caddesinden geçerken Abdullah oğlu 6 yaşında Turhana çarparak sol ayağından yaralamıştır. Suçlu şoför yakalanmıştır.

Medreseden kurşun çalarken yakalandı

İzmirli Bahaeddin adında bir şahıs dün gece Fatih Başkurşunlu medresesinden on kilo kadar kurşun çalıp kaçarken bekçi tarafından görülerek yakalanmıştır.

DUYDUNUZMU?

Sesli ameliyat

Bir iki sene evvel, Paris Tıb Fakültesinde, bir apandisit ameliyatının filmi gösterilmiş; bütün tıb âleminin iltirazını mucib olmuştu. Ameliyat sahnelerinin halka gösterilmesini muvafık bulmıyan doktorlar, ateş püskürdüler, sonra sustular.

Bu susmanın, hâdiseyi unutmaktan ziyade, tasvib manasına geldiği şimdi anlaşılıyor.

Çünkü bu sefer, gene bir ameliyat sahnesinin, sesli filmi gösterilmiş.

Beyaz perdede, operatörlerin hastanın etrafında nasıl dolaştıklarını; neşterlerin, makasların, kıskaçların nasıl işlediğini, hasta vücudün neresini, nasıl kesip biçtiklerini bütün teferruatile görüyorsunuz.

Bu filimlerin faydası, ameliyat salonlarının mükemmelliğini, yeni ameliyat sistemlerinin sür'atini ve muvaffakiyetini, hatta operatörlerin hazakatini halka gösterip, cerrahî müdahalenin lüzum ve ehemmiyetini anlatmak bakımından faydalı olduğu kabili inkâr değil.

Lâkin, aman dikkat! Filimde, hasta - bakıcıların ve doktorların ayak sesinden, işleyen makasların sesine varıncıya kadar hertürlü sesi halka dinletin. Yalnız, hastanın sesi çıkmasın!

Eriten mide

Taş yese eritir diye bir söz vardır. Sağlam mideyi tarif etmek için, bundan daha mükemmel bir söz bulmak hakikaten müşkül gibidir.

Fakat, bulunuyormuş. Daha doğrusu, bulunacak. Artık, taşın yerine çeliği koyacağız ve «çelik yutsa eritir!» diyeceğiz.

Çünkü, taş yiyip eriten mide, çeliği eritenin yanında elbette hiç kalır.

Olmuş vak'a. Bir İngiliz kasabasında, otomobil tamirile meşgul bir garajcı, tezgâhın üstüne koyduğu çelik bilyalardan birinin yerinde yeller estiğini görüyor. Arayıp bulamayınca, köpeğinin bunu yuttuğunu anlıyor ve köpeği kapınca doğru röntgene. Evet, ta kendisi: Bilyayı köpek yutmuş.

Baytar, ilâc ve saire. Köpek, bu yabancı cismi, vücudünden dışarı, tam on ay sonra atabiliyor.

Fakat, hayret! 92 gram ağırlığında olan çelik bilya, 52 grama inmiş. Yani erimis ve ufalmış.

Baytarlık âlemi, bu fizyolojik garibenin etrafına toplanmışlar, çeliği eriten hassanın sırrını keşfetmeğe çalışıyorlar.

SPOR

Dolmabahçe stadına dair iki mülâhaza

Yazan: *NÜZHET ABBAS*

Birkaç gündenberi gazetelerde okuduğumuza göre Dolmabahçe stadının 24 bin kişilik olarak inşası plânlaştırılmış bulunuyor. İstanbul gibi 7-8 yüz bin vatandaşı sinesinde barındıran bir beldenin halihazır ve istikbalde çoğalacağında şüphe olmıyan seyirci adedine bu stadın kifayet etmiyeceği aşikârdır. Bugünkü son derece rahatsız şartlar altında bile bir ecnebi futbol maçı (20,000) seyirciyi çok kolaylıkla toplayabiliyor.

Bundan başka şehir stadında yapılacak bazı törenleri de gözden uzak tutmamamak icab eder. Bu törenleri ancak 24,000 vatandaş mı seyredecek? 24,000 kişilik stadların sporsever halkımıza kifayet etmiyeceğini bize Ankara stadı en beliğ bir surette anlatmıyor mu? Nüfusu İstanbulun beşte birini tecavüz etmiyen Ankarada bazı maçlarda, hele millî bayramlarda halkın bir kısmının dışarıda kaldığını görmüyor muyuz? Şu halde Dolmabahçede inşa edilecek stadyomun seyirci alma haddi plânın hazırlanmış yahud tahsisatının konmuş olmasına rağmen- hiç olmazsa bir misline daha çıkarılmalıdır.

Bizde spor şevki gün günden artmaktadır. Bu artan rağbete değil, halihazır ihtiyacına bile cevab verebilecek 24,000 kişilik istiab haddi; yanlış tutulmuştur. Acaba bu düzeltilemez, Dolmabahçe stadı daha büyük tutulamaz mı? Stadın inşasına henüz başlanmadığı için şimdilik elde daha fazla tahsisat olmasa bile, stadın plânı hiç olmazsa bilâhare tevsi edilebilecek şekilde tutulabilir.

Dolmabahçe stadyomu hakkındaki ikinci mülâhaza da şudur: Gazetelerde stadyomun İtalyan mimarı Viyoti Villi tarafından yapılan maketi intişar etti. Bu maketten stadın eski Roma ve Yunan tarzında etrafı açık ve ancak cüz'i bir kısmının kapalı tribünlü olduğunu görüyoruz. Stadyom denilen nesne; tarihin aydınlık günlerinde Atina ve Roma şehirlerinde inşa edilen ve büyük seyirci kütlelerini istiab edecek tarzda açık hava oyunlarını ve millî törenleri seyre mahsus mahallerdir. Stadyomlar, o gün bugün gaye ve maksad değiştirmiş değillerdir.

Malûmdur ki Atinada ve Romada hava senenin üç mevsimi çok müsaiddir. Bilhassa Romada iklim son derece mutedildir. Bizim kışımız oranın son yahud ilkbaharı gibi birşeydir.

Bundan başka eski Roma ve Atina stadları muayyen mevsim ve zamanlara münhasır oyun ve topluluklara sahne olurdu. Meselâ tarih bize o devirlerde zamanımızda olduğu gibi bilhassa ve daha ziyade kış mevsimine münhasır değişmez fikstürlü futbol lik maçları gibi oyun ve sporlardan bahsetmiyor. Havanın muhalefetinden dolayı başka güne taliki müşkül spor hâdiseleri de kayıdlı değil.

Halbuki bir kere İstanbulun iklimini ve memleketin en çok seyirci toplayan futbolun hususî vaziyetini gözönüne getirelim. Lik maçlarına eylûlün on beşinde başlandığını ve haziran on beşte tatil edildiğini kabul edecek olursak senenin 9 ayında mütemadi bir spor faaliyeti var demektir. Haydi bütün bu zaman zarfında Dolmabahçe stadyomunun bu işlere hasredilmiyeceğini de kabul edelim. Fakat ne de olsa futbolun yazları oynanmıyan bir oyun olduğuna göre staddan herhalde bozuk mevsimlerde istifade etmemiz lâzım gelir.

Açık tribünlü stadyomlar muhakkak ki çok güzel birer mimarî şaheseri olarak göze çarparlar. Hele bunların süslüleri ve Romada yeni yapılan yüzme havuzu şeklindeki nefis san'at eserleri, hiç şüphe yok ki bir memleket için iftiharla kaydedilecek abidelerdir. Ancak İstanbulu modern bir stada kavuşturmak gibi mes'ud bir hâdisenin tahakkuku için lâakal on beş yirmi sene gibi bir zaman geçtiğini ve bir ikinci stadın da ne zaman inşası müyesser olacağını kestirmek güç olduğunu düşünecek olursak kapalı tribün meselesine neden ehemmiyet verilmek lâzım geldiğini bir kat daha tebarüz ettirmiş oluruz.

Memlekette futbol ana spordur ve başka sporları da sırtında taşımakta ve spor faaliyetlerimizi sürüklemektedir. Şu halde Dolmabahçe stadyomunu İstanbul şehri için bir lüks meselesinden ziyade memleket gençliğinin çok mübrem bir ihtiyacına bir cevab olmak üzere telâkki ve ona göre hareket etmeliyiz.

İklim şartları yağmur bakımından bizimki kadar veya bizden daha fazla sporа mâni olacak durumda olan memleketlerde, stadyomlar hep kapalı tribünle örtülüdür. İngilterenin yüzbinlerce seyirci istiabına müsaid stadlarının dört tarafı da kapalı tribünlerle çevrilidir.

NÜZHET ABBAS

İngilizlerin oynadıkları kriket maçı

İngiliz futbol takımile şehrimizdeki İngilizler arasında dün Şişlideki İngiliz sahasında bir kriket maçı yapılmıştır. Bu maçı 200 sayıya karşı 206 sayile misafirlerimiz kazanmışlardır. Yukarıki resim, maçı takib edenlerden bir grupu göstermektedir.

Tekirdağ öğretmenlerine meslekî kurslar

Tekirdağ (Hususî) — Öğretim yılı başındanberi devam eden sınıf iş birlikleri çalışmalarına son verilmiş ve bu toplantılardan alınan neticeler bütün öğretmenlere konferanslar halinde verilmiye başlanmıştır. Konferanslar Kültür Direktörü Emin Ataç tarafından idare edilmekte ve tenkidlerini bizzat kendisi yapmaktadır. Çorlu ve Malkarada da kurslar açılmıştır. Gönderdiğim resim bu toplantılardan birine iştirak eden öğretmenleri göstermektedir.

Fransa - Belçika hududunda mühim bir kaçakçılık

Fransa - Belçika hududunda birkaç gün evvel son derece mühim bir kaçakçılık vak'ası meydana çıkarılmıştır. Ehemmiyeti, alelâde bir kaçakçılık vak'asından ibaret olmayıp, Fransanın millî müdafaasını alâkadar eden safhalar arzetmesindedir.

Hudud üzerinde kâin Peruwaz şatosunu bundan bir müddet evvel kiralıyan bir kaçakçı, tiyatro artisti ve ressam olduklarını söyliyen iki güzel kadınla birlikte buraya yerleşmişti. Bazı emarelerden şüphelenen zabıta, şatoya baskın yapmış, yeraltından, Fransa ile Belçikayı birleştiren bir tünel açıldığını, içine elektrik tesisatı yapılan bu tünelde bir de dekovil hattı bulunduğunu görmüştür.

Kaçakçılar, şatoya yığdıkları tütün balyaları, bu dekovil hattı vasıtasile Belçikaya kaçırmakta ve ayrıca, casusluk da yapmakta imişler.

İskele üzerinde uyurken denize düştü

Nafiz oğlu Saffet adında 14 yaşlarında bir çocuk Karaköy rıhtımı çıma babası üzerine oturup uyuklamakta iken muvazenesini kaybederek birdenbire denize düşmüştür. Çocuğun sukutu etraftan görüldüğünden kurtarılmış ve hastaneye kaldırılmıştır.

Bursa Orman mektebi için yeni bir bina yapılacak

Bursa (Hususî) — Birkaç sene evvel şehrimize nakledilmiş olan Orman mektebi şimdiye kadar Çekirge yolundaki bazı köşklerde tedrisat yapmakta idi. Vekâlet, mektebin böyle muvakkat binalarda kalmasını muvafık görmediğinden Çekirgenin Kadıyayla mevkiinde yeni ve modern bir orman mektebi yapılmasına karar vermiştir. Yeni mektebin projeleri hazırlanmıştır. Pek yakında inşaata başlanacaktır.

Deniz bayramı

1 temmuzda büyük deniz yarışları yapılacak

Kabotaj bayramı namile 1 temmuzda her sene yapılan denizcilik bayramı için esaslı hazırlıklar başlamıştır.

Ortaköyde Deniz Ticaret mektebi önünde yapılacak deniz bayramı için Valinin riyasetinde bir komisyon teşkil edilmiştir.

Müsabakaların bütün teferruatile meşgul olacak komisyona Denizbanktan Hâmid Saracoğlu, Yüksek Deniz Ticaret mektebi müdürü Remzi Baran, Liman reisliğinden Refik, armatorlardan Barzilây, Kalkavanzade İsmail, Şirketihayriye müdürü İshak, Denizyolları İşletme müdürü Nasuhi, ve Su sporları ajanı Sazi Tezcan seçilmişlerdir.

İlk toplantısını dün yapan komisyon, deniz müsabkaalarının parlak bir şekilde yapılabilmesi için icab eden ilk tedbirleri almıştır.

Müsabakalar iki kısma ayrılmıştır.

1 — Mekteb filikaları, kayak gösterişleri, mübareze, tekne oyunları, tahlisiye manevraları, profesyoneller arasında alamana, kancabaş müsabakaları.

2 — Kulübler arasında klâsik tekneler yarışları.

Saat 14 Tek çifte klâsik.
» 14.15 İki çifte klâsik bayanlar.
» 14.30 4 tek klâsik.
» 15.15 2 çifte klâsik.
4 tek klâsik bayanlar.

Bir temmuz deniz yarışlarına iştirak edecek kulüblerin vesaitini Deniz Ticaret mektebi vasıtaları bulundukları mahalden yarış yerine götürecek ve tekrar kulüblerine bırkacaktır.

Müsabakalarda galib gelenlere kupa ve madalyalar verilecektir.

Müsabakaları Şeref stadile yirminci mekteb önünden seyretmek için tertibat alınacaktır.

Gece muhtelif fener alayı ve deniz eğlenceleri yapılacak, Ege vapurunda bir balo verilecektir.

İngiliz takımı yarın Ankaraya gidiyor

Fenerbahçenin 31 inci yıldönümü münasebetile şehrimize gelen ve geçen pazar günü Fenerbahçe ile maç yapan İngiliz takımının cuma günü Ankaraya hareket etmesi takarrür etmiştir. İngilizler tayyare ile Ankaraya gideceklerdir. Bunun için dörder motörlü üç tayyare kiralanmıştır.

Bursada futbol maçları

Bursa (Hususî) — Bursa bölgesi kulübler arasında kupa maçları tertib etmiş ve maçlara bu hafta Atatürk stadyomunda başlanmıştır. İlk maç Akınsporla Güçlüspor takımları arasında yapılmış; maç 1 - 1 beraberlikle bitmiştir.

İkinci maç Merinossporla Muradiye Gençler Birliği takımları arasında yapılmış ve sıfıra karşı 9 sayı ile maçı Merinoslular kazanmıştır.

Fenerbahçe kulübü Londraya davet edildi

Şehrimizde bulunan Middlesex Wandrers İngiliz amatör takımı, memleketimizde bilhassa Fenerbahçe kulübünden gördüğü büyük alâka ve misafirperverlikten dolayı bu kulübe teşekkürlerini bildirmiş, önümüzdeki teşrinievvel ve olmazsa mayıs ayı zarfında Fenerbahçeyi Londraya davet etmiştir.

Süleymaniye sahasında

Süleymaniye stadında pazar günü yapılacak kupa maçları şunlardır:

Topkapı - Altıok saat 14.
Süleymaniye - Eyüb saat 15,30.
Alemdar - Akınspor saat 17,15.

Stadyomun projesi tadil edildi

Şehircilik mütehassısı Prost Dolmabahçe stadının plânını hazırlayan mühendis Viyoti Villi'nin mezkûr plânının Dolmabahçe gazhanesi sahasına yerleştirilmesine aid tetkikatını ikmal etmiş ve kısmen arazi üzerinde de yapılan bu tetkikat neticesinde stadyom mahallinin sağa alınması ve bazı tadilât icrası suretile mezkûr sahaya yerleştirilmesine imkân hasıl olmuştur. Mütehassıs bugün toplanacak olan istişare heyetine hazırladığı yeni şekli izah edecek ve bundan sonra plânın tasdiki için Nafıa Vekâletine gönderilecektir.

Vekâlet tasdik ettikten sonra İstanbulun 20,000 kişilik stadının inşası işi münakasaya konulacaktır.

Güneş kulübünün kongresi

Güneş kulübünden:

Ekseriyet olmadığından dolayı tehir edilen fevkalâde kongremiz 17/6/939 cumartesi günü saat 16 da kulübün İstinyede İstinye caddesindeki merkezinde yapılacağından sayın azanın bu toplantıda bulunmak üzere mezkûn gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

Hasan gazoz özü

Şekerli, limonlu ve meyvalı olup HASAN meyva özünün evsafına maliktir Şampanya gibi lezzetli olup mide rahatsızlıklarına şifalıdır.

ve bütün mide ve barsak rahatsızlıklarına karşı

İŞTİHASIZLIK - HAZIMSIZLIK - ŞİŞKİNLİK - BULANTI - GAZ - SANCI - MİDE BOZUKLUĞU - DİL - BARSAK ATALETİ - İNKIBAZ - SIKINTI - SİNİR

HASAN MEYVA özü

KULLANINIZ.

Mide için her yemekten sonra 1 - 2 tatlı kaşığı yarım bardak su içinde ve müshil için her sabah veya gece yatarken aç karnına 1 - 2 çorba kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek içmelidir. HASAN MEYVA ÖZÜ Avrupa ve bilhassa İngiliz meyva tuzlarından daha yüksek olduğu kat'iyetle sabittir. Buna rağmen Avrupa meyva özlerinden beş misli daha ucuzdur. HASAN MEYVA ÖZÜ yalnız bir türlü olup şekersizdir ve çok köpürür

Şişe 30 İki misli 50 Dört misli 80 kr.

ASFALT YOL İNŞAATI

Nafıa Vekâletinden:

1 — İstanbul - Edirne yolunun Kuleli köyünden Edirne şehri methaline kadar 37 + 860 kilometre uzunluğundaki kısmın asfalt kaplamalı yeni şose olarak inşası (1.709,792) lira (51) kuruş keşif bedeli üzerinden ve kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 26/6/939 tarihine musadif pazartesi günü öğleden evvel saat (11) de Nafıa Vekâletinde Şose ve Köprüler Reisliği odasında yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak (50) lira mukabilinde Şose ve Köprüler Reisliğinden alınabilir.

4 — İsteklilerin eksiltme tarihinden lâakal sekiz gün evvel bir istida ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu gibi işleri yapabileceklerine dair ehliyet vesikası almaları lâzımdır. (İstekliler müracaat istidalarına bu işe benzer inşaatı iyi bir şekilde yaptıklarına dair vesikalarını da raptedeceklerdir.)

5 — Eksiltmiye gireceklerin dördüncü maddede bahsedilen vesika ile 939 senesine aid Ticaret Odası vesikasını ve (65,044) liralık muvakkat teminatlarını havi olarak 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları kapalı zarflarını ikinci maddede yazılı vakitten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

«2117» (3938)

Gazinocular, lokantacılar ve bahçe açanlara müjde!

Avrupa mallarından daha sağlam, Avrupa malından daha zarif ve Avrupa mallarından daha ucuz olan

KARTAL

Sandalyelerini tercih ediniz.

Siparişlerinizi Mahmudpaşa - Kürkçü iç han No. 12 ye vermeniz

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuz talebe ve müstahdeminin 1 haziran 1939 dan, 31 mayıs 1940 tarihine kadar bir senelik iaşelerine 1/6/939 perşembe günü istekli çıkmadığından 23/6/939 tarihinden 31 mayıs 1940 tarihine kadar iaşeleri ayni şartlar dahilinde aşağıda gösterildiği üzere tekrar kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 —	Azamî aded		Günlük iaşe	muhammen bedeli
	«585»	talebe	«54»	99011,70
	«10»	muid	«54»	1863,00
	«150»	müstahdemin	«30»	15525,00
				116399,70

bedel üzerinden beherinin günlük iaşelerinin 21 haziran 1939 tarihine musadif çarşamba günü saat 11 de Rektörlük binasında müteşekkil Komisyon tarafından ihalesi yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat «7070» liradır. Teklif mektubları ihale saatinden bir saat evvel alınır.

4 — Daha fazla izahat ve parasız şartname almak istiyenlerin Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatleri. «2119» (3935)

Her akşam: HARBİYEDE

BELVÜ bahçesi

Alaturka kısmında

Mısır yıldızları ve rakkaseleri

K İ K İ

Hayriye ve Fethiye

Seanslarına devam ediyorlar

Telefon: 43711

Millî Şef dün Rumen Hariciye Nazırını kabul etti

[Baştarafı 1 inci sahifede]

ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar ve refikası ve Yalova kaymakamı karşılamışlardır. İskele Türk ve Rumen bayraklarile donatılmıştı.

Rumanya Hariciye Nazırı Vali ve Belediye Reisimize teşekkür ettikten sonra, yanındaki zevatla birlikte iskele meydanında selâm resmini ifa eden polis kıtamızı teftiş etmiş ve kendisine tahsis edilen otomobille kaplıcalardaki Otel Termal'e gitmiş ve bir müddet istirahatten sonra Riyaseticumhur köşküne gitmiştir. Millî Şefimiz İsmet İnönü, Rumanya Hariciye Nazırını kabul etmiştir.

İsmet İnönünün refikaları da, Madam Gafenko'yu Riyaseticumhur köşkünde saat 11,45 te kabul etmiştir.

Cumhur Reisimiz İsmet İnönü, saat 13 te Rumanyalı misafirlerimiz şerefine köşkte bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafet, çok samimî bir hava içinde geçmiş ve Riyaseticumhur orkestrası ziyafetin devamı müddetince güzel parçalar çalmıştır.

Misafirlerimiz, ziyafeti müteakib otomobillerle Yalovaya inmişlerdir ve Sakarya motörü, kendilerini Yalovadan alarak Rumanya bandıralı Daçya vapuruna götürmüştür.

Rumanya Hariciye Nazırı ve refikaları, iskelede, Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu ve refikası, Bükreş büyük elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver, İstanbul Valisi ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, mihmandarı, Rumanya büyük elçisi, ve Rumanya konsoloshanesi erkânı ve diğer zevat tarafından uğurlanmıştır. Bir polis müfrezesi de misafirlerimize selâm resmini ifa etmiştir. Yalovalılar Madam Gafenko'ya güzel bir büket takdim etmişlerdir.

Sakarya motörü teşyicilerin alkışları arasında iskeleden ayrılırken, Madam Gafenko, türkçe olarak ve güzel bir şive ile «çok teşekkür ederim» diye bağırmıştır.

Rumen Hariciye Nazırının beyanatı

Dost memleket Hariciye Nazırı, hareketinden biraz evvel kendisile görüşen Türk - Yunan ve diğer ecnebi gazeteleri mümessillerine şu beyanatta bulunmuştur:

«— Bizler, Balkan Antantı azasından Rumenler ve Türkler aramızda müzakerelerde bulunduk. Bu müzakerelerin neticesini Ankarada neşredilen tebliğlerden anlamış bulunuyorsunuz. Atinaya vardığım zaman bu müzakerelerin neticelerini bizzat Metaksas'a söyliyeceğim. Bu müzakerelerin Yunanistanın da noktai nazarına tevafuk edeceğine emin bulunuyorum. Ankarada, bir kere daha sabit oldu ki iki dost memleket arasında alınan kararlar, Balkan Antantına dahil dört milletin de nef'ine hâdimdir.»

Ekselâns Gafenko bundan sonra Atina Ajans muhabirine de şunları söylemiştir:

«— Atinayı bilhassa pek severim. Yeni Atina için bir sempati duyarım ve eski Atinaya da perestiş ederim. Ankarada yaptığımız müzakereler Balkan Antantındaki tesanüdün yeniden teyidine vesile olmuştur.»

Hariciye Vekilimizin beyanatı

Bundan sonra Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu da gazetecilere demiştir ki:

«— Rumanya Hariciye Nazırı dostum Gafenko ile Ankarada, yolda ve Yalovada iki devleti alâkadar eden bütün meseleler üzerinde fikir teatisinde bulunduk. Her meselede mutabık kalmak için müşkülât çekmedik. Esasen beraber yürüyen iki devlet, teferruat üzerinde de bugün tamamen mutabık kalmış bulunmaktadırlar.»

Rumen matbuatının neşriyatı

Bükreş 14 (a.a.) — Bütün Rumanya matbuatı, Gafenko'nun Türkiyeyi ziyaretine hususî bir ehemmiyet vermekte berdevamdır. Gazeteler, Ankara görüşmelerini yakından takib etmekte ve bu görüşmelere müteaddid sütunlar tahsis eylemektedirler.

Timpule, Ankaradan yazılan bir makalede, görüşmelerin tam bir anlaşma ile neticelendiğini ve iki memleketin maksadlarile bu maksadların tahakkuku için olan teşriki mesailerine lüzumlu olan bütün vasıtaları birleştirmek arzusunun bir kere daha teeyyüd eylediğini bildiriyor ve diyor ki:

«— Gafenko, Rumanyanın Türkiye ile olan münasebetlerine verdiği ehemmiyeti göstermeğe ve iki memleketi bilhassa alâkadar eden meselelerle umumî mahiyetteki meseleler hakkında görüş iştirakini teyide muvaffak olmuştur.»

Timpul gazetesinin gönderdiği hususî muhabirinin diplomatik mahfillerden elde ettiği intıbaa göre, Ankara görüşmeleri Türk - Rumen münasebetlerinin müsalemetperver mahiyetini ve Avrupa ve Balkan muvazeneleri için çok lüzumlu bir teşekkül olan Balkan Antantının kat'î birliğini, istiklâlini ve kuvvetini tebarüz ettirmeğe imkân bahşeylemiştir.

Muhabir diyor ki:

«— Rumanyanın, Türkiyenin ve Balkan Antantının Bulgaristana karşı vaziyetlerinde, Gafenko'nun meclisteki nutkunda da tasrih edildiği veçhile, değişiklik yoktur. Saracoğlu söylediği nutukta mutlak Türk - Rumen tesanüdünü bilhassa kayıd ve işaret eylemiş olduğundan, bundan Bulgaristanın bugünkü şartlar dahilinde antanta girmesinin çok iyi karşılanacağına bütün antant devletlerinin mutabık olduğu neticesini çıkarmağa cevaz vardır.»

Gazete, hususî muhabirinin uzun bir yazısında iki milletin bütün meseleler hakkındaki görüşlerinin ayni olduğunu tebarüz ettirmektedir.

Türkiye ve Rumanya kapalı bir kap değillerdir. Bunun için ziyaret ayni zamanda beynelmilel bir mahiyet kazanmaktadır. Görüşmelerin tabiî bir neticesi, tam görüş tıpkılığının ve iki memleketin sıkı teşriki mesaiye devam hakkındaki müşterek kararlarının tespit ve teyidi olmuştur. Balkan Antantı, birliği bu bölgede mühim bir siyasî amil teşkil eden beynelmilel bir teşekkül haline gelmiştir.

Balkan Antantının genişletilmesi meselesine gelince, Gafenko mecliste söylediği nutukta toprak terkine imkân olmadığını kat'î surette tasrih etmiş olduğuna göre, bu genişleme şimdiki statükoya riayet esası dahilinde arzuya şayan bulunmaktadır.

Yazı, birisi aşağı Tunanın, diğeri Boğazların hürriyetini müdafaa ile mükellef olan iki memleket arasında bir benzerlik tesisi suretile bitmektedir.

Rumanya gazetesi, Ankara görüşmelerinin siyasî mahiyetini ve çok samimî bir hava içinde cereyan ettiğini tebarüz ettirmektedir.

Gazete, aşağı Tuna ile Boğazların hürriyetini müdafaa eden iki memleket arasındaki görüş ve menfaat birliğine işaret etmekte ve politikalarındaki müsalemetperver mahiyeti bilhassa kaydeyledikten sonra Bulgaristanla karşılıklı hürmet ve riayet prensipine dayanan dostluk münasebetleri tahakkukunun çok arzuya şayan olduğunu bildirmektedir.

Gazete muhabirinin diplomatik mahfillerden öğrendiğine göre, Gafenko, antantın bu devre reisi sıfatile, dörtlü ittifakın birlik ve istiklâlinin muhafazası lüzumunu müdafaa etmiş ve bu da Belgrad ve Atinada sempatile ile karşılanmıştır.

Gazete, Balkan Antantının bugünkü hududlara riayet edilmek şartile bütün Balkan memleketlerini içerisine almağa amade bulunduğunu bildirdikten sonra, yazısını şu sözlerle bitiriyor:

«Ankara ziyareti, Tuna ağzının, hürriyeti lüzumlu olan Boğazlar derecesinde mühim bir nokta olduğunu ispat eylemektedir.»

Millî Şefin refikası, misafirlerile bir arada

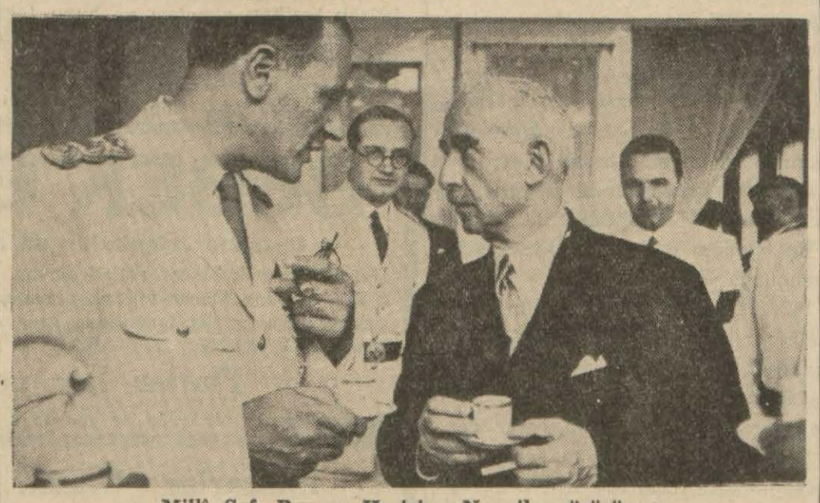

Millî Şef, Rumen Hariciye Nazırile görüşüyor

Misafirlerimiz, Millî Şefle bir arada

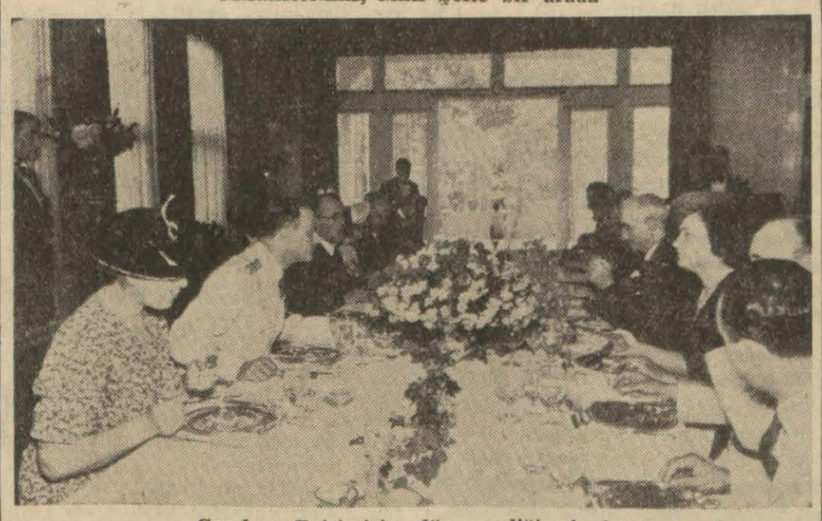

Çumhur Reisimizin dün verdiği ziyafet

Resmî tebliğ

Ankara, 14 (a.a.) — Resmî tebliğ: Resmî bir ziyarette bulunmak üzere 11 haziranda Ankaraya gelen Rumanya Hariciye Nazırı Gafenko, Türk hükûmet merkezindeki ikameti esnasında, Başvekil Dr. Refik Saydam ve Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ile müteaddid görüşmelerde bulunmuştur. Sayfiyede bulunan Reisicumhur, Gafenko'yu 14 haziran tarihinde Yalovada kabul etmiştir

Bu resmî ziyaret, Türk ve Rumen milletleri arasında mevcud sadık ve derin dostluğu ve iki milleti birbirine bağlayan rabıtaların bütün tecrübelere mütehammil sağlamlığını bir kere daha bütün kıymetile tebarüz ettirmiştir. Türkiye Hariciye Vekili Saracoğlu ile Balkan Antantı konseyinin bu seneki reisi olan Rumen misafiri arasındaki itimadlı görüşmeler, iki nazıra, Balkan Antantının birliğine, istiklâline ve sulh siyasetine müşterek bağlılıklarını bir kere daha müşahede imkânını vermiştir. İki nazır, bu antantta, komşu milletler arasında Balkanlar nizamına ehemmiyet ve Avrupa sulhuna gittikçe daha ziyade lüzumlu bulunan bir kardeş birliği ve tesanüdlü hareket âleti vasfını görmektedir.

Gafenko'yu uğurlarken

[Başmakaleden devam]

bağlayan bu canlı dostluğu ancak mühürlemektedir.

Görülüyor ki, kıymetli dostumuz Gafenko, Balkan Antantı mefhumunu muvakkat bir siyasî teşekkül olarak değil fakat halklarımız arasındaki tarihî, iktısadî ve kültürel münasebetlerden doğan zarurî bir netice olarak telâkki etmektedir. Esasen hâdiseleri iyi gören bir devlet adamı için başka türlü düşünmek kabil mi?

Fakat yazık ki, yeryüzünde her devlet adamının ayni realist görüşe malik bulunduğuna şahid olamıyoruz. Zaman zaman bu antantı sun'î ve muvakkat bir teşekkül imiş gibi telâkki edenler ve öyle göstermek istiyenler de çıkıyor. Bunlar, antantı parçalamaya, yahud hiç değilse kendi menfaatleri uğrunda kullanmaya çalışıyorlar. İşte asıl garib, sun'î ve tahakkuk edemiyecek olan düşünce budur.

Millî menfaatlerinin müdafaası için birleşen şuurlu ve ileri görüşlü kütleleri, yabancı gayeler uğruna kazanmak kabil olabilir mi? Bu hususta sarfedilecek bütün gayretler neticesiz kalmaya şimdiden mahkûm değil midirler?

Balkan halkları arasında beraberlik fikrinin beş senedenberi günden güne nasıl inkişaf ettiğini görenler için bu suallere menfi cevab vermek herhalde imkân haricindedir. Ve bizi en çok sevindiren, Antant devletlerinin başında realiteleri müdrik, iyi niyetli, iyi görüşlü, halkın ruhunu kavramış adamların bulunmasıdır.

Onların en kıymetlilerinden bir tanesi, dostumuz Gafenko şöyle diyor:

— Dostluk hislerimiz, uzlaşma zihniyetile dolu, fakat her türlü zâftan ari bir tarzda, sulh siyasetimizi müşterek surette idame bahsinde bize yardım etmekledir. Milletler arasında bir işbirliği ve ittihad aleti olan Balkan Antantı eserine ve ayni zamanda umumî sulh eserine cesaretle hizmet edeceğiz.

Gayesi bu kadar asil olan bir teşekkülün istikbaline emniyetle bakmak şüphesiz hakkımızdır. Milletler arasında sulh, emniyet ve işbirliği istiyen Balkan Antantı yalnız sevgi ve hürmete lâyıktır.

Ona düşmanlık sulha, hatta insanlığa düşmanlık sayılır.

NADIR NADİ

Tarihî bir hatıra

[Baştarafı 1 inci sahifede]

madalyayı Ankaraya getirerek, yeni ittifakın sürur ve heyecanı içinde gayet kıymetli bir hatıra olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi riyasetine takdim etmişlerdir. Bu meb'uslardan Mister Harold Nitchell bugün bazı meb'usların delâletile altın madalyaları Büyük Millet Meclisi Reisine tevdi eylemiştir. Altın madalyaların üzerinde Üçüncü Sultan Selimin tuğrasile 1801 tarihi yazılıdır ki bu tarih Napoleon'un Mısır seferi zamanına ve müttefiklerin orada kendisine karşı galib geldikleri tarihlere tekabül eylemektedir.

Havayolları umum müdürünün beyanatı

İngiliz, Fransız ve Yunan Havayolları idarelerile de müzakereler yapılıyor. Yeni yolcu tayyareleri alınacak, şehirler arası seferleri artırılacak

Kısa bir müddet zarfında havacılık âleminde beynelmilel bir ehemmiyet alan ve yeni hatlar açıldıkça ehemmiyeti daha da artacak olan Yeşilköy hava meydanına, otomobilimiz yaklaşırken hemen biraz ilerimizden büyük bir tayyarenin sür'atle havalandığını ve bunu çok mevcudlu bir filonun takib ettiğini gördük. Pazar günündenberi, şehrimizde bulunan ve bütün İstanbul halkının gönlünü kendine bağlayan Türkkuşu filosu Bursaya gidiyordu. Önde Başöğretmen Sabiha Gökçenin tayyaresi uçuyor ve 10 tayyare muntazam bir şekilde onu takib ediyor.

Güzellik ve temizliğile insanın yüzüne gülen hava meydanına girdiğimiz zaman Ankara postasını yapacak tayyare hangardan çıkıyordu. Henüz konuşmağa başladığımız Havayolları idaresinin faal istasyon müdürü Abdullah, büyük bir nezaketle yanımızdan ayrılıp tayyarenin başına gitti. Bir babanın evlâdına gösterebileceği müstesna şefkat ve itina ile son yapılan hazırlıklara nezaret etmeğe başladı.

İstasyonun bahçesinde oturuyoruz. Biraz ilerimizdeki masada pilotlar konuşuyorlar. Makinistler ayrı bir grup teşkil etmiş, ileride kalkıp inen plânörleri takarak tekrar havalanan askerî tayyarelere bakarak konuşuyorlar. Arkamızda ayakta bir Alman tayyareci, Türk meslektaşile derin mubahaseye dalmış; havacılıktan bahsettikleri muhakkak... Esasen burada mevzu hep havacılığa dair. Tertemiz elbiseli pilotlar Türkkuşu filosunun memleket turnesi üzerinde mütalea yürütüyorlar. Göğsünde birçok nişanların kordelâlarını taşıyan bir pilot:

«— Ben, dedi, yarın Ankaradayım, sonra Adanada, bir gece orada kalacağım ve cumartesi buradayım.»

O kadar kat'iyetle görüşüyor ki, havacılığa ünsiyeti bulunmıyan bizler bunu gayritabiî görüyoruz.

***

Biraz sonra, kendi kullandığı tayyare ile Ankaraya hareket edecek olan Devlet Havayolları Umum müdürü Ferruh Şahinbaşı bekliyoruz. Umum müdür gelinceye kadar etrafımızda alâkadar olacak çok mevzu var. İstasyona giren çıkan Ankara, İzmir, Adana yolcuları, Berlinden gelecek yolcularını şimdiden karşılamağa gelenler, Bükreş için yer hazırlatanlar, prova edilen motör gürültüleri ve ileride biri inip biri kalkan diğer tayyareler.

Ankara yolcuları tayyareye biniyorlar. Elinde çantası Devlet Şûrasındaki işini takibe giden bir avukat, kâtibine, bilmem hangi dostunun akşama yazıhanesinde kendini beklemesini sıkı sıkı tenbih ediyor. Bir Adanalı tüccar kolunda pardesüsü şehr içinde bir gezinti yapar gibi arkadaşile konuşup veda ediyor. Bir baba oğluna İzmirden hediye vadetmekle meşgul..

Ankara postasının havalanmasından sonra bir otomobilden de küçük bir tayyere geldi. Devlet Havayolları Umum müdürünün tayyaresi. Biraz sonra Umum müdür, beşuş bir çehre ile istasyonun kapısında göründü. Bizi gönrünce pek anî yakalandığını anlayarak:

«— O... dedi, ben herşeyden evvel memurum; beyanat veremem. »

İstediğimiz şeyin beyanat olmadığına, sadece efkârı umumiyenin alâka duyduğu bazı hususları öğrenek arzusunda olduğumuza kendisini ikna ettik. O bir taraftan pervanesi dönen tayyaresine biran evvel yetişmek için acele ediyor, diğer taraftan giyeceği hava elbisesinin başlığını hazırlıyor. Bu esnada ilk suali soruyorum:

— Memleketimiz üzerinden yeni beynelmilel hatlar geçmeğe başladı. Daha bazı teklifler de olduğunu duyuyoruz. Başka hangi hatlar memleketimiz üzerinden geçecektir?

— Hemen hepsi, diye cevab veriyor ve sonra tasrih ediyor: Kısa bir müddet içinde memleketimiz bütün Avrupa merkezlerile bağlanmış olacaktır. Şimdi Berlin ve Bükreşle İstanbul ve dolayısile Türkiyenin diğer tayyare postaları olan şehirlerinin muvasalası temin olunmuştur. İngiliz Kraliyet Havayolları ve Yunan Devlet Havayolları idarelerile bu hususta temastayız. Er Frans şirketi de müracaat etmiştir. Daha başka müracaatler de bekliyoruz. Yakında İstanbul ve Ankara Avrupa ile Asya ve şark memleketlerini bağlıyan bütün hava hatlarının uğrağı olacaktır. Bunlar Ankaradan da geçecektir. Bu, dünyanın her yerinde böyledir. Hava hatları hükûmet merkezlerinden geçer.

Şimdi şarka giden hava hatlarının takib ettiği yollar Atina, Beyrut, Hayfa ve İskenderiyeden geçmektedir. İskenderiyeden giden hatlar bize sapa olsa bile diğer hatların en tabiî yolu memleketimiz üzeridir.

— Memleket dahilinde başka şehirlere hava hatları açılabilecek midir?

— Tabiî; bunun için çalışıyoruz. Bu sene için Samsun ve Diyarbakır hatlarını hazırlıyoruz. Bundan sonra Erzincan ve Erzurum, Elâzığ ve Van hatları var. Bu hatlar ayni zamanda başlıca hedefimize doğru bir ilerleyiş olacaktır.

— Bu hedef nedir?

— Havacılığımızın hedefi kendi vasıtalarımızla yakın komşularımızla hava muvasalasını temin etmektir. Memleketimizin iktısaden yakın komşuluk itibarile ve daha birçok bakımdan dost İran, Irak ve Suriye ile hava münasebatını temin etmesi bir zarurettir. Bunun için Ankara - Şam, Ankara - Tahran ve Ankara - Bağdad hava hatlarını küşad etmek meselesi üzerinde meşgul oluyoruz.

— Bu hatların açılması için tabiî daha bol tayyare lâzımdır. Yeni tayyareler alınacak mıdır?

— Almanyadan beş yeni yolcu tayyaresi alıyoruz. Fakat Almanya, İngiltere ve Fransadan başka yeni yolcu tayyareleri alacağımızı da söyliyebilirim. Tabiî bu herşeyden evvel bir bütçe meselesidir.

— Yeni hava meydanları ve bilhassa ara meydanları yapılacak mıdır?

— Yeni hatlar teessüs ettikçe tabiî yeni alanlar da ihzar ediyoruz. Ara meydanlarını şimdilik birinci plânda lüzumlu görmüyoruz ve bu çok masraflı bir iştir.

Biz konuşurken küçük tayyarenin motörü daha büyük bir homurtu ile çalışmağa başlamıştı. Hava elbisesini giymiş olan Umum müdür, bunu bir davet gibi karşılayarak bize veda etti. Biraz sonra iyi seyahat temennileri arasında küçük tayyare havalanıyordu.

FAİK GÜNERİ

Nafıa Vekilinin beyanatı

[Baştarafı 1 inci sahifede]

teblerini teftiş için geldim. Dün (evvelki gün) bütün gün Yüksek Mühendis mektebini, bugün de (dün) teknik okulunu gezdim ve imtihanlarında bulundum.

Memleketimizin hergün artmakta olan iş hacminin ihtiyacına tekabül etmek gayesile bugün mühendis yetiştiren müesseselerimizi hem kemiyet ve hem keyfiyet itibarile randımanlarının azamî bir dereceye çıkarılması için çok çalışmaktayız.

Bu maksadladır ki 1911 senesinde tesis edilip şimdiye kadar yalnız fen memuru yetiştiren Teknik okulunda bugün ayrıca iki senelik bir mühendislik kısmı açılmıştır ve bu sene ilk mezunlarını muvaffakiyetli bir surette çıkaracaktır.

Yüksek Mühendis mektebi daha fazla bir ihtısas mektebi olarak ıslah edilmekte ve burada en yeni usullere göre tedrisat yapılmaktadır. Bu mekteb tedricen Avrupanın en tanınmış mektebleri olan Politeknik, Teknişe Hohşule ayarında ve komşu memleketlerden talebe celbedebilecek bir seviyeye yükseltmek emelile uğraşılmaktadır. Dün yaptığım tetkikat neticesinde bu emellerimizin az bir zamanda elde edileceği kanaatini verdi.

Mekteb idare ve talim heyetlerinde ve talebede ahenkli bir surette bu gayeye doğru azimli adımlar atıldığını göstermektedir. Dün bulunduğum Yüksek Mühendis mektebi imtihanlarında, talebeler çok muvaffak oluyorlardı. Bugün teftiş ettiğim Teknik okulu da ayni muvaffakiyetleri gösterdi. Daha fazla meslekî bir mekteb olarak pratik hayata daha çabuk atılacak fen memurları, mühendisler yetiştirmek için bu mektebe bütün vilâyetlerden pek çok lise mezunları geliyor. Tahsil senelerinin kısaltılmış olmasından dolayı da ayrıca rağbet görüyor. Bu mektebde de gördüğüm intizam Yüksek Mühendis mektebi derecesindedir. Talebelerinin imtihanda aldığı neticelerden de ayni suretle memnun oldum.»

Nafıa Vekili Vilâyet Nafıa işlerini tetkik etti

Nafıa Vekili General Ali Fuad Cebesoy dün öğleden sonra İstanbul vilâyeti Nafıa müdürlüğüne gelmiş ve Nafıa müdürü Bedri hazır olduğu halde vilâyet dahilinde yapılmakta olan nafıa işlerini, yolları ve saireyi tetkik etmiştir. General Ali Fuad tetkikatına bugün de devam edecektir.

Haydar Rifatın eserlerinden

Kadın Kalbi	30 Kr.
Kadın Aşkı	60 »
Aşk Peşinde	100 »
Karagömlekliler ihtilâli	100 »
Etrüsk Vazosu	20 »
İlk Aşk	50 »
İliçin Ölümü	50 »
Efendi İle Uşak	40 »
Vikontun Ölümü	30 »
İklimler	100 »
Ölüler Evi	125 »
Felsefe	35 »
Küçük hikâyeler	100 »
Mev'ud Toprak	125 »
Stalin	150 »
Lenin Mezhebi	75 »
Tarih Felsefesi	125 »
Farmasonluk	100 »
Anarsizm	60 »

DOKTOR
ŞÜKRÜ MEHMED SEKBAN
Gureba hastanesi cilt ve zührevi hastalıkları sabık hekimi
Cağaloğlunda, Kapalıfırın karşısında No. 30 Telefon : 21614.
Hergün saat 10 - 13 ve 16 - 18 kadar

SAĞLIĞINIZI KORUYUNUZ:

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve tabiî meyva usarelerinden yapılmıştır.

Amerika ve Avrupa fen âlemi - nin terkiblerine uygun tesisatla hazırlanır. Mide, barsak, karaciğer ve safra yollarını temizler, muannid inkıbazları ve ağız kokusunu giderir. Hazmi teshil eder, nefaset ve fevkalâdeliği ile en müşkülpesendlerin bile sene - lerdenberi mazharı takdiri olmuş en hoş meyva tuzudur.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Bursa asliye birinci hukuk hâkimliğinden: 939/1

Bursada Yenipazar yerinde kasab Şeker Mehmed ve Kazıklılı İsmail ve Mahmud Nedimle Kayanda kasab Mehmed Emin ve Gemlikte mukim kasab Mehmed ve Gemlikten kabzımal Lof - çalı Mustafa ve esbak meb'us Necati arsasındaki şirketten mütevellid alacak ve şirket tasfiyesi davasının yapılmakta olan muhakemesinde: Davalılardan Gemlikten kabzımal Lofçalı Mustafanın mahalli ikametgâhının meçhul bulunduğu namına gönderilen davetiye zirindeki mübaşirin meşruhatından anlaşılmış olduğundan mesbuk taleb dairesinde ilânen tebligat icrasına ve muhakemenin 22/6/939 perşembe saat 10 a talikına karar verilmiş olduğundan bermucibi karar tayin olunan günde gelmez ve mazeretinizden mahkemeyi haberdar etmez veya baroya kayıdlı bir vekil göndermediğiniz takdirde giyaben muhakemeye devam olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân oulnur. (2452)

Dahiliye Vekâleti nden:

Bünyan kasabasının 90 hektarlık meskûn ve gayrimeskûn sahanın halihazır hartalarile bunu çevreliyen 60 hektarlık arazi ile 150 hektara varan sahanın 1/2000 mikyaslı münhanili takeometrelik hartasının alımı işi eksiltmiye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 2500 liradır.

Eksiltme 6 temmuz 939 cuma günü saat 15 te Bünyan Belediye dairesinde toplanacak Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır.

Muvakkat teminat 187,5 liradır.

Eksiltmiye iştirak edeceklerin vaktinde Belediyeler İmar Heyetinden iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektubuna koymaları lâzımdır.

Şartnameler « Bünyan » Belediyesinden ve Ankarada Belediyeler İmar heyetinden parasız olarak alınabilir.

Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Bünyan Belediye Riyasetine verilmesi veyahud posta ile bu saate kadar gönderilmesi lâzımdır.

« 2265 » (4192)

İstanbul Daimî Encümeninden:

Fen İşleri Müdürlüğü için Lâleli - Aksaray inşaat mahallinde teslim şartile 250 metre mikâbı çakıl ile 320 metre mikâbı Sultançiftliği kumu pazarlık suretile satın alınacaktır. Muhammen bedel 2104 liradır. Buna aid şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğünde görülebilir. Taliblerin 16/6/939 cuma saat 14,30 da 157 lira 80 kuruşluk teminat makbuz veya mektubile Daimî Encümende hazır bulunmaları. (4268)

İktısad Vekâletinden:

1 — Halen F. O. B. Zonguldak 17 lira 25 kuruş olan bir ton Sömikok kömürü fiatları 15/6/939 dan itibaren Zonguldakta limanda veya istasyonda teslim (tahmil masrafı dahil) 15 lira olarak tespit edilmiştir.

2 — Ankara, İstanbul, İzmir ve çok miktarda sömikok istihlâk eden diğer şehirlerde mahalli fiatlar yukarıdaki F. O. B. fiat esasına göre ve zarurî masraflar ilâvesi suretile Belediyelerce tayin ve ilân olunacaktır.

« 2267 » (4197)

İzmir Belediyesinden:

İzmir Belediyesi Fen heyetinde su, yol, inşaat ve kanalizasyon işlerinde çalıştırılmak üzere 275 liraya kadar aylıklı, Mühendis mektebinden mezun iki mühendis alınacaktır. İzmir Belediyesi Başmühendisliğine müracaat edilir. (4259)

Erzurum Valiliğinden:

1 — Erzurumda yeniden yaptırılmakta olan Emrazı Zühreviye hastanesinin 23414 lira 60 kuruş keşif bedelli elektrik, kalörifer, sıhhî ve yangın tesisatı işleri kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — İhalesi 29/6/939 perşembe günü saat 15 te Hükûmet Konağındaki Daimî Encümen Odasında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1756 liradır.

4 — İstekliler eksiltmiye girebilmek için ihale gününden sekiz gün evvel Vilâyete müracaatle ehliyet vesikası alması mecburidir.

5 — Talibler bu işe aid şartname vesaireyi hergün Vilâyet Daimî Encümen İş kaleminde ve Nafıa Müdürlüğünde görebilirler.

6 — İstekliler kanunun 2 ve 3 üncü maddesinde yazılı vesikalarla birlikte teminat ve teklif mektublarını 32 nci madde veçhile ihale saatinden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümeni Reisliğine vermelerinin ve postada vuku bulacak gecikmelerin muteber sayılmıyacağı ilân olunur. (4250)

Maarif Vekilliğinden:

1 — Faust piyesinin birinci kısmı ile Jül Sezar piyesinin en iyi bir şekilde dilimize çevrilebilmeleri için bu iki eserin tercümesi işi 15/VI/939 tarihinden itibaren iki sene müddetle müsabakaya konmuştur.

2 — Yapılacak tercümeler Maarif Vekilliğince tetkik edildikten sonra Faust'u tercüme edenler arasında birinciliği kazanana 1000, ve Jül Sezar'ı tercüme edenler arasında birinciliği kazanana 500 lira mükâfat verilecektir.

3 — Bu eserler doğrudan doğruya yazılmış oldukları dilden dilimize çevrilecektir.

4 — Tercümelerin kolayca tetkik edilebilmelerini temin maksadile Vekâlete gönderilecek nüshanın makine ile yazılması ve türkçeye tercüme metninin orijinal metnin beher sahifesile karşılıklı tanzim edilmesi şarttır.

5 — Hazırlanacak tercümeler en geç müsabakanın hitam tarihi olan 15/VI/1941 tarihine kadar Maarif Vekâleti Ar Genel Direktörlüğüne teslim edilmiş olacaktır.

6 — Bu müsabakaya iştirak etmek istiyenlerin adlarile sarih adreslerini Maarif Vekâleti Ar Genel Direktörlüğüne yazı ile bildirmeleri ilân olunur. « 2160 » (4014)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	İlk teminat
Makarna	1500 kilo	23 kuruş	43 lira 12 kuruş
Şehriye	1000 »	23 »	
Soğan	6000 »	6 » 50 santim	29 » 25 »
Soda	3000 »	3 »	6 » 75 »
Kepek	2500 »	2 » 75 »	5 » 16 »
Gaz	800 »	14 » 50 »	8 » 70 »
Saman	2500 »	1 » 50 »	2 » 81 »
Arpa	4200 »	5 »	15 » 75 »
Yumurta	75000 aded	2 »	112 » 50 »
Nişasta	500 kilo	20 »	7 » 50 »
Pirincunu	1500 »	22 »	24 » 75 »
Un	1200 »	14 »	12 » 60 »
Patates	12000 »	7 » 50 »	67 » 50 »
Salça	800 »	25 »	15 »
Beyaz peynir	750 »	35 »	19 » 69 »

Gureba hastanesine 939 senesi için lüzumu olan yukarıda cins ve miktarları yazılı yiyecekler ayrı ayrı açık eksiltmiye konulmuştur. İhaleleri 30/6/939 tarihine musadif cuma günü İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü binasında toplanan Komisyonda yapılacaktır. Şartnameleri hergün Levazım kaleminde görülebilir. (4262)

ELİŞLERİ

Her ev kadını ve ev kızının yuvasını süslüyecek olan

Beyaz işler sayısı bugün çıktı

Rişelyö örtüler - Tülgrek ve keten karışık şömendötabl - Milâno Dantelinden ağır bir yatak takımı - Nefis bir Stor perde - Filtire ve ajur işli masa örtüsü - Filtire mendil köşeleri - Beyaz örtüler - Orijinal bir masa örtüsü Yatak takımları - Filtire işi çay örtüsü - Sarma işleri - Şömendötabl - Yaka ve saire...

Büyük bir örnek Paftasile, Orijinal bir kapak içinde

Yalnız 25 kuruş

Türkiye Yayımevi : Ankara Cad. No. 36 İSTANBUL

Kansızlık

ve BAŞLICA TEHLİKELERİ...

Vücudü besliyen yegâne unsur kandır. Kansız vücud gıdadan da mahrum ve harab olmağa mahkûmdur. Kanın vücude verdiği güzel pembelik canlılığın en doğru miyarı değil midir?

Vücud, hastalıklara kanla mukavemet eder. Her kansız vücud bütün hastalıklara müsaiddir. En hafif bir ârızaya tahammül edemiyerek harab olur, çöker. Kansızlığın tedavisi kanın müessir cevheri olan HEMOGLOBİNE ile kabildir.

Bu kıymetli cevher ise DESCHİENS şurubunda mebzulen vardır.

HEMOGLOBİNE kanın bütün noksanlarını tamir ettikten başka, gıdadan mahrum kalmış nesiclere ve uzuvlara hayat verir; onları canlandırır. Sıhhati ve ona merbut olan saadeti temin eder.

DESCHİENS şurubu kullanmakla alacağınız taze HEMOGLOBİNE kaybolan faaliyetinizin yerine gelmesini temin edecek, artık ne lâzımsızlık, ne yorgunluk, ne çarpıntı ve ne de müz'iç asabî halleri hissetmiyeceksiniz. Çünkü DESCHİENS şurubu sayesinde ârızalar esasından tedavi edilmiş olacaktır.

Basit bile olsa, en hafif bir kansızlık alâmetini, hiç ihmal etmeden DESCHİENS şurubu ile tedavi ediniz. Aldığınız neticeler yüz binlerce emsali arasında sizi de hayran bırakacaktır.

DESCHİENS şurubu her eczanede bulunur.

Dr. İhsan Sami
Öksürük Şurubu
Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâcdır.
Herkes kullanabilir.

SATILIK BÜYÜK ÇİFTLİK
Bakırköyüne bir saat mesafede sabık Papas köyü ve cedid Güneşli çiftliği satılıktır. Sahibleri Şehremininde Saray meydanı caddesi 49 numarada bakkal İsmail ve Numan biraderler.

Satılık ve kiralık ev
Kadıköy Mühürdar caddesinde 76 numaralı 3 salon, 11 oda, geniş bahçe, yangın tertibatile beraber müesseselere de elverişlidir. Müracaat: Kadıköy - Pazaryolu Vehabbey S. No. 8

Süs Fidanları
Emsali bulunmıyan kaplar içinde nadide fidanlar, kamelyalar, çamlar, palmiyeler, salon yeşillikleri, 100 çeşid güller, yeni kaktuslar ve saire. Ortaköy Ankara bahçesi Vasil saire. Ortaköyde Ankara bahçesi Vasil

Dahiliye Vekâletinden:

Bor kasabasının 180 hektarlık meskûn ve gayrimeskûn sahasının halihazır hartalarile bunu çevreliyen 60 hektarlık arazi ile 240 hektara varan sahanın 1/4000 mikyaslı münhanili takeometrelik hartasının alımı işi eksiltmiye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 4800 liradır.

Eksiltme 10 temmuz 939 pazartesi günü saat 15 te Bor Belediye dairesinde toplanacak Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır.

Muvakkat teminat 360 liradır.

Eksiltmiye iştirak edeceklerin vaktinde Belediyeler İmar Heyetinden iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektubuna koymaları lâzımdır.

Şartnameler « Bor » Belediyesinden ve Ankarada Belediyeler İmar Heyetinden parasız olarak alınabilir. Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Bor Belediye Riyasetine verilmesi yahud posta ile bu saate kadar gönderilmesi lâzımdır. « 2264 » (4193)

BEBEK BAHÇESİ

Bu sene İstanbulun en eğlenceli yeri olmuştur.

Hergün yüksek Macar artisti Bayan TERİ idaresinde meşhur **KAZASKİ CAZI** ve gene Macar yüksek artistlerinden Bay MEZEİ idaresinde sekiz ecnebi bayan artist tarafından geceyarısına kadar çok zengin programla muhtelif **VARYETE NUMARALARI** ve **EĞLENCELERİ** ve **DANS.**

Fiatlar her yerden ucuzdur

Günü neş'e ile geçirmek istiyenlere büyük fırsat.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — « 11.200 » aded büyük boy kurşun kalem lâstiği müteahhidi hesabına pazarlıkla satılacaktır.

II — Pazarlık 21/VI/939 çarşamba günü saat 10 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım, Satış Komisyonunda yapılacaktır.

III — Nümuneler hergün sözü geçen şubede görülebilir.

IV — Pazarlığa girecekler eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 15 teminat paralarile mezkûr Komisyona gelmeleri. (3992)

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira K.	% 7,5 teminat Lira K.	Eksiltme Şekli	Saati
30 m/m dört köşe perçin çivisi	260 Kg.	351,00	26,32	Açık Ek.	14
Perçin çivisine göre bakır pul	60 »	114,00	8,55	Kapalı Z.	14,30
31 m/m kızıl kontr plâk	1000 aded	1270,00	95,25	Açık Ek.	15
Vantilâtör	8 »	320,00	24,—	Açık Ek.	15,30

I — Şartname ve nümuneleri mucibince yukarıda cins ve miktarı yazılı « 4 » kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli, muvakkat teminatları, eksiltme şekli ve saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 28/VI/939 çarşamba günü Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabileceği gibi nümuneler de görülebilir.

V — Vantilâtör eksiltmesine girecekler fiatsız tekliflerini tetkik için bir hafta evvel Tütün Fabrikalar Şubesine vermeleri lâzımdır.

VI — İstekliler eksiltme için tayin olunan gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile mezkûr Komisyona gelmeleri. (4112)

Naklolunacak tuz miktarı Ton	Sevk mıntakaları	Ton başına nakliye ücreti Kuruş	M. bedeli Lira	Teminatı Lira
18,000	Karadeniz mıntakaları	350	63,000	4,725
12,000	Akdeniz »	300	36.000	2,700
10,000	Marmaradenizi	150	15,000	1,125
40,000			114,000	

I — 939 malî senesi zarfında Çamaltı ve Foça tuzlalarından Karadeniz, Akdeniz ve Marmaradenizi limanlarına cem'an 40,000 ton tuzun nakli işi 5/VI/939 tarihinde ihale edilmediğinden yeniden pazarlık suretile eksiltmiye konmuştur.

II — Her mıntıkaya naklolunacak miktar ve muhammen bedellerile teminatları yukarıda yazılıdır.

III — Pazarlık 30/VI/939 günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün Levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara Başmüdürlüklerinden 570 kuruş mukabilinde alınabilir.

V — Talibler gerek üç mıntıka için birden ve gerek 1 veya 2 mıntıka için teklifatta bulunabilirler. Bu takdirde verecekleri teminat akçesi teklif edecekleri mıntıkaya aid miktarlarda olmalıdır. Fiatlar haddi lâyık görüldüğü takdirde 3 mıntıka için birden yapılan teklif tercih edilir.

VI — İstekliler % 7,5 güvenme paralarile birlikte pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri. (4182)

KIYAMET KOPUYOR

YAZAN: MAURICE DEKOBRA — ÇEVIREN: HAMDİ VAROĞLU

— 25 —

Gaspar, bu ikinci ihtara dört elle yapıştı:

— İzin gününüz mü? diye sordu.

— Evet, bugün çalışmıyacağım.

— Aman, bundan istifade edelim, Jorjet.

— Nasıl istifade edeceğiz?

— Elele verir, gezmeğe gideriz.

Jorjet, düşünür gibi yaptı. Sonra, sordu:

— Madama ne cevab verirsiniz sonra?

Gaspar, güldü:

— Cevab vermek ona düşer asıl, suali soracak benim.

— Peki, nereye gideceğiz?

— Ne bileyim? Gidecek bir yer buluruz elbette; kıra gideriz.

Jorjet, kaşlarını hafifçe çattı; dudaklarını büktü; yüzüne büsbütün çapkın bir ifade vererek:

— Siz de tıpkı otelin kilercisi gibi söylüyorsunuz, dedi. O da bana âşık... Boyuna «kıra gidelim» der, durur... Ama... Yağma yok...

— Sebeb?

Jorjet sustu. Gaspar sualini tekrarladı:

— Söylesene Jorjet, niçin gitmiyorsun?

— Kıra gitmek çok tehlikeli bir iş de ondan!

— Ne gibi tehlikeli?

— Anlamıyor musunuz?

— Hayır... Yağmura filân mı tutuluruz?

— Yok canım! Ne münasebet!

— Kırın başka ne tehlikesi olabilir?

— Tehlikesi şu ki, ben çok uslu bir kızım. Şimdiye kadar hiçbir erkeğin eli elime değmedi...

Jorjet bu sözü söyledikten sonra hemen ilâve etti:

— İçinizden «amma da aptal kız!» diyorsunuz değil mi?

Gaspar, büyük bir ciddiyetle, başını salladı:

— Kat'iyyen!

— Sahi mi?

— Tabiî, gayet samimî söylüyorum, «aptal kız!» demek şöyle dursun, seni takdir bile ediyorum Jorjet.

Jorjet, hayretle Gaspar'ın yüzüne baktı:

— Otelde, bu sözü ilk defa sizden işitiyorum, Mösyö Gaspar, dedi. Hoş, sizden, başka türlü hareket de umulmaz. Kibarlığınız, halinizden belli.

Gaspar'ın sesinde, bir değişiklik, bir titreklik payda olmuştu.

— Sözlerine dikkat et Jorjet, dedi.

Kalbinde, o zamana kadar bilmediği, birtakım hislerin, temiz, pürüzsüz, çok zevkli hislerin uyandığını duyuyordu.

— Sözümün ciddiyetine inanmıyor musunuz, Mösyö Gaspar ?

— Benimle beraber gezmeğe gelmeği kabul ederseniz inanırım.

Gaspar'ın yüreğini dolduran hisler, genc kızın kalbinde de canlanmağa başlamıştı. Onun da, aşk denilen duyguya teşne ruhunda, o yabancı âleme atılmak için büyük bir istidad kıpırdanıyor, Gaspar'ın samimî sözleri, son derece kuvvetle onu kendine çekiyordu.

— Olur, dedi, fakat ancak bir gün gidebiliriz, başka zaman vaktim müsaid değil.

Gaspar'ın istediği de zaten bu idi. Genc kızın, başka bir gün vakti de olsa, o başka bir günün geleceği malûm değildi; hatta belki o gün, hiç gelmiyecekti.

Uğursuz haceri semavî, o tehdid dolu, ateşli gözile tepelerinden baktıkça, bugünü daha başka günlerin takib edebileceğine inanmak mümkün müydü? Hayat denilen hâdisenin sona ermesine, topu topu iki gün daha kalmıştı. Ondan sonra, Profesör Pleyson'un haber verdiği taş ve ateş yağmurunun ilk damlaları, belki de şu şimdi bulundukları balkona dökülecek, herşey, birdenbire bitecek, herşey yuvarlanacaktı. Yapılacak hiçbir işi, bir saat sonraya bile bırakmak caiz değildi. Ne olacaksa, kıyametten evvel olup bitmeliydi.

Gaspar, rasadhaneden ayrılırken, kalan üç günlük ömrünü, hayatın insanlara verebileceği bütün nimetlerden azamî istifade ederek geçirmek kararını vermişti. Enghien kumarhanesinde, ters başlayıp sonra düzelen talihi, ona avuç dolusu para kazandırdıktan sonra, işte karşısına, bir ikinci saadet fırsatı çıkardı. Eline geçen iplik ucunu, bir çorab söker gibi kolaylıkla sonuna kadar, bırakmadan, fasıla vermeden, çekmek lâzımdı.

— Âlâ, diye cevab verdi; nereye gidelim? Nereyi seversiniz?

Jorjet, gidecekleri yerin hayalile şimdiden mest, neş'eli bir tebessümle:

— Sen Jermen ormanına, dedi.

— Hay hay. Öğle yemeğini Puaside yeriz. Sen Lazar istasyonunda, saat 11 de buluşalım.

Jorjet'i bir düşünce almıştı. Birşey söylemek istediği, fakat çekindiği anlaşılıyordu. Gaspar, bu tereddüdü farketti Genc kızın, kararından vazgeçmesi ihtimalile yüreği ürpererek sordu:

— Ne düşünüyorsun Jorjet?

— Şey... Boştayım demiştiniz de...

— Evet?

— Sizi masrafa sokmuş olmıyayım...

Gaspar gülümsedi :

— Beni atlatmamanız için yüz bin frank vermeğe hazırım.

Jorjet bir kahkaha attı:

— Yüz bin frankınız olsaydı böyle söylemezdiniz! dedi.

Tam o esnada, gümüşî renkli bir güvercin, balkonun kenarına kondu. Gerdanını kırarak, âşıklara, yangözle baktıktan sonra gagasını havaya kaldırdı ve iki «hu» çekti. Sabahın bu erken saatinde, Gasparla Jorjet'in o hâleti ruhiyesinde, bu kuş sesinde tatlı, manidar, vaidler dolu bir ifade vardı.

Gaspar, Jorjet'in yüzüne baktı. Güzel kız, gözlerini yere indirdi.

Güvercin, konduğu yerden ayrılın. uzaklaştı.

Şehir, uyanmağa başlamıştı.

[Arkası var]

Barem müzakereleri

[Baştarafı 1 inci sahifede]
üzerinde pazartesi günkü toplantıda konuşmalar yapılmış ve maddelere geçilmesi kararı verilmişti. Bugün saatlerce süren müzakereler neticesinde lâyihanın ancak birinci maddesi kabul edildi. İkinci madde encümene gönderildi, üçüncü madde üzerindeki müzakerelere cuma günü devam edilmek kararile celseye nihayet verildi.

Celse, Refet Canıtezin başkanlığında toplanmıştı. Lâyihanın birinci maddesi maaşlı devlet memurlarının (hâkimler ve muallimler dahil, subaylar ve askerî memurlar haric) dereceleri ve her dereceye aid maaş asıllarile tutarlarını şu cetvelde göstermekteydi:

Derece	Maaş asılları	Tutarı
1	150	600
2	125	500
3	100	400
4	90	300
5	80	260
6	70	210
7	60	170
8	50	140
9	40	120
10	35	100
11	30	85
12	25	75
13	20	60
14	15	50
15	10	40

Tekaüd ve harcirah hesablarında ve muhtelif kanunların maaş asıllarına tallûk eden hükümlerinin tatbikında bu cetvelin ikinci sütununda yazılı miktarlar ve emsali hasılına aid hükümlerde de, üçüncü sütundaki rakamların esas olarak ele alınacağı maddede zikrolunuyordu.

Birinci maddenin müzakeresi

Birinci maddenin üzerinde birçok hatibler söz aldılar ve uzun uzadıya müzakereler yapıldı, bu arada memurlara maaşları üzerinden birçok vergiler kesilerek para verilmesi usulü yerine bu vergiler indirildikten sonra ellerine geçecek miktarın maaş olarak tespiti şeklinin daha faydalı olduğu ileri sürüldü. Muhtelif derecelerdeki maaş asıllarının tutarı hakkında da bazı teklifler yapıldı. Bu arada Abdurrahman Naci dördüncü derece maaşların tutarı 320 lira olmasını muvafık buldu. Refik İnce ve Ruşeni Barkın da, bu mevzu üzerinde müteaddid defalar söz alarak, mütalealarını söylediler. Maliye Vekili Fuad Ağralı söz aldı, ezcümle dedi ki:

Maliye Vekilinin sözleri

«— 929 da teadül kanunu yapıldığı zaman da şimdi bu kürsüden dermeyan edilmekte olan mülâhazalar hemen aynen tekrar edilmişti. Dendi ki: «Vergilerin kesilmesi birçok ameliyatı hesabiyeyi istilzam ediyor, memurun eline geçen parayı verelim», buna mukabil gene dendi ki: «Az zaman içinde unutulur ve memur maaşı hiç vergiye tâbi olmamış gibi bir manzara hasıl olur.» Bugün verilmekte olan maaşlar vaktile yapılan tevkifat tenzil edilerek tespit edilmiştir, dikkat ediyorum arkadaşlardan hiçbiri bu ciheti hatırlamadı. Bugün de net olarak kabul etsek, iki sene sonra gene bizler buradan vergisiz bir matrah vardır. «Şuraya vergi koyalım» diyeceğiz. Bu usul müteaddid memleketlerde tecrübe edilmiş ve tecrübe neticesi olarak kabul olunmuştur.

Maliye Vekili Fuad Ağralı, eğer bu sistem tatbik edilecekse yalnız muvazene, buhran vergilerine hasredilmemesi ve diğer tevkifata ve meselâ gümrük resimlerine de tatbiki lâzım geleceğini kaydederek bunun mahzurlarını tadad etti.

Ruşeni Barkın, Türkiyedeki maaş verme sisteminin, diğer devletlerde mevcud olup olmadığını sordu ve bütçesi mütevazin devletler maaşları bu şekilde verirler ve verdiklerinden bir kısmını da geri alırlar mı? dedi. Maliye Vekili ezcümle şu cevabı verdi:

— Herhangi bir devlet maaş üzerine vergi koymuşsa tatbik ettiği usul budur. Maaşını verir ve meselâ tekaüd aidatını keser, yoksa tevkifatı tenzilden sonra geri kalanı maaş olarak vermez. İktısadî buhran ve muvazene vergileri devlet tarafından o vakitki cihanşümul kriz dolayısile ihdas edilmişti, hiçbir vakit ebediyen yaşatmak fikrile konmamıştır. Hatta hükûmet de bunu müteaddid defalar her vesile ile arzetmistir.

Refik İncenin mütaleaları

Refik İnce tekrar söz aldı. Esaslı bir mesele üzerinde maliyeci arkadaşlarla fikir münakaşasında bulunmak mazhariyeti karşısında olduğunu kaydederek dedi ki:

— Sayın Vekilin izahatı şunu gösteriyor, elde maaş denilen nesne bulundukça bugün herhangi bir hâdisenin tahtı tesirinde onlara dokunulmak ihtimali vardır. Fakat kaidei esasiye olarak kabul edilmelidir ki zaruret hasıl olunca üzerine can ve mal vergisi konmıyacak hiçbir mevzu yoktur, temenni edelim ki, Allah bize böyle bir sıkışık vaziyeti göstermesin.

Zaruretlerin ilcasile buhran zamanında bu vergilerin ihdası sırasında bütçemizin yekûnu 165 veya 180 milyondu. Bugün 261 milyon liradır. 84 milyonluk bir varidat fazlası içerisindeyiz. Bu tezayüdü iftiharla kaydederken daha çok iş görmekle mükellef olduğumuzu bilmekteyiz. Bu sebeble değil midir ki, muvazene vergisinin beşte birini daha indirmeği vadettiğimiz halde bu sene bu vaidi yerine getirmedik. İki milyonu feda ederek, bir vergi tarhedilirken mükellefin takatile mütenasib olması ilk düşünülecek şeydir. Bugün kırk lira maaş verdiğimiz memurden kesilen vergiyi düşününce, artık bunun üstüne hiçbir verginin zammedilemiyeceğini anlarız. Zira bundan sonrasına maaş vermek demezler, hava ile yaşatmak derler, bence vergilerin hakikî manası şudur. 929 baremi yapılırken biz ölçüden fazla para vermişizdir. İşin doğrusunu açıkça bugün söyliyelim. Bu vergiler o zaman fazla verilen paraların tahsili mahiyetindedir.

Refik İnce mütalealarına devam etti ve realist bir zihniyetle hareket etmek lüzumunda ısrar etti.

İsmet Eker (Çorum) — Refik İnce ve Ruşeni Barkın arkadaşlarımızın güzelce izah ettikleri fikirlere ben maalesef iştirak edemiyorum. Ruşeni arkadaşımız memurun aldığı ücretin bir gelir değil, maişet vasıtası olduğu fikrindedir. Gelir sermayenin veya sâyin neticesidir, mukabilidir. Şu halde vergiler devlet masarifatına iştirak hakkı olduğuna göre memur gelirinin de vergiye tâbi olması bu ana prensip iktızasındandır. Arkadaşların fikirleri ihtiva ettiği hakikatler itibarile ayrı birer tetkik mevzuları olabilirse de benim kanaatimce hazırlanmış ve müzakeresi zarurî olan elimizdeki maddenin serian tadilini istilzam edecek mahiyette değildir.

Mümtaz Ökmen (Ankara) — Hâdiseler üzerinde mütallarından daima müspet neticeler beklediğimiz Refik İnce ile ayni mütaleada olan arkadşların bu kadar ısrarla ileri sürdükleri noktai nazarları bence ne amelî, ne de müspet bir kıymeti ihtiva etmiyor, dedi.

Mümtaz Ökmen vergilerin tenzilinden sonra kalan yekûnu maaş olarak göstermekle esasen vakıanın haricinde birşey yapılmıyacağını kaydetti, esasen bu mütaleaların vergi kanunlarile alâkalı olduğunu, halbuki müzakere mevzuunun barem olduğunu hatırlattı ve sözlerine devamla:

— Ne malûmdur ki yarın yeni mükellefiyetler tahmil etmiyeceğiz? Yahud bu yükleri fazla görüp vergilerinden tahfifler yapmıyacağız. Dünya hâdiselerinin seyrine göre her mükellef gibi memurdan da mensub olduğu heyeti içtimaiye daha ağır fedakârlıklar bekliyebilir, dedi ve bütçe encümeninin teklif ettiği formülü ameli buldu.

Kemal Ünal da söz aldı. Müzakerelerden sonra Refik İncenin kırtasî muameleyi kaldırarak sabit maaşların tesbiti için maddenin muhtelif encümende müzakeresine dair takriri reye kondu, takrir kabul edilmedi, madde tekrar okundu ve encümenin teklif ettiği şekilde kabul olundu, bundan sonra ikinci maddenin müzakeresine geçildi. Madde şu şekilde idi:

Umumî muvazeneye dahil dairelerin birinci madde mevzuuna giren teşkilât kadroları bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir.

Kaymakamların vaziyeti

Bu madde üzerinde de çok uzun müzakereler ve münakaşalar yapıldı. Bu arada kaymakam maaşları üzerinde konuşuldu, Dahiliye Vekili Faik Öztrak söz alarak dedi ki:

— Arkadaşlar, yeni gelmiş bir Dahiliye Vekili için, Dahiliye kadrosuna dahil memurlardan bir kısmının bilhassa kaymakamların maaşlarında bir tenzil vukuuna şahid olmak pek acı bir iştir. Arkadaşlar nekadar müteessirse Dahiliye Vekili sıfatile ben de çok müteessirim, biz de çok isteriz ki memurlarımız daha müreffeh vaziyette olsunlar, hiç olmazsa bugünkü hallerinden birşey kaybetmesinler. Fakat baremin bir esas olarak kabul ettiği bir nokta maalesef istenilmiyen bir kararın alınmasını mecburî kılıyor. Diğer yüksek tahsil görmüş arkadaşlar gibi kaymakamların evvelâ maiyet memuru olarak 30 lira maaşla işe başlamaları ve mütekiben 35 ile kaymakamlığa gelmeleri lâzım gelmektedir ki, bu vaziyet kanundaki esasa uymak ıstırarından doğmuştur. Tatbili müteakıb Dahiliye Vekâletinin taşra teşkilât kanununu muhterem heyete takdim etmek niyetindeyiz, o zaman bu arkadaşlara idarelerinden mes'ul oldukları kazada temsil ettiği yüksek şerefleri ve vazifeleri ve mes'uliyetlerile mütenasib bir maaş teklif edeceğiz, aradaki farkı, muhik göstermek için de lâzım gelen tedbirleri alacağız, refakatimde bulunan arkadaşları benden evvel müdafaa etmek lûtfunu gösterdiklerinden dolayı buradaki arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Refik İnce, encümen namına verilen izahattan anlaşılanları kaydettikten sonra meselede prensip noktasını halletmek lüzumunu ileri sürdü. Ziya Geyher Sıhhiye Vekilinden bazı sualler sordu.

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekili Hulûsi Alataş da söz alarak izahat verdi: Küçük sıhhat memurlarının, hastabakıcı hemşirelerin maaş ve kadro vaziyetlerini anlattı ve şimdiye kadar tekâmül safhasında olan hıfzıssıhha müessesesinde ücretle çalışanların memurluğa geçirilmeleri için bu kanunun mevzuatı dahilinde tedbirler alınacağını beyan etti, bu müzakereler sırasında bütçe encümeni ikinci reisi Faik Baysal birçok defa kürsüye gelerek cevablar verdi ve izahatta bulundu.

Madde encümene iade ediliyor

Receb Peker (Kütahya) da söz alarak biraz evvel kabul edilen yedinci maddedeki esaslarla henüz görüşülmekte olan ikinci maddeye bağlı cetveller arasında tatbik bakımından tearuz olduğunu beyan etti, ezcümle dedi ki:

— Nahiye müdürleri için 30, 25 ve 20 lira maaşlı üç sınıf derpiş edilmiştir. Siyasal Bilgiler Okulu, nahiye müdürlükleri için en esaslı mahrecdir. Henüz müzakere etmediğimiz üçüncü maddenin hükmü gözönüne alınırsa bu mektebden çıkanlar için şöyle bir vaziyet hasıl oluyor:

«— Genc mezun, vali, maiyet memuru veya nahiye müdürü olacak ve kanuna göre 30 lira aylıkla işe başlayacaktır. Üçüncü maddenin bu hükmüne göre ecnebi dil bilenler tespit edilen dereceden bir fazlasına alınabileceklerdir. Bu hükmü filen tatbik için mevzuu bahs kadroya göre bir makam mevcud değildir. Çünkü Nahiye Müdürlüğü maaşı azamî 30 lira üzerindendir. Gene bu vaziyete göre bu genc vatandaşın nahiye müdürlüğünde staj görerek kaymakamlığa geçmesi için yol filen kapalıdır, ve dil bilmesi bu tekâmülüne âdeta engel olmaktadır.»

Galib Tekel de söz alarak Receb Pekerin noktai nazarını teyid eden mütalealarda bulundu. Ve Bütçe encümeni namına Faik Baysal bu mülâhazalara karşı izahat verdi, Receb Peker bu izahatın kendisini tatmin etmediğini söyledi ve gelecek teşkilât kanunlarının elde müzakere edilen bir kanunun aklı selim haricinde yanlışlıklarla çıkarılması için esbabı mucibe teşkil etmiyeceğini beyan etti.

Başka söz alan olmadığından, madde reye konmadan evvel takrirlerin okunmasına geçildi, Receb Peker'in, ecnebi dil bilen yeni yetişmiş yurddaşların idare makamlarına geçmesine mâni olacak zararlı noktaların düzeltilmesi için, maddenin encümene iadesi, yolundaki takriri kabul olundu ve bu madde bir daha gözden geçirilmek üzere encümene verildi.

Ecnebi memlekette tahsil edenler meselesi

Bundan sonra üçüncü maddenin müzakeresine başlandı, ilk olarak müstakil grup azasından Fuad Sirmen söz aldı, bu maddenin devlet hizmetine intisab edeceklerin tahsil derecelerine büyük bir kıymet atfettiğini, yalnız bazı noktaların unutulduğunu ve meselâ muayyen bir mesleğe intisabla staj yapanların ihtisas için gecirecekleri müddete kıymet verilmediğini ve ayni yüksek tahsili bir de yabancı memleketlerde ikmal edenleri, koruyacak kayıd konulmadığını, izah etti ve misal olarak dedi ki:

«— Tahsilini bitiren iki genc'den, biri doğrudan doğruya memuriyete intisab ederse bilfarz 35 lira alacak, halbuki mesleğinde ihtisas yaptıktan sonra ayni mesleğe giren gene 35 lira alacaktır. Bu vaziyet daha fazla tahsillilerin diğerine nazaran geri kalmasını intac edecektir.»

Fuad Sirmen bu noksanları önlemek maksadile müstakil grup tarafından hazırlanan takriri riyaset makamına verdi.

Yahya Sezai (Eskişehir) maddedeki lisan kaydına temasla dil bilenlerin bir derece yüksek memuriyete alınmasını fazla bir imtiyaz mahiyetinde buldu ve meselâ dil bilen bir ortamekteb mezununun, lise mezununun alınacağı dereceye gireceğini ve gene lise mezununun da dil öğrenmiş yüksek mekteb mezunu gibi memuriyete alınacağını kayıdla maddenin bu bendini (lisan bilenlerin tahsil derecelerine göre alınacak memuriyetlere tercihan kabullerinin) kâfi olduğu mütalea sında bulundu.

Muallimlerin maduriyeti

Rıdvan Nafiz, maddenin bazı bendlerini okuyarak esas itibarile meslek adamı olan Muallim mektebi mezunlarile lise mezunu arasında bir fark olması icab ettiğini ileri sürdü, mütaleasına devamla dedi ki:

«— Muallimi tanısınız, memleketi dolaşırken en ücra köşelerinde onlar karşımıza bir ışık gibi çıkarlar. Bu gencler inkılâbın sessiz ve meçhul kahramanlarıdır. Muallimlerle, Muallim mekteblerine muadil tahsil veren diğer memurlar arasında muallimler aleyhine olan bariz fark bu maarif unsurlarının başka mesleklere akmasına sebeb olmuştur. Yalnız beş sene içinde beş binden fazla muallimin, başka mesleklere geçmek veya yüksek tahsil için mesleklerinden ayrıldığını söylersem maarif hayatının bu afetten ne derece müteessir olduğu anlaşılır.»

Rıdvan Nafiz ortamekteb ve lise muallimlerinin de ayni vaziyette olduğunu, muallimlik mesleğinin cazib bir hale gelmesi, yüksek meclisçe de hassasiyetle daima istenen bir mevzu olduğunu kaydederek Bütçe encümeninin lâyihayı hazırlarken alâkalı encümenle görüşmemesi neticesinde bu eksikliklerin vaki olduğunu söyledi. Ve bu noksanın ikmaline matuf bir takriri riyasete verdi. Müzakereye bir müddet daha devam edildi, vakit çok geciktiğinden cuma günü toplanmak üzere celseye nihayet verildi.

Moskova müzakerelerine başlanıyor

[Baştarafı 1 inci sahifede]
büyük elçisile uzun bir mülâkatta bulunmuştur. Mülâkat, Sovyet hükûmetine tevdi edilecek yeni Fransız - İngiliz formülü etrafında cereyan etmiştir.

M. Strang, yarın sabah Sovyet ricalile temaslara başlıyacaktır.

Sovyet Başvekili ve Hariciye Nazırı Molotof yarın M. Strang'la İngiliz elçisini kabul edecektir.

Fransız gazetelerinin tefsirleri

Paris 14 (a.a.) — Strang'ın Moskova seyahati hakkında Le Journal gazetesi yazıyor:

«Müzakerenin Moskovaya intikali asla Londra ve Paris diplomatik faaliyetinin yavaşlaması demek değildir. Bonnet, Suriç'le teması muhafaza etmekte ve Eriç Phlips'in avdeti de bilhassa Çemberlayn ve Halifaks'ın yaptıkları beyanatların ferdasında cereyan etmesi itibarile mühim görüşmelere fırsat vermektedir.»

La Justice gazetesinde Lazurich yazıyor:

«Fransa hükûmeti Çemberlayn'den Molotof'un haklı isteklerini nazarı itibara almasını istemiştir. Sovyetlere de şunu tekrar ederiz ki, Hitlerizmin Avrupaya hâkim olmasına imkân vermek istemiyorlarsa, üç taraflı anlaşmayı imza etmeleri ve barış cephesini teşkil eden milletlerle halisane bir surette teşriki mesai eylemeleri icab eder.»

Aube gazetesinden:

«Moskova ile müzakerelerin akim kalması harb demektir. Muvaffakiyet ise, belki barıştır. Fakat her halde teminat altına alınmış zaferdir. İşte bize hattı hareketimizi bu aşikâr hakikatler dikte etmektedir.»

Brossolette, Populaire gazetesinde, İngilterenin müzakerleri neticelendirmek hakkındaki mahsus arzusunu kaydederek İngilterenin bu meseledeki endişelerinde de ayni namuskârlık delilini görmektedir.

Gazete diyor ki:

«Müzakere öyle bir noktaya gelmiştir ki, Sovyet hükûmeti bu hayatî müzakerelerin muvaffakiyetle neticelenmesine imkân vermek suretile umumî minnettarlığı kazanacaktır. Böyle bir fırsatı kaçırmaması hakkındaki temenninin derecesi, kendisine karşı olan sempatinin büyüklüğile mütenasibdir.»

Askerî heyetimizin Londradaki tetkikleri

Londra 14 (Hususî) — Bir müddettenberi Londrada bulunan Türk ve Leh askerî heyetleri bugün İngiliz askerî fabrikalarını ziyaret etmişlerdir. Türkiye ile Lehistana verilecek harb malzemesi hakkında temaslara devam edilmektedir.

İdamı istenen bir katilin kararı verilemedi

Karısı Zehrayı, kaynatası Hasan çavuşu öldüren ve ustası Mehmedi öldürmeğe tam teşebbüs eden ahçı çırağı Emin hakkındaki karar, dün akşam da bildirilememiştir. Müddeiumumilik idam cezası istediği bu davada, İstanbul Ağırceza mahkemesi, yeniden tahkikatı genişletmeğe lüzum görmüştür. Tahkikat zaptını imzalıyan birkaç polis memurile ahçı Mehmed, mahkemeye çağırılacaklar ve kendilerinden bazı cihetler daha sorulacaktır.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Beşiktaş Askerlik şubesinden:

Karadeniz Boğazı inşaat ambar memurluğuna emekli bir yüzbaşı tayin edilecektir. Talib olanların şubeye müracaati ilân olunur.

***

Beşiktaş Askerlik şubesinden:

Malûl ve yetim ikramiyesi alan malûllerle şehid aileleri resmi sened ve nüfus cüzdanlarile varsa askeri vesikalarile 15 haziran 939 tarihinden haziran nihayetine kadar hergün öğleden evvel şubeye müracaatleri ilân olunur.

YENİ ESERLER

ŞARLOK HOLMES
Kanlı muamma

Şarlok Holmes'in dilimize çevrilen en harikulâde maceralarından biridir. Münir Süleyman Çapan tarafından Konan Dovil'den naklen alınmıştır. İnkılâb kitabevi neşriyatıdır. Fiatı 25 kuruştur.

HAYDUDLAR ARASINDA BİR BANKER

Edgar Vallace'ın heyecan ve macera romanıdır. İnkılâb kitabevi neşriyatıdır. Fiatı 25 kuruştur.

Zayi — Beyoğlu orta okulundan 938 senesinde aldığım şehadetnamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Mehmed Hasan Yurdseven

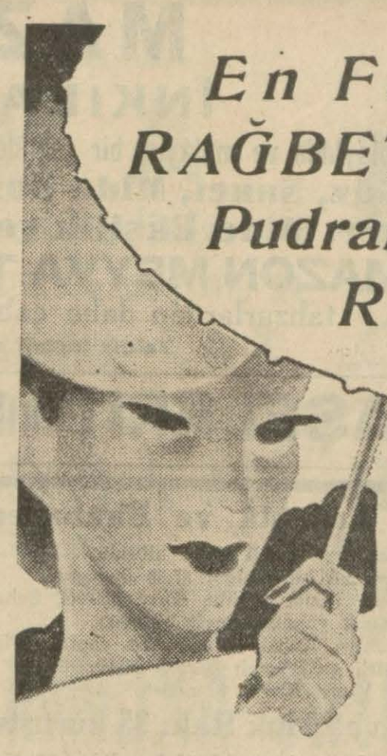

En Fazla RAĞBET Bulan Pudranın Yeni Renkleri

MEŞHUR BİR GÜZELLİK MÜTEHASSISI Bu kıymetli tavsiyelerde bulunuyor:

— Şapka ve Roplarda olduğu gibi — Pudra renklerinin modası da daima değişir. Bunun için Tokalon müessesesinin güzellik mütehassısı, yeni ve cazib renkleri hemen bayanların enzarı istifadesine arzeyler.

* **Peche** — İlkbahar tuvaletlerile ahenktar olan ve bilhassa sarışınlarla saçları kestane renginde olanlara yakışan «Şeftali yumuşaklığı» tesirini yapan pudradır.

* **Ocre** — Esmer tenler için gayet sevimli ve «Mat» bir tesir yapan ve bugün Pariste pek fazla rağbet bulan pudradır.

* **Rachel Doré** — Zayif tiplere hafif ve mahrem bir parlaklık veren ve bilhassa suare tuvaletlerile ahenktar bir pudradır.

* **Rose Ocre** — Sıcak tenli esmerler için son moda pudradır.

* Bütün bu renklerle sair bir çok renkler «Krema köpüklü» meşhur **TOKALON PUDRASININ** bütün serisini teşkil ederler.

Bütün bu renkler, tene güzel ve nazik bir «Finimat» vermek için hassaten tetebbü edilmiştir.

Pudranızı nasıl intihab etmeli ?

Bu meşhur mütehassıs diyor ki: Adi pudralar, cildin tabiî yağlarını massederek kurutur ve sertleştirir. Ve buruşuklukların serian husulünü teshil eder. Bu halin önüne geçmek için pudranızda «Krema köpüğü» bulunmalıdır. Bu kıymetli cevher hususî bir usul dairesinde **Tokalon** pudrasında mevcuttur. Bu pudra ise cildinizi kurutmaz ve sertleştirmez. Bilâkis kadife gibi yumuşatır ve tatlılaştırır.

Cazib Renklerin Bütün Serisini Tecrübe Ediniz

Birçok kadınlar, maalesef tenlerine uygun olan pudrayı kullanmıyorlar. Bunun için yüzlerine makyaj olmuş ve sert bir manzara veriyor. Teninize uygun pudrayı bulmanın yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafına bir renk ve diğer tarafına başka renk bir pudra tecrübe ediniz.

SİZE. HEPSİNİ PARASIZ GÖNDERECEĞİZ.

Adresimize yazınız, size parasız muhtelif renklerde 6 aded nümunelik yeni **TOKALON** pudrası göndereceğiz. Ve bu tecrübeyi kolaylıkla yapınız.

Adres : İstanbul 622 Posta K. (24 No. Tokalon Pudrası Servisi).

Betonarme Köprü İnşaatı
Nafıa Vekâletinden:

1 — Amasya Vilâyeti dahilinde Amasya - Samsun yolu üzerindeki ahşab Yeşil ırmak köprüsünün betonarme olarak yeniden inşaatı «38,500» lira keşif bedeli üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme, 22/6/939 tarihine musadif perşembe günü öğleden evvel saat «11» de Nafıa Vekâletinde Şose ve Köprüler Reisliği odasında yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak «193» kuruş mukabilinde adı geçen Reislikten alınabilir.

4 — İsteklilerin, eksiltme tarihinden en az sekiz gün evvel yazı ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu gibi inşaatı yapabileceklerine dair ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

5 — Eksiltmiye gireceklerin dördüncü maddede bahsedilen vesika ile 939 senesine aid Ticaret Odası vesikasını ve «2888» liralık muvakkat teminatlarını havi olarak 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları kapalı zarflarını ikinci madede yazılı vakitten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri muktezidir. «2097» (3892)

Deutsche Lufthansa

Junkers Ju 52 tipinden 3 motorlu büyük tayyare ile

Pazar günleri müstesna olmak üzere seyrüsefer tarifesi:

İstanbuldan hareket		7,55
Sofyaya muvasalat		10,45
Belgrada	„	11,40
Budapeşteye	„	13,35
Viyanaya	„	14,45
Berline	„	17,10

Gidiş - Dönüş bilet ücreti ayni zamanda tediye edilecek olursa, dönüş bileti ücretinden

Yüzde 20 tenzilât yapılır.

Bu hava hattının, Amsterdam, Atina, Brüksel, Bükreş, Kopenhag, Londra, Milâno, Malmö, Paris, Roma, Venedik, Zürih gibi büyük Avrupa şehirleri ile de irtibatı olup ayni günde bu şehirlere varılır.

İzahat ve malûmat almak üzere ve kayıd muamelesi için, tayyare bileti umumî satış acentası

"Hans Walter Feustel„

İstanbul - Galata Rıhtım caddesi No. 45 adresine müracaat olunmalıdır. (Telefon: 41178, Telgraf: Hansaflug)

Dahiliye Vekâletinden:

Kızılhisar kasabasının 150 hektar vüsutundaki meskûn ve gayrimeskûn sahanın halihazır hartalarının alımı eksiltmiye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 3000 liradır. Eksiltme 23/6/939 cuma günü saat 15 te Kızılhisar Belediye dairesinde toplanacak Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır. Muvakkat teminat 225 liradır.

Şartnameleri parasız olarak Ankarada Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden ve Kızılhisar Belediye Reisliğinden alınabilir.

Eksiltmiye iştirak etmek istiyenler Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden vaktinde iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektublarına koymaları lâzımdır. Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Kızılhisar Belediye Reisliğine vermesini veya posta ile bu saate kadar göndermiş olmaları lâzımdır. «2116» (3938)

MAZON MEYVA TUZU

İNKIBAZI defeder, MİDE ve BARSAKLARI

kolaylıkla ve mülâyim bir şekilde boşaltarak rahatlık ve ferahlık verir. **Hazımsızlık, Şişkinlik, Bulantı, Gaz, Sancı, Mide Bozukluğu, Barsak Ataleti, inkıbaz, Sarılık, Safra, Karaciğer, Mide Ekşilik ve Yanmalarında** ve bütün mide ve barsak bozukluklarında kullanınız.

MAZON MEYVA TUZU son derece teksif edilmiş bir tuz olup yerini tutamıyan mümasil müstahzarlardan daha çabuk, daha kolay ve daha kat'î bir tesir icra eder. Horoz markasına dikkat.

Yalnız toptan satış yeri: Mazon ve Botton Ecza deposu, Yeni postane arkası No. 31 İstanbul

KESKİN KAŞELERİ; Kırıklık, Nezle, Grip, Romatizma, baş ve diş ağrılarına birebirdir. İstanbul Bahçekapı **SALİH NECATİ**

Yeni VALDE Lokanta ve Birahanesi

Sirkeci Ankara caddesi Musul Palas altında

Öğle ve Akşam üç yemekli bir tabldot 37,50 kuruştur.

1 inciler: Pideli yoğurtlu kebab, Döner kebabı, Kuzu güveci, Şehriyeli beyendili kebab, Tavuk yahnisi, Beyin salatası.

2 nciler: Etli türlü, Ayşe, Bezelya, Kabak dolması, Ze. yaprak dolması, Kabak tavası, Peynirli ve kıymalı Börek, Pilâv.

3 üncüler: Revani, Vişne tatlı, Vişne, Kayısı komposto.

Yemekte şişe Birası ve 29 luk Rakı 35 kuruştur.

Akşamları bol ve nefis mezelerle yirmi dokuzluk rakılar 60 Kr.

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Münakasaya konulan erzakın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Pey akçesi	Eksiltme Ta.	Saat	Eksiltmenin şekli
Ekmek	65,000 K.	9,50	463,15	19/6/939	11	Kapalı
Toz şeker	12,500 K.	26,50	248,50	19/6/939	14,30	Açık
Pirinç	7500 K.	27.25	153,30	19/6/939	14,45	Açık
Silivri yoğurdu	9000 K.	16,00	108,00	19/6/939	15,00	Açık
Zeytin	3500 K.	26,00				
Zeytin yağ	4500 K.	52,00	327,75	19/6/939	15,30	Açık
Sabun	3500 K.	32,00				
Kaşar peyniri	1500 K.	72,00				
Beyaz peynir	4800 K.	35.00	207,00	19/6/939	16	Açık
Süt	15000 K.	10,00				
Kâse yoğurt	1500 A.	5,00	118,15	19/6/939	16,45	Açık
Sade yağ	8500 K.	100,00	637,50	20/6/939	11,00	Kapalı
Yumurta	70,000 A.	1,60				
Soğan	11,000 K.	7,25	203,65	21/6/939	11,00	Açık
Patates	11,000 K.	7.25				
Kuru fasulye	5000 K.	15,25				
Kuru barbunye	1200 K.	12,00				
Nohud	1500 K.	17,00	97,80	21/6/939	11,15	Açık
Siyah mercimek	600 K.	15,00				
Kırmızı mercimek	500 K.	10,50				
Un	7500 K.	15,50				
Makarna	1200 K.	25,00				
İrmik	650 K.	16,50	131,55	21/6/939	11,30	Açık
Şehriye	400 K.	25,00				
Pirinçunu	350 K.	24,00				

1 — Mektebin 939 malî senesi zarfındaki yiyecek ihtiyacları eksiltmiye konulmuştur.

2 — Bu ihtiyacların cins ve miktarlarile muhammen bedelleri ve ilk teminatları eksiltmenin tarih ve şekilleri hizalarında gösterilmiştir.

3 — Kapalı zarf usulile yapılacak eksiltmeler için isteklilerin teklif mektublarını 2490 sayılı kanunun emrettiği diğer vesikalarla beraber muayyen saatten bir saat evvel makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri muktazidir.

4 — İstekliler 939 malî senesine aid Ticaret Odası vesikalarını göstereceklerdir.

5 — Şartnameleri görmek istiyenlerin hergün ve eksiltmiye gireceklerin muayyen gün ve saatte Gümüşsuyunda mekteb binası dahilindeki Komisyona müracaatleri ilân olunur. (3870)

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Münakasaya konulan erzakın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Pey akçesi	Eksiltme Ta.	Saat	Eksiltmenin şekli
İzmir, Adana bakla	1500 K.	15,00				
Yerli bakla	1500 K.	4,00				
Sakız kabağı	6500 K.	6,50				
Dolmalık domates sırık	3000 K.	6,50				
Domates kır	2600 K.	5,00				
Taze bamya	600 K.	14,00				
Patlıcan	55000 A.	3,00				
Enginar	7500 A.	6,00				
Taze barbunya fasulye	1900 K.	9,25				
Çalı fasulye	1700 K.	11,00				
Ayşekadın fasulye	4000 K.	12,00				
Semizotu	1500 K.	3,75	483,80	21/6/939	15.00	Açık
Ispanak	8000 K.	5,00				
Kök kereviz	1500 K.	8,00				
Pırasa	9500 K.	4.00				
Lahna	5000 K.	3,75				
Salça	550 K.	15,00				
Maydanoz	13000 D.	1,00				
Taze soğan	2000 D.	1,00				
Dereotu	5500 D.	1,00				
Tuz	2000 K.	4,50				
Karnabahar	1000 A.	12.00				
Limon	30000 A.	2,50				

1 — Mektebin 939 malî senesi zarfındaki yaş sebze ihtiyacları bir şartname ile acık eksiltmiye konulmuştur.

2 — Bu ihtiyacların cins ve miktarlarile muhammen bedelleri ve ilk teminatları. eksiltmenin tarih ve şekilleri hizalarında gösterilmiştir.

3 — İstekliler 939 malî senesine aid Ticaret Odası vesikalarını göstereceklerdir.

4 — Şartnameleri görmek istiyenlerin hergün ve eksiltmiye gireceklerin de muayyen gün ve saatte Gümüşsuyunda mekteb binası dahilindeki Komisyona müracaatleri ilân olunur. (3868)

Dahiliye Vekâletinden:

Amasya kasabasının 190 hektarlık meskûn ve gayrimeskûn sahasının halihazır hartalarile bunu çevreliyen 100 hektarlık arazile 290 hektara varan sahanın 1/4000 mikyaslı münhanili takeometrelik hartasının alımı işi eksiltmiye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 7000 liradır.

Eksiltme 30 haziran 939 cuma günü saat 15 te Amasya Belediye dairesinde toplanacak Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır.

Muvakkat teminat 525 liradır. Eksiltmiye iştirak edeceklerin vaktinde Belediyeler İmar Heyetinden iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektublarına koymaları lâzımdır.

Şartnameler «Amasya» Belediyesinden ve Ankarada Belediyeler İmar Heyetinden parasız olarak alınabilir.

Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Amasya Belediye Riyasetine verilmesi veyahud posta ile bu saate kadar gönderilmesi lâzımdır.

«2263» (4195)

Kütahya Garnizonu Satınalma Komisyonundan:

A — Kütahyada tayyare birlikleri için mayıs 940 sonuna kadar aşağıda tahminî miktar ve tutarları yazılı ekmek ve sığır eti eksiltmiye konulmuştur.

B — Eksiltme 29 haziran 939 perşembe günü Kütahyada Merkez Komutanlığındaki Komisyonumuzda yapılacaktır.

C — Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır.

D — Ekmeğin muvakkat teminatı 1282 lira 50 kuruş, sığır etinin 937 lira 50 kuruştur.

E — Şartnameleri görmek istiyenler hergün Komisyona müracaat edebilirler.

F — Eksiltmiye iştirak edecek olanlar kanunun icab ettirdiği vesaik mevcud olmak şartile teklif mektublarını 29 haziran 939 perşembe günü (Ekmek için saat 10, et için saat 14) e kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. (4106)

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedel Lira K.	Eksiltme Gün	Saat
Birinci nevi undan ekmek	180,000	17100 00	29/6/939 Perşembe	11
Sığır eti	50,000	12500 00	» »	15

Devlet Demiryolları İşletme U. Müdürlüğünden:

Devlet Demiryolları Haydarpaşa liman ve arazisi üzerinde kâin mebaniden 4 No.lı ambardan müfrez bir oda 2650 kuruş aylık muhammen bedelle ve liman arazisi üzerinde 1/11 No.lı baraka 1100 kuruş aylık muhammen bedelle pazarlıkla ve birer sene müddetle kiraya verileceklerdir.

Pazarlık. 26/6/939 tarihinde saat on beşte Haydarpaşa İşletme Müdürlüğünde yapılacaktır. Taliblerin muhammen bedellerin % 7,5 nispetindeki muvakkat teminat akçesi ve gereken kanunî vesaikle birlikte mezkûr gün ve saatte müracaatleri. (4251)

Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğünden:

1 — Devlet Demiryolları istasyon sınıfında istihdam edilmek üzere müsabaka ile hareket memuru namzedi alınacaktır.

A — Türk olmak,

B — Müsabakaya iştirak edebilmek için orta tahsili bitirmiş olmak;

C — Yaşı 18 den aşağı ve 30 dan «dahil» yukarı olmamak,

D — Asgarî bir sene için askerlikten muaf olmak,

E — İdaremiz hekimleri tarafından yapılacak sıhhî muayenelerinde faal servisde çalışmağa mani bir arıza ve hastalığı olmamak,

2 — Müsabakada kazananlar 61 lira ile tayin edileceklerdir. Ecnebi lisanlarından birine vakıf olanlar 67 lira ücretle alınacaklardır.

3 — Askerliğini bitirmiş lise mezunları imtihansız olarak ayni şartlar dahilinde alınacaktır. Bu gibilerin dilekçelerini doğrudan doğruya Umumî Müdürlüğe göndermeleri lâzımdır.

4 — Müsabaka imtihanı 15 temmuz 939 cumartesi günü saat 14 de Haydarpaşa, Sirkeci, Ankara, Balıkesir, Kayseri, Malatya, Adana, Afyon, İzmir ve Erzurum İşletme Merkezlerinde yapılacaktır.

5 — En son müracaat 10 temmuz 939 cuma gününe kadardır.

6 — Talibler işletmelere ve istasyonlara istida ile müracaat edeceklerdir.

7 — Kabul şerait ve evsafı hakkında daha fazla malûmat almak istiyenler İşletme merkezlerine ve istasyonlara müracaat edebilirler. «2309» (4234)

Muhammen bedel ve muvakkat teminat miktarı aşağıda ayrı ayrı gösterilmiş olan 7 liste muhtevyiatı tıbbî ecza ve malzeme 31/7/1939 pazartesi günü saat 15 ten itibaren sıra ile ve kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar Komsyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (4240)

	Muhammen bedel Lira	Muvakkat teminat Lira
1 No.lı liste muhteviyatı	24155	1811,63
2 » » »	20047	1503,53
3 » » »	9130	684,75
4 » » »	14297	1072,28
5 » » »	4448	333,60
6 » » »	2114	158,55
7 » » »	3937	295,28

Liseler Alım Satım Komisyonu Başkanlığından:

Nev'i	Kilo	Kuruş	İlk teminat Lira K.
Zeytinyağı	17450	50	1007 18
Sabun	4704	32	

İstanbulda pansiyonlu yatılı liselerin 1939 malî yılına aid ihtiyacları olan miktar ve muhammen fiatlarile ilk teminatı yukarıda yazılı zeytinyağı ve sabunun 3 temmuz 1939 pazartesi günü saat 14 te Beyoğlu İstiklâl caddesi 349 No.da Liseler Alım, Satım Komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

İsteklilerin yeni yıl Ticaret Odası vesikası ve ilk teminat makbuzu ve ticarethane namına hareket edenlerin noterlikten tasdikli vekâletnamelerile birlikte 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları teklif mektublarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar sözü geçen Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri şartnameyi görmek ve Liseler Muhasebeciliği veznesine yatıracakları teminat tezkeresini almak için Galatasaray Lisesine müracaatleri. (4267)

Karacabey Merinos Yetiştirme Çiftliği Müdürlüğünden:

CİNSİ	Kilo	Kilo muhammen fiatı Kuruş
Safkan Merinos yapağı	17.396	120
Yarımkan Merinos yapağı	9.111	110
Kıvırcık koyun yapağı	4.068	65
Bacak, karın altı kirli yapağı	1.355	30
Merinos kuzu ve koç yünü	3.052	100

Çiftlik koyun ve kuzularından istihsal edilen yukarıda cinsi, miktarı ve muhammen fiatları yazılı yün ve yapağılar kapalı zarf usulile arttırmıya konmuştur.

İhale 27 haziran 939 tarihine musadif salı günü saat on beşte Çiftlik Merkezinde Müdiriyet odasında toplanacak Çiftlik Komisyonunca yapılacaktır.

Muvakkat teminat miktarı «2775» liradır.

İstiyenler şartnamesini; tatil günlerinden maada hergün Çiftlik Muhasebesinde ve Bursa Merinos Müfettişliğinde; yün ve yapağılar da Çiftlik ambarında görebilirler.

İsteklilerin ihale gününde 2490 sayılı kanun hükümleri dahilinde ihale saatinden bir saat evvel teminatlarını ve teklif mektublarını Komisyona tevdi etmeleri. (4064)

Askerî Okullara Talebe Alınıyor

1 — 939 - 940 ders yılı için Kuleli, Maltepe, Bursa Askerî Liselerile Konya ve Erzincan Askerî Orta okullarının bütün sınıflarına, Kırıkkale San'at lisesinin birinci sınıfile Kayseri - Zencidere Gedikli Erbaş Hazırlama orta okulunun (I. II. III.) sınıflarına talebe alınacaktır.

2 — Kabul şartları Askerlik şubelerile birinci maddede yazılı okullarda mevcuddur. Ne suretle müracaat edileceğini anlamak üzere isteklilerin Askerlik şubelerine baş vurmaları lâzımdır.

3 — İstekliler aşağıdaki yazılı hususları da göz önünde bulundurmalıdırlar.

A — Askerî okullara girmek istiyenlerin müracaatleri 1 hazirandan 10 ağustosa kadar kabul edilir. Askerî liselerin yalnız III. sınıfları için seçme sınvaı 15 ağustosta başlar. 20 ağustosa kadar devam eder. Liselerin diğer sınıflarile orta okulların bütün sınıfları ve san'at lisesi I. sınıfı için seçme sınavı 1 eylûle kadar devam eder. Sınav neticeleri bu tarihten bir iki gün sonra ilân ve kabul edilmiş olanlara tebligat yapılır.

B — Kayseri Zencidere bulunan gedikli erbaş hazırlama orta okuluna alınacak okurların seçme sınavları 1 eylûlde başlıyacaktır.

C — İsteklilerin kaydı kabul kâğıdlarını mümkün mertebe kısa zamanda tamamlamaya çalışmaları ve tamamlanan kâğıdlarının Askerlik şubesinden girmek istedikleri okula vaktile gönderme işini takib etmeleri ve okuldan çağırılmadıkça hiç bir isteklinin okulun bulunduğu mahalle gitmemesi lâzımdır. Şarkî Anadolu ve Orta Anadolu halkı Erzincan orta okuluna, Garbî Anadolu ve Trakya halkının da Konya orta okuluna alınmaları esas olduğundan bu suretle müracaat edilmesi lâzımdır.

D — İsteklinin Askerî okula girinceye kadar yol, iaşe ve okulun bulunduğu şehirdeki otel sair her türlümasrafları kendisine aiddir. Okurun velisi tarafından bu masrafların temin edildiği Askerlik şubelerince tahkik olunacaktır.

4 — İstekli okula kabul edilmediği takdirde hiç bir hak iddia edemez. Okullar yatılı ve parasızdır. Talebenin iaşesinden başka giydirilmesi, teçhizatı okula aid olduğu gibi ayrıca her ay bir miktar maaş da verilir.

5 — Askerî liseleri muvaffakiyetle bitirenlerden arzu edenler müsabaka sınavına girerek kazandıkları takdirde Askerî Yüksek Mühendis yetiştirilmek üzere Avrupaya tahsile gönderilir. «1004» (3413)

ETİBANK Genel Direktörlüğünden:

İngilizce, Fransızca, Almanca lisanlarından ikisine vakıf

İKİ BAYAN DAKTİLO ALINACAKTIR

İsteklilerin Ankarada Genel Sekreterliğe, İstanbulda Galata Voyvoda caddesinde Güven hanındaki Etibank İstanbul Bürosuna müracaatleri ilân olunur.

Ankara Cezaevi Direktörlüğünden:

1 — Ankara Cezaevinin haziran 939 iptidasından mayıs 940 sonuna kadar bir senelik ihtiyacı olan beheri (960) gram itibarile şartnamesinde yazılı şartlar dahilinde birinci nevi ekmek 21 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır.

2 — İhale 21 haziran 939 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 15 te Ankarada Cumhuriyet Müddeiumumiliğinde toplanan Komisyonda yapılacaktır.

3 — İstekliler muhammen bedelin % 7,5 u olan 2424 lira 33 kuruşluk muvakkat teminat verecektir

4 — Eksiltmeden mütevelild rüsum, tekâlif ve damga resmi ilân ücretleri ve indelhace ekmeğin tahlil ücret masarifi vesair bilcümle masarif müteahhide aiddir.

5 — Teklif mektubları 21 haziran 939 çarşamba günü saat 14 e kadar sıra No.lı makbuz mukabilinde ikinci maddede yazılı Komisyon Reisliğine verilecektir.

6 — Şartnameyi görmek ve fazla izahat almak istiyenler mesai saati zarfında Cebecide Cezaevi Direktörlüğüne müracaatleri ilân olunur.

«1961» (3657)

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okul Müdürlüğünden:

1 — Bu yıl Deniz Gedikli Erbaş orta okulunun her üç sınıfına da İstanbul ve diğer mahallerden talebe alınacaktır. İstidaya şunlar bağlanacaktır:

A — Fotoğraflı nüfus cüzdanı veya noterlikçe musaddak sureti. «Yaş düzeltenler veya tashih edilmiş nüfus cüzdanı kabul edilmez».

B — Beş sınıflı ilk okul şehadetnamesi veya orta okul tasdiknamesi «üzerlerinden bir sene geçmemiş olmak».

C — Üzerinden bir sene geçmemiş çiçek aşısı kâğıdı.

D — Gerek kendisinin ve gerekse ailesinin kötü ahlâk ve fena şöhret sahibi olmadıkları ve mahkûmiyetleri bulunmadıkları hakkında hüsnühal kâğıdı.

2 — 1 inci sınıf için yaş 12 yi bitirmiş ve 16 yı bitirmemiş olmak.

3 — 2 nci ve 3 üncü sınıflara yukarıda gösterilen yaşlardan birer farkla doğrudan doğruya sınıf geçmiş olarak tasdiknamesi bulunmak.

4 — Gedikli er olarak da ayrıca orta okul mezunları alınarak doğruca donanmaya gedikli erbaş yetiştirilmek üzere gönderilir.

5 — Kayıdlara 1 haziran 939 dan 20 temmuz 939 a kadar devam olunacağından müracaatlerin İstanbulda Kasımpaşadaki Dz. Gedikli Okulu Müdürlüğüne ve diğer mahallerdeki müracaatlerin mensub oldukları askerlik şubelerine yapılması. (3793)

Dahiliye Vekâletinden:

Develi kasabasının 170 hektarlık meskûn ve gayrimeskûn sahasının halihazır hartalarile bunu çevreliyen 60 hektarlık arazile 230 hektara varan sahanın 1/4000 mikyaslı münhanili takeometrelik hartasının alımı işi eksiltmiye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 4600 liradır.

Eksiltme 3 temmuz 939 pazartesi günü saat 15 te Develi Belediye dairesinde toplanacak Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır.

Muvakkat teminat 345 liradır.

Eksiltmiye iştirak edeceklerin vaktinde Belediyeler İmar Heyetinden iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektubuna koymaları lâzımdır.

Şartnameler «Develi» Belediyesinden ve Ankarada Belediyeler İmar Heyetinden parasız olarak alınabilir. Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Develi Belediye Riyasetine verilmesi veyahud posta ile bu saate kadar gönderilmesi lâzımdır. «2262» (4194)

Deniz Harb Okulu ve Lisesi Komutanlığından:

1 — Deniz Lisesi birinci sınıfı güverte ve makine kısımlarında, III üncü sınıfına da haritacı yetişmek üzere okur kayıd ve kabulüne başlanmıştır.

2 — Müracaat müddeti 10 ağustosta nihayete erecektir.

3 — Şeraiti öğrenmek ve kaydolmak için İstanbuldaki isteklilerin doğruca okul Kayıd ve Kabul Komisyonuna, İstanbuldan başka yerdeki isteklilerin de bulundukları mahallin Askerlik şubesine müracaat etmeleri. (4246)

Muhtelif yiyecek ve yakacak alınacak

Ankara Okulları satınalma komisyonundan :

Erzakın adı	Miktarı		Muhammen F.	Tutarı Lira K.	Muvakkat teminatı Lira Kr.	İhale Tarih ve saat	
Ekmek	291000	Kg.	10,25	29827 50	2237 7.	23/VI/1939	9
Koyun eti	70000	»	50	35000			
Sığır eti	18500	»	44	8140			
Dana eti	8700	»	52	4524	4031 18	23/VI/1939	9,30
Kuzu eti	13700	»	35	4795			
Koyun böbrek yağı	2150	»	60	1290			
				53749			
Sade yağ	29200	Kg.	98	28616	2146 20	23/VI/1939	10
Kuru soğan	36100	»	7	2527			
İnce tuz	10500	»	6,50	682 50			
Pastırma	530	»	70	371			
Salça	3430	»	30	1029			
Kuru fasulye	13500	»	14	1890			
Patates	36100	»	7	2527			
Ihlamur	20	»	90	18			
Çay	250	»	360	900			
Nohud	5400	»	14	756			
Barbunye	7300	»	13	949			
Bulgur	3725	»	11	409 75			
Vanilya	490	Paket	10	49			
Kuru sarmısak	514	Kg.	25	128 50			
Kara biber	57	»	110	62 70			
Kırmızı biber	31	»	40	12 40			
Kara mercimek	2080	»	15	312	1339 2	23/VI/1939	10,30
Kırmızı mercimek	1160	»	15	174			
Kimyon	20	»	200	40			
Kakao	98	»	140	137 20			
Konserve sebze (İkg)	4150	Kutu	35	1452 50			
Kuru bamya	350	Kg.	110	385			
Börülce	880	»	15	132			
Seftali konservesi	1410	Kutu	70	987			
Soda	17860	Kg.	8	1428 80			
Zencefil	13	»	200	26			
Darçın	18	»	140	25 20			
Kahve	64	»	150	96			
Saleb	22	»	250	55			
Limon tuzu	40	»	110	44			
Kuru bezelye	1235	»	20	247			
				17853 55			
Elma	9700	Kg.	25	2425			
Zerdali	1500	»	12	180			
Armud	5000	»	25	1250			
Portakal	45200	Tane	5	2260 00			
Taze üzüm	13500	Kg.	20	2700 00			
Seftali	1900	»	30	570 00			
Taze kayısı	1800	»	30	540 00	1201 76	23/VI/1939	14 de
Ayva	6800	»	12	816 00			
Çilek	2250	»	45	1012 50			
Kiraz	1500	»	22	330 00			
Vişne	2060	»	25	515 00			
Taze erik	4100	»	15	615 00			
Kavun	20600	»	8	1648 00			
Karpuz	16600	»	7	1162 00			
				16023 50			
Hıyar	10800	Tane	5	540			
Dolmalık biber	5100	Kg.	15	765			
Sivri biber	1235	»	15	185 25			
Taze yaprak	820	»	20	164			
Havuç	5200	»	8	416			
Ispanak	20500	»	12	2460			
Semizotu	4900	»	15	735			
Domates	18400	»	12	2208			
Taze soğan	3350	»	10	335			
Maydanoz	19600	Demet	2	392			
Patlıcan	23550	Kg.	12	2826			
Nane	4350	Demet	2	87			
Dereotu	11100	»	2	222			
Çalı fasulyesi	3480	Kg.	15	522			
Ayşe kadın Falulyesi	16400	»	16	2624			
Dolmalık kabak	14900	»	12	1788			
Limon	62500	Tane	4	2500			
Taze bamya	3525	Kg.	20	705			
Kereviz	5150	»	15	772 50			
Lahana	16600	»	8	1328	1990 6	23/VI/1939	15
Pırasa	19300	»	5	965			
Balkabağı	6400	»	8	512			
Taze bakla	7600	»	14	1064			
Yeşil salata	6300	Tane	5	315			
Marul	7200	»	6	432			
Pancar	700	Kg.	5	35			
Karnabahar	4100	Tane	16	656			
Yerelması	1620	Kg.	7	113 40			
Taze bezelye	500	»	12	60			
Enginar	4700	Tane	16	752			
Taze sarmısak	700	Demet	2	14			
Kırmızı turp	2050	»	2	41			
				26534 15			
Kok kömürü	3165	Ton	2600	82290			
Kriple kömürü	317	»	2100	6657	6671 3	23/VI/1939	16,30
				88947			
Toz şeker	11900	Kg.	28	11732			
Kesme şeker	15500	»	32	4960	1251 90	24/VI/1939	9
				16692			
Koyun işkembesi	1700	Tane	12,50	212 50			
Sığır işkembesi	560	»	40	224			
Koyun beyni	1900	»	17,50	332 50			
Koyun kara ciğeri	4750	»	25	1187 50	171 49	24/VI/1939	9,30
Paça	13200	»	2,50	330			
				2286 50			
Pirinç	27850	Kg.	24	6684	501 30	24/VI/1939	10
Yumurta	166000	Tane	2	5320	399	24/VI/1939	10,30
Zeytin yağı	11200	Kg.	55	6160	462	24/VI/1939	10,45
Kaşar peyniri	4200	»	65	2730			
Beyaz peynir.	10400	»	42	4368	532 35	24/VI/1939	11
				7098			
Zeytin tanesi	6100	Kg.	38	2318	173 85	24/VI/1939	11,15
İyi su	38200	Teneke	12,50	4775			
Buz	900	Kg.	5	45	361 50	24/VI/1939	11,30
				4820			
Çam fıstığı	375	Kg.	160	600			
Kuş üzümü	345	»	40	138			
Fındık içi	375	»	130	487 50			
Kuru kayısı	1800	»	70	1260			
Ceviz içi	1320	»	60	792			
Badem içi	215	»	120	258			
Kuru üzüm	4100	»	35	1435			
Kuru erik	2200	»	30	660			
Kuru incir	1350	»	30	405			
Bal	210	»	80	168			
Reçel	1150	»	45	517 50	512 53	24/VI/1939	11,45
Buğday	1025	»	11	112 75			
				6833 75			
Tere yağı	1900	Kg.	150	2850	213 75	26/VI/1939	
Uskumru balığ.	2560	»	60	1536			
Kefal balığı	1950	»	60	1110			
Torik balığı	1250	Tane	40	500			
Mercan balığı	450	Kg.	80	360			
Kılıç balığı	1050	»	70	735			
Palamud balığ ı	2050	»	15	307 50			
Kalkan balığı	1950	»	50	975			
Levrek balığı	200	»	140	280	435 26	26/VI/1939	9,30
				5803 50			
Un (ekistra ekistira)	17400	Kg.	16	2784			
Makarna	6650	»	27	1795 50			
Arpa şehriye	655	»	27	176 85			
Tel şehriye	365	»	30	109 50			
İrmik	1890	»	23	434 70			
Kuskus	1150	»	27	310 50			
Pirinç unu	880	»	30	264			
Nişasta	1010	»	30	303			
Hararut	130	»	65	84 50			
Tarhana	400	»	30	120	478 69	26/VI/1939	10
				6382 55			
Süt	25000	Kg.	17,50	4375			
Yoğurt	24200	»	20	4840			
Kaymak	480	»	160	768	748 73	26/VI/1939	10,30
				9983			
Sabun	18380	Kg.	40	7352	551 40	26/VI/1939	11
Tahan	1000	»	38	380			
Pekmez	1060	»	18	190 80			
Tahan helvası	2300	»	36	828	104 91	26/IV/1939	11,30
				1398 80			
Yassı kadayıf	1450	Kg.	25	362 50			
Tel kadayıf	1380	»	30	414			
Ekmek kadayıf	3860	Çift	30	1158	149 9	26/VI/1939	11,45
				1934 50			
Tavuk	2850	Tane	60	1710			
Hindi	1800	»	150	2700	330 75	26/VI/1939	14
				4410			
Meşe odunu	181500	Kg.	2,25	4083 75			
Gürgen odunu	186500	»	2,25	4196 25			
Çıra	3600	»	8	288			
Meşe kömürü	12150	»	5,50	668 25	692 72	26/VI/1939	14,30
				9236 25			
Gazyağı	70	Bü. teneke	297,50	208 25			
Makine yağı A. F.	25	Bü »	1000	250			
Makine yağı B. B	10	Bü. »	1000	100			
Benzin	850	Bü. »	317,50	2698 75	244 28	26/VI/1939	15
				3257 00			
Sirke	3700	Kg.	12	444			
Turşu karışık	1360	»	40	544			
Salamura yaprak	1550	»	25	387 50	103 16	26/VI/1939	15,30
				1375 50			

1 — Yukarıda adları yazılı yiyecek ve yakacak ihtiyaç miktarı eksiltme şartnamesine göre komisyonumuza bağlı okullar namına parti parti kapalı zarf ve açık eksiltme suretile münakasaya konulmuş ve her partinin teminat miktarile ihale tarih ve saatleri karşılarına yazılmıştır.

2 — Muhammen bedeli beş bin liradan aşağı olan partiler açık eksiltme suretile ihale edilecektir.

3 — Talibler partiyi teşkil eden erzakın her birine ayrı ayrı fiat teklif edeceklerdir. Heyeti umumiyesi üzerinden yapılacak tenzilâtlı teklifler kabul edilmiyecektir.

4 — Her madde için teklif edilecek fiat behemehal muhammen bedelden aşağı olacaktır.

5 — Eksiltme Ankarada Bölge San'at okulunda toplanacak komisyon huzurunda belli gün ve saatlerde yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye girebileceklerin 1939 yılı Ticaret Odası ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerine göre ellerinde bulunan belgelerle, ticarethane namına işe gireceklerin işbu kanunda yazılı şartlar içinde noterlikten alınan vekâletname ile komisyona başvurmaları.

7 — Kapalı zarf eksiltmelerinde isteklilerin yukarıda adı yazılı kanuna uygun olmak üzere kapalı zarf mketublarını istenilen belgeler ve teminat makbuzunu veya banka mektublarını koymak suretile mühür mumu ile kapamak şartile ve zarfların üzerine tekliflerinin hangi işe aid olduğunu ve kanuni ikametgâhlarını yazarak belli gün ve saatlerden evvel makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vermeleri lâzımdır. Belli gün ve saatten sonraki teklifler kabul edilemez. Teminatların eksiltme saatlerinden daha evvel Ankara mektebler muhasebeciliğine yatırılması lâzımdır.

8 — Eksiltme şartnamelerini görmek istiyenler Ankarada Mektebler Muhasebeciliğinde komisyon katibliğine başyurabilirler. (2145) 12124

Evinizde neş'e ile vakit geçirmek ...
Evinize bütün dünya haberlerini almak isterseniz ?

SABA

Radyolarını tercih ediniz.

Satış yeri : Beyoğlu Istiklâl Caddesi No. 34

ARŞİMİDİS Müessesesi T. A. Ş.

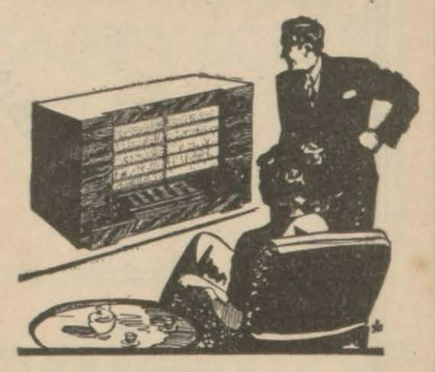

SAYIN BAYAN!

Güzelliğinizi korumak için gece yatarken kullandığınız yağlı krem sizi hoşnut etmiyorsa : Mahzurlarından şikâyetçi iseniz;

İNNOXA SÜTÜ tatbik ediniz.

Parisin en kibar mahfilleri ve yüksek tabakaya mensub milyonlarca kadın **innoxa sütü** kullanmaktadır.

INNOXA sütü, çilleri, buruşuklukları izale ederek cildinizi makyajın bütün mazarratlarından korur.

INNOXA Sütü Pariste Doktor DEBAT Lâboratuvarlarında hazırlanır.

Türkiyenin bütün Parfümör ve büyük eczanelerinde satılır.

SUADİYE PLÂJI

Beynelmilel meşhur Bayan POGANİ idaresinde

11 KİŞİLİK KADIN ORKESTRASI

Baş Kemancı LİLİ ... ve Şantöz İREN' in iştirakile

Bugün başlamıştır

Saç dökülmesi mi?
Buna karşı yegâne ilâç
GÜR SAÇ

"ADRİATİCA,,

S. A. N. servislerinin tekemmül programını müteakiben 9 haziran 939 tarihinde Adriyatik denizi limanları haftalık ekspres hattının küşad resmini icra etmiştir. Bu hafta işliyecek olan muhteşem,

«RODİ» ve «EGİTTO»

nam vapurlar İSTANBUL - VENEDİK yolculuk müddetini bir gün kısaltacaktırlar.

Her cuma günü saat 10 da Galata rıhtımından PİRE (24 saat), (BRİNDİZİ, VENEDİK ve TRİYESTE için hareket. Şimdiye kadar tatbik edilmekte olan bilet fiatlarında hiçbir tebeddül yoktur. PARİS ve LONDRA için tenzilâtlı doğru biletler.

İktısad Vekâletinden:

Sınaî Müessese ve Maden Ocakları Sahiblerinin Nazarı Dikkatine

1 — 3457 sayılı kanun hükümlerine göre gündelik işçi vasatileri yüz veya daha fazla olan sınaî müessese ve maden ocağı sahibleri müesseselerinde mesleki kurslar açılacaktır.

2 — Birinci maddede yazılı evsafı haiz bulunan sınaî müessese ve maden ocağı sahiblerinin 3457 sayılı kanunun tatbikine dair olup 15/5/939 tarih ve 4208 sayılı Resmî Gazetede neşredilen nizamnamenin 13 üncü maddesine göre hazırlıyacakları müfredat programlarını 15/7/939 tarihine kadar İktısad Vekâleti Sanayi Umum Müdürlüğüne göndermeleri ilân olunur. «2268» (4196)

İzmir Telefon Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için muhtelif cins kapalı telefon telleri açık eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Bu tellerin cif İzmir olarak muhammen bedeli (1727) bin yedi yüz yirmi yedi lira, muvakkat teminatı (129,53) lira olup eksiltmesi 19 temmuz 1939 çarşamba günü saat 10 da İzmir Telefon Müdürlüğü binasında müteşekkil Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Taliblerin muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubile kanuni vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatleri.

4 — Şartnameler hergün İzmir Telefon Müdürlüğü ile İstanbul Telefon Müdürlüğü Levazım Âmirliğinden parasız verilecektir. (3685)

TABiî SESiN HAKiKî TiMSALi

FOTOFON

RCA

EN TABiî SEDA

Sabit ve Seyyar **RCA FOTOFON** Sinema tesisatı

Sesin ve Resmin Tabiî Mâkesi

★

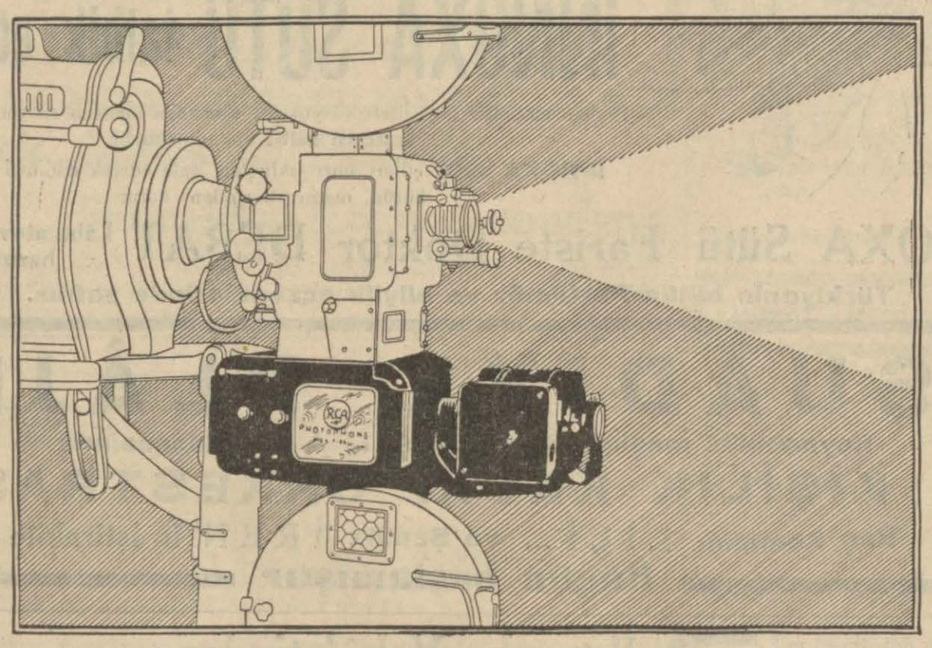

Daima istok bulundurulur

BOURLA BİRADERLER

İSTANBUL — ANKARA — İZMİR

---

her kesi

HAYRETTE BRAKIYOR...

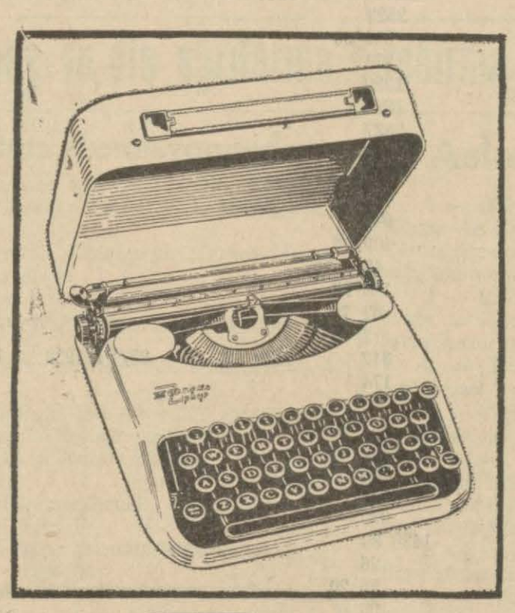

CORONA Zephyr

YAZI MAKİNALARI

- SİKLETİ: KUTUSU İLE : 4 Kg 054
  KUTUSUZ : 3 Kg 300
- BİR BÜRO ÇEKMECESİNE KOLAYCA GİRER

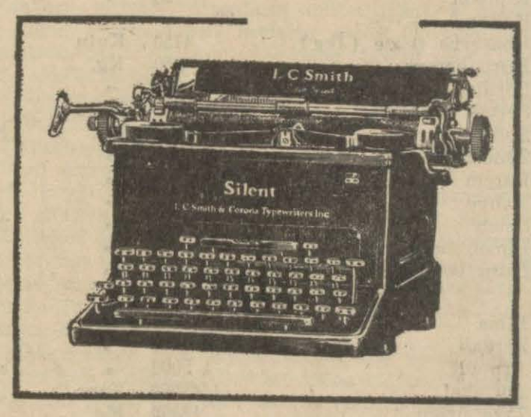

L C SMITH

YAZI MAKİNALARI

- MÜTEHARRIK "SMITH" HURUFAT TERTİBATI
- BİLYA YATAKLI HARF KOLLARI
- TEBDİLİ KOLAY SİLİNDİRLER
- YARIM MESAFE İLE YAZABİLMEK TERTİBATI

TEKNOFON

GALATA - HEZAREN CADDESİ No. 84

Bir Bayan Aranıyor

Para işlerinde çalışmak üzere bir bayana ihtiyaç vardır. Yazı ile İstanbul 130 posta kutusuna müracaat

ACELE AHÇI ARANIYOR

Diyarbakır ve Havalisi için Türk tabiiyetinde, alafranga yemekleri pişirecek bir KADIN AHÇIYA ihtiyac vardır. Taliblerin (A.) rumuzile 176 posta kutusuna yazile müracaat.

SİNGER

Bayanlara mahsus SİNGER 18 ayar bilezikle beraber altın saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 85 ilâ 150 liradır. EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR. Taşra müşterilerimize arzu ettiklerinde yeni kataloğ gönderilir. SİNGER saat MAĞAZALARI - İstanbul Eminönü, Tel: 21964.

Bayi olmıyan yerlerde SİNGER saatlerini satmak için bayi aranıyor.

HOREX

MOTOSİKLETLERİ

iktısadî, randımanlı ve fazla kullanışlı

bir makineye sahib olmak isterseniz

HOREX MOTOSİKLETİNİ

Tercihen isteyiniz.

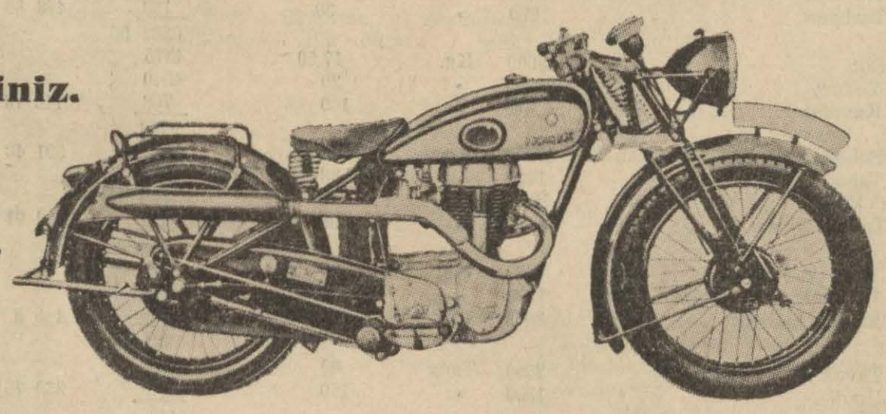

SAĞLAMLIĞI, ŞIKLIĞI, HAFİFLİĞİ ve bilhassa UCUZLUĞU ile PİYASAMIZDA büyük rağbet kazanan

B A U E R

1939 model **BİSİKLET** ve hafif

MOTOSİKLETLERİ

En müşkülpesend biniciyi bile memnun eder.

Hakikî

BAUER

Mamulâtını yalnız,

Türkiye Umumî Vekili :

İstanbul, Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 30-34

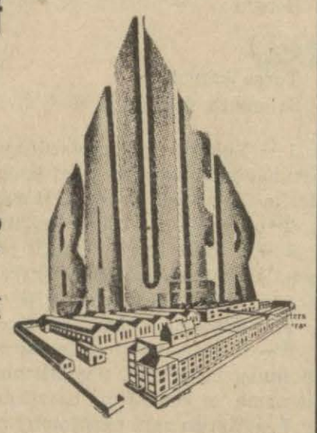

ARŞİMİDİS MÜESSESESİ T. A. Ş. de

bulabilirsiniz. Telefon : 44750/9

Kaput Bezi ve iplik

Malatya Bez ve iplik Fabrikaları T. A. Şirketinden:

Yeni tesisatla faaliyete geçen Adana fabrikamızın silindirli 75 ve 90 santim B. (Tip 2 çifçi) kaput bezi, 4, 6, 10, 12 numara vater iplikleri imalâtı piyasaya arzedil - miştir. Siparişler bir hafta içinde gönderilir.

Sipariş için Adana fabrikamıza veya Ankara Atatürk bülvarı And apartıman No. 4 daireye müracaat edilmesi.

Telgraf adresi: Çeşid - Ankara.

Daktilo aranıyor

Almanca muhaberata vâkıf bayan daktilo aranıyor. İstanbul Yenipostane arkası Baker han USTİŞ şirketine mü - racaat.

SAPiKSIN

Saç dökülme ve kepeklen - mesinin önüne geçer.

DEPOSU :

Dr. Ibrahim Ethem Kimyaevi

Çemberlitaş Peykhane sokak No. 4

250 liraya satılık hane

Anadoluhisarında Göksu caddesinde eski Merdivenli çıkmaz yeni Kibritçi sokak No. 5 hane iki yüz arşın arsa üzerine dört oda, maasarnıç, miktarı kâfi bahçe. Görüşmek için İstanbul Kapalıçarşı Mercan Kavaflar sokak 61 - 63 No. da Ali Arada müracaat.

Atletik hututunuzu muhafaza ediniz

Şişmanlıkla mücadele ediniz ve bunun en iyi çaresi olan **SHORT LINIA**'yı giyiniz. Daimî masajının tesirile yağlı tabakayı giderir. Husual elâstikî bir trikodan yapılmış olan **SHORT LINIA** adlı bir külot gibi yıkanır.

Fiyatı : 10 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız :

J. ROUSSEL

Paris, 166 Bd. Haussmann

İSTANBUL, Beyoğlu

Tünel meydanı 12 No. lu.

Mağazamızı ziyaret ediniz veya 12 No.lu tarifemizi isteyiniz.

Sahib ve Başmuharriri: ***Yunus Nadi***

Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: ***Hikmet Münif Ülgen***

Cumhuriyet matbaası

Antalya Orman Çevirge Müdürlüğünden :

1 — Antalyanın Alanya kazasına bağlı Söğüd Devlet Ormanından bir sene müddetle satılığa çıkarılan 1408 metre mikâb gayrimamul çam ağacına verilen bedel haddi lâyık görülmediğinden yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile tekrar arttırmıya konulmuştur.

2 — Satış 21/6/939 tarihine musadif çarşamba günü saat 16 da Antalya Orman idaresinde yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel çamın beher gayrimamul metre mikâbı 490 kuruştur.

4 — Muvakkat teminat % 7,5 hesabile 517 lira 44 kuruştur.

5 — Teklif mektubları 21/6/939 günü saat 15 e kadar behemehal Antalya Orman Müdürlüğünde müteşekkil Komisyon Reisliğine verilmelidir.

6 — Şartname ve mukavelenameyi görmek istiyenlerin Ankarada Orman Umum Müdürlüğüne ve Antalya Orman Çevirge Müdürlüğüne müracaatleri. (4020)

ZORLU

ökçe lâstikleri

Şık - Temiz Garanti

ZORLU

ÜNSAL Galoşları

ZORLU ÖKÇE LASTİKLERİ

En son teknikle vücude getirilmiştir.

Emsalinin fevkindedir.

TEMİZDİR - ŞIKTIR - GARANTİDİR.

Aksini ispat edene

1000 LİRA VERİLİR

Her ökçe satan mağazadan ısrarla isteyiniz.

Harb Okulu Komutanlığından :

Bu sene haricden Harp Okuluna girmeğe istekli bulunanlar için yirmi dört yaşına henüz girmiş olanlarla Üniversite ve diğer yüksek okullardan tahsilde iken Harb okuluna girmek istiyen talebelerin bulundukları sınıf imtihan neticesini beklemeden Askerlik şubelerindeki talimata göre evsafı haiz olanların Harb Okuluna alınacakları ilân olunur. (4127)